

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

CENTRAL STATISTICAL OFFICE

PRACA NIEREJESTROWANA W POLSCE W 2014 R.

UNREGISTERED EMPLOYMENT IN POLAND IN 2014

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE
STATISTICAL INFORMATION AND ELABORATIONS

WARSZAWA **2015** WARSAW

Opracowanie publikacji <i>Preparation of the publication</i>	GUS, Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy <i>CSO, Demographic and Labour Market Surveys Department</i>
kierujący <i>supervisor</i>	Agnieszka Zgierska Dyrektor Departamentu Badań Demograficznych i Rynku Pracy <i>Director of the Demographic and Labour Market Surveys Department</i>
zespół <i>team</i>	Iwona Biały, Małgorzata Cacko, Małgorzata Długolecka, Magdalena Łączyńska, Hanna Strzelecka, Marcin Szczepaniak
tłumaczenie <i>translation</i>	Irena Skrzypczak
naliczenie tablic <i>tables compiled by</i>	Bogumiła Uljasz – Centrum Informatyki Statystycznej <i>Statistical Computing Centre</i>
współpraca <i>co-operation</i>	Anna Mistrzak, Natalia Wosztyl, Tomasz Ratyński – Ośrodek Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, Urząd Statystyczny w Gdańsku, <i>Labour Force Survey Centre, Statistical Office in Gdańsk</i> Waldemar Popiński – Departament Metodologii, Standardów i Rejestrów, GUS <i>Methodology, Standards and Register Department, CSO</i>
Projekt okładki <i>Cover design</i>	Lidia Motrenko-Makuch
Druk i oprawa <i>Printed and bound by</i>	Zakład Wydawnictw Statystycznych <i>Statistical Publishing Establishment</i>
Publikacja dostępna w Internecie – www.stat.gov.pl	<i>Publication available on Internet –</i> www.stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Przekazujemy Państwu publikację dotyczącą pracy nierejestrowanej, opracowaną na podstawie uogólnionych wyników badania modułowego „Nietypowe formy zatrudnienia i praca nierejestrowana”, zrealizowanego w IV kwartale 2014 r. łącznie z reprezentacyjnym Badaniem Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Wyniki badania dotyczące nietypowych form zatrudnienia zaprezentowane zostaną w odrębnym opracowaniu.

Jedną z cech rynku pracy w Polsce jest istnienie zjawiska pracy nierejestrowanej, zwanej często pracą „na czarno” lub w „szarej strefie” gospodarki. Zjawisko to nie jest proste, ani łatwe do rozpoznania. Zdajemy sobie sprawę, jako Autorzy badania, że wykonane szacunki nie są doskonałe. Przeprowadzone badanie modułowe pozwala na wyznaczenie dolnej granicy szacunku pracy nierejestrowanej, co oznacza, że rzeczywista skala zjawiska przyjmuje wartości co najmniej takie, jakie tutaj zaprezentowano.

Badanie w zakresie zjawiska pracy nierejestrowanej zrealizowano już po raz szósty, a wyniki są porównywalne z poprzednimi edycjami badania, ponieważ zastosowano tę samą koncepcję i narzędzia badawcze.

Badanie modułowe, którego wyniki prezentujemy, zrealizowano zgodnie z Programem Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2014 r. i objęło ono jedną z czterech prób elementarnych wylosowanych do BAEL.

Przedmiotem badania w zakresie „szarej strefy” były opinie na temat podejmowania pracy nierejestrowanej oraz ich konfrontacja z rzeczywistością rozumianą jako wykonywanie pracy nierejestrowanej bezpośrednio przez respondenta czy też zatrudnianie pracowników przez respondenta lub jego gospodarstwo domowe bez zawarcia pisemnej umowy. Pytania zawarte w ankiecie dotyczyły wykonywania bądź korzystania z pracy nierejestrowanej w okresie 9 miesięcy 2014 r. (od stycznia do września).

Publikacja zawiera część analityczną i tabelaryczną. Prezentowane opracowanie składa się z rozdziałów przedstawiających opinie na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej, skali pracy nierejestrowanej, charakterystyki ostatnio wykonywanej pracy, a także charakterystyki gospodarstw domowych zatrudniających pracowników „na czarno”.

Wywiady z respondentami badania modułowego BAEL „Nietypowe formy zatrudnienia i praca nierejestrowana” przeprowadzali ankieterzy urzędów statystycznych realizujący Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności. Publikacja została przygotowana przez zespół pracowników Departamentu Badań Demograficznych i Rynku Pracy Głównego Urzędu Statystycznego, Ośrodka Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w Gdańsku i Centrum Informatyki Statystycznej w Radomiu.

Dyrektor Departamentu Badań
Demograficznych i Rynku Pracy

Agnieszka Zgierska

PREFACE

We would like to present the publication concerning unregistered employment prepared on the basis of the generalized results of the module survey „Atypical forms of employment and unregistered employment” carried out in the fourth quarter of 2014 alongside the representative Labour Force Survey (LFS). The survey results regarding atypical forms of employment will be presented in the separate publication.

One of the characteristic features of the Polish labour market is unregistered employment, often referred to as „black labour market” or „hidden economy”. The phenomenon is neither simple nor easy to recognize and study. As the survey Authors we do realize that the obtained estimates are not ideal. The concluded module survey allows determination of the lower threshold of estimates of unregistered employment, which means that the actual scope of the phenomenon characterize figures at least equal to the ones presented in the publication.

As regards the phenomenon of unregistered employment, the presented survey is the sixth consecutive one; its results are comparable with the previous editions due to the use of the same survey conception and research tools.

The module survey the result of which we are presenting was completed in accordance with the Programme of Statistical Surveys of Official Statistics for 2014 and covered one of the four elementary samples selected to the LFS.

The subject of the module survey in respect to unregistered employment were opinions concerning undertaking such jobs and their confrontation with the reality understood as either performance of unregistered work directly by the respondent, or employment of a worker by the respondent or his/her household without a written contract. The questions included in the questionnaire concerned performing work or making use of unregistered work during the period of 9 months in 2014 (between January and September).

The publication contains the analytical and tabular section. The study consists of chapters presenting the opinions regarding the reasons for taking up unregistered employment, the scale of the unregistered work, the characteristic of the last performed job, as well as the characteristic of the households employing workers illegally.

The interviews with the respondents to the LFS module survey „Atypical forms of employment and unregistered employment” were conducted by the interviewers statistical offices carrying out the Labour Force Survey. The publication was prepared by the team of the Demographic and Labour Market Surveys Department of the Central Statistical Office, Labour Force Survey Centre in Gdańsk and the Statistical Computing Centre in Radom.

Director of the Demographic
and Labour Market Surveys Department

Agnieszka Zgierska

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Tabl.	Str.
PRZEDMOWA	PREFACE	x	3
UWAGI METODYCZNE	METHODOLOGICAL NOTES	x	7
WSTĘP	PREFACE	x	10
I. PRACA NIEREJESTROWANA	I. UNREGISTERED EMPLOYMENT	x	11
PODSUMOWANIE	SUMMARY	x	28
ANEKS TABELARYCZNY	ANNEX	x	50
1. Opinie na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej.....	1. Opinions on reasons for taking unregistered work.....	x	
Ludność w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej	Population aged 15 years and more by place of residence, sex and opinion on reasons for taking unregistered work	1.1	50
Ludność według wieku, płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej.....	Population by age, sex and opinion on reasons for taking unregistered work	1.2	52
Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia, płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej	Population aged 15 years and more by level of education, sex and opinion on reasons for taking unregistered work	1.3	53
Ludność w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci oraz opinii na temat rodzajów podejmowanej pracy nierejestrowanej	Population aged 15 years and more by place of residence, sex and opinion on types of unregistered work	1.4	54
Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia oraz opinii na temat rodzajów podejmowanej pracy nierejestrowanej	Population aged 15 years and more by level of education and opinion on types of unregistered work	1.5	56
2. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną	2. Persons performing unregistered work	x	
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci i miejsca zamieszkania oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy	Persons performing unregistered work by sex, place of residence and frequency and month of performing this work	2.1	57
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci i wieku oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy.....	Persons performing unregistered work by sex, age and frequency and month of performing this work ..	2.2	58
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci i poziomu wykształcenia oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy	Persons performing unregistered work by sex, level of education and frequency and month of performing this work	2.3	59
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni pracy i liczby miesięcy, w których była wykonywana	Persons performing unregistered work by the number of days of work and the number of months in which it was performed	2.4	60
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni przepracowanych oraz płci, miejsca zamieszkania i wieku pracujących	Persons performing unregistered work by the number of days worked, sex, place of residence and age....	2.5	61
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni przepracowanych oraz płci, miejsca zamieszkania i poziomu wykształcenia	Persons performing unregistered work by the number of days worked, sex, place of residence and level of education	2.6	62
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni zatrudnienia w miesiącu i miesiąca zatrudnienia	Persons performing unregistered work, by the number of days of employment in a month and the month of employment	2.7	64
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci, miejsca zamieszkania oraz rodzajów wykonywanych prac	Persons performing unregistered work by sex, place of residence and types of performed work.....	2.8	65
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według miesiąca zatrudnienia i wybranych rodzajów wykonywanych prac	Persons performing unregistered work by month of employment and selected types of performed work	2.9	66
3. Ostatnio wykonywana praca nierejestrowana	3. Recently performed unregistered work	x	
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według charakterystyki ostatnio wykonywanej pracy, płci oraz miejsca zamieszkania	Persons performing unregistered work by characteristic of recently performed work, sex and place of residence	3.1	68

		Tabl.	Str.
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według typu pracodawcy oraz ostatnio wykonywanej pracy	Persons performing unregistered work by type of employer and recently performed work	3.2	69
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci i miejsca zamieszkania oraz wysokości miesięcznych dochodów uzyskiwanych z ostatnio wykonywanej pracy	Persons performing unregistered work by sex, place of residence and monthly income from recently performed work	3.3	70
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według wieku oraz wysokości miesięcznych dochodów uzyskiwanych z ostatnio wykonywanej pracy.....	Persons performing unregistered work by age and monthly income from recently performed work	3.4	72
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według poziomu wykształcenia oraz wysokości miesięcznych dochodów uzyskiwanych z ostatnio wykonywanej pracy	Persons performing unregistered work by level of education and monthly income from recently performed work	3.5	73
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według wysokości miesięcznych dochodów i relacji dochodów z pracy nierejestrowanej do dochodów ogółem.....	Persons performing unregistered work by monthly income and relation between income from unregistered work and total income	3.6	74
Średni dochód z pracy nierejestrowanej w badanym miesiącu uzyskiwany przez osobę wykonującą tę pracę	Average income from unregistered work in reference month obtained by person performing this work	3.7	76
4. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej	4. Households using unregistered labour	x	
Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według miejsca zamieszkania oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy...	Households using unregistered labour by place of residence and frequency and month of performing this work.....	4.1	76
Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według miesiąca i liczby roboczodni jej wykonywania	Households using unregistered labour by month and the number of work units (days) of performing unregistered work	4.2	77
Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według miejsca zamieszkania oraz wybranych rodzajów tej pracy	Households using unregistered labour by place of residence and selected types of unregistered work	4.3	77
Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według liczby dni zatrudnienia pracowników nieformalnych oraz wybranych rodzajów wykonywanej pracy.....	Households using unregistered labour by the number of days of informal employment and selected types of performed work	4.4	78
Gospodarstwa domowe według miesięcznych wydatków na pracę nierejestrowaną wykonywaną na ich rzecz	Households by monthly expenditures on unregistered labour	4.5	79
Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według grupy społeczno-ekonomicznej, miejsca zamieszkania oraz liczby osób w gospodarstwie	Households using unregistered labour in 2010 by socio-economic groups, place of residence and the number of persons in the household	4.6	80

UWAGI METODYCZNE

METHODOLOGICAL NOTES

KONCEPCJA BADANIA I LOSOWANIE PRÓBY

Badanie pracy nierejestrowanej zostało przeprowadzone w IV kwartale 2014 r. w ramach modułu do **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności**¹ (BAEL) – „**Nietypowe formy zatrudnienia i praca nierejestrowana**”. Badanie modułowe jest dodatkowym badaniem realizowanym jednocześnie z badaniem podstawowym pozwalającym na rozszerzenie zakresu informacji zdobywanych w badaniu podstawowym. Badania modułowe realizowane z BAEL poświęcone są określonej tematyce związanej z rynkiem pracy i przeprowadzane jednorazowo (lub cyklicznie) na próbie mieszkań wylosowanych do realizacji BAEL w określonym kwartale. Podstawowe Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) oraz badanie modułowe „**Nietypowe formy zatrudnienia i praca nierejestrowana**” przeprowadzone zostały metodą reprezentacyjną, która umożliwia uogólnianie wyników na populację generalną (ludność Polski² w wieku 15 lat i więcej). Zastosowaną metodą obserwacji ciągłej (ruchomy tydzień badania)³ pozwala na zilustrowanie sytuacji na rynku pracy w okresie całego kwartału.

Losowanie prób do BAEL przebiega według zasad losowania dwustopniowego. Jednostkami losowania pierwszego stopnia są rejony statystyczne w miastach, zaś na wsi – obwody spisowe. Jednostkami losowania drugiego stopnia są mieszkania. Losowanie jednostek pierwszego stopnia oraz mieszkań przeprowadza się na podstawie Krajowego Rejestru Podziału Terytorialnego Kraju, zawierającego m.in. wykaz terytorialnych jednostek statystycznych oraz wykaz adresowy mieszkań w układzie poszczególnych rejonów statystycznych i obwodów spisowych.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności przeprowadzone zostało przy użyciu dwóch formularzy:

- **Kartoteki Gospodarstwa Domowego ZG**, która przeznaczona jest dla każdego gospodarstwa domowego znajdującego się w wylosowanym mieszkaniu;
- **Ankiety ZD**, wypełnianej dla każdej osoby w wieku 15 lat i więcej, będącej członkiem gospodarstwa domowego w wylosowanym mieszkaniu, obecnej w gospodarstwie domowym lub nieobecnej przez okres krótszy niż 12 miesięcy.

CONCEPTION OF THE SURVEY AND SAMPLE SELECTION

The survey unregistered employment was conducted in the fourth quarter of 2014 within a module to the **Labour Force Survey**¹ (LFS) – „**Atypical forms of employment and unregistered unemployment**”. The module survey is an additional survey carried out simultaneously with the core survey, which allows extending the scope of information obtained in the core survey. Module surveys carried out alongside the LFS are devoted to particular issues concerning the labour market; they are carried out once (or periodically) on the sample of dwellings selected for the LFS in a particular quarter. The core Labour Force Survey (LFS) and the module survey „**Atypical forms of employment and unregistered employment**” were carried out with the use of the sample survey method that allows generalization of the results over the general population (population of Poland² at the age of 15 years and more). The applied method of continuous observation (mobile survey week)³ allows presentation of the situation in the labour market during the entire quarter.

The sampling for the LFS is carried out according to the principles of the two-stage sampling. The first-stage sampling units are census clusters in urban areas, while in rural areas they comprise enumeration districts. The second-stage sampling units are dwellings. The selections of census clusters and census enumeration districts is carried out on the basis of the National Official Register of Territorial Division of the Country (TERYT), including, *inter alia*, the list of territorial statistical units and the address register of dwellings in accordance with particular census clusters and census enumeration districts.

The **Labour Force Survey** was carried out with the use of two questionnaires:

- **ZG Household File** which is designed for each household living in a selected dwelling;
- **ZD Questionnaire** that is completed for each person aged 15 years or more, a member of a household in the sampled dwelling present in the household or absent for a period not exceeding 12 months.

¹ Szczegółowe informacje dotyczące metodologii Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności zawarte są w kwartalnej publikacji GUS „Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski”, dostępnej w Internecie pod adresem:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-bezrobotni-bierni-zawodowo-wg-bael/>

Detailed information concerning the Labour Force Survey methodology is available in the CSO quarterly publication “Labour Force Survey in Poland”, available online on the website:

<http://stat.gov.pl/en/topics/labour-salaries/working-unemployed-economically-inactive-by-lfs/>

² Ludność Polski w BAEL (i jego modułach) odnosi się do kategorii ludności wg definicji krajowej pomniejszonej o ludność przebywającą poza mieszkaniami, która nie jest podmiotem badania, tj. członków gospodarstw domowych przebywających poza gospodarstwem domowym (za granicą oraz ludność zamieszkałą w gospodarstwach zbiorowych takich jak: hotele pracownicze, domy studenckie, internaty, koszary wojskowe, domy opieki społecznej, itp.) 12 miesięcy lub dłużej.

Population of Poland in the LFS (and its modules) refers to the category of the population by the national definition reduced by the population of persons absent from dwellings, which is not the subject of the survey, i.e. members of the households staying outside the household (abroad or population living in institutional households, such as: workers' hostels, army barracks, nursing homes, etc.) for duration of 12 months or longer.

³ Ruchomy tydzień badania polega na rozłożeniu kwartalnej próby mieszkań wylosowanych do badania na 13 rozłącznych i równolicznych podprób przeznaczonych do badania w każdym z kolejnych 13 tygodni kwartału.

Mobile survey week consists in spreading the quarterly sample of dwellings selected to the survey into 13 separate and equal subsamples to be surveyed in each of the successive 13 weeks of a quarter.

Ankieta ZD zawiera pytania dotyczące sytuacji w zakresie aktywności ekonomicznej respondenta w badanym tygodniu, tzn. faktu wykonywania pracy, pozostawania bezrobotnym lub biernym zawodowo, przeszłości zawodowej, poszukiwania pracy, a także informacje dodatkowe obejmujące m.in. edukację, w tym kształcenie.

Badanie „*Nietypowe formy zatrudnienia i praca nierejestrowana*” przeprowadzone zostało w IV kwartale 2014 r. przy pomocy **dodatkowej ankiety** o symbolu **ZD-A**, skierowanej do respondentów, którzy wzięli udział w badaniu podstawowym. Badaniem objęto jedną spośród czterech prób mieszkań wylosowanych do kwartalnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności. Podobnie jak podstawowe badanie aktywności ekonomicznej ludności, badanie modułowe realizowane było przez urzędy statystyczne wszystkich województw, natomiast opracowanie komputerowe wyników badania zostało wykonane przez Centrum Informatyki Statystycznej.

CEL I DEFINICJE ZASTOSOWANE W BADANIU MODUŁOWYM PRACA NIEREJESTROWANA

Badanie pracy nierejestrowanej zrealizowano w ramach modułu do Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, a jego podstawą prawną był „Program Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2014 r.”.

Podstawowym celem badania było oszacowanie „szarej strefy” z punktu widzenia wydarzeń zachodzących na rynku pracy.

W szczególności wyniki badania posłużyły do określenia:

- częstotliwości i rodzaju prac wykonywanych w formie nierejestrowanej,
- społeczno-demograficznej charakterystyki zbiorowości wykonujących pracę nierejestrowaną,
- oceny dochodów uzyskiwanych z pracy nierejestrowanej,
- analizy gospodarstw domowych korzystających z usług osób wykonujących pracę nierejestrowaną.

W badaniu zjawiska pracy nierejestrowanej fakt wykonywania pracy w „szarej strefie” określono zgodnie z poniższą definicją.

Przez **pracę nierejestrowaną** należy rozumieć:

- pracę najemną wykonywaną bez nawiązania stosunku pracy czyli bez umowy o pracę, bez umowy zlecenia, umowy o dzieło lub jakiegokolwiek innej pisemnej umowy pomiędzy pracodawcą i pracownikiem bez względu na sektor własności (również u osób fizycznych i w indywidualnych gospodarstwach rolnych); praca nie może być również wykonywana na podstawie powołania, mianowania lub wyboru; z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej pracownik nie uzyskuje ubezpieczenia społecznego, a więc uprawnień do korzystania ze świadczeń społecznych; okres wykonywania tej pracy nie jest także zaliczany jako składkowy z punktu widzenia ZUS, a pracodawca nie odprowadza na konto ZUS i Funduszu Pracy odpowiednich sum z tytułu wypłaconego wynagrodzenia; od dochodów z pracy nierejestrowanej nie są płacone podatki dochodowe,
- pracę na rachunek własny, jeśli z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej nie są realizowane obowiązki finansowe wobec państwa (np. podatki).

The ZD questionnaire contains questions concerning the situation in respect to the respondent's economic activity in the reference week, i.e. the fact of performing work, being unemployed or economically inactive, occupational history, job search, and also additional information including, *inter alia*, education and training.

The survey „*Atypical forms of employment and unregistered employment*” was carried out in the fourth quarter of 2014 with the use of the **additional ZD-A questionnaire** addressed to the respondents who participated in the core survey. The survey covered one of the four samples of dwellings selected for the quarterly LFS. Similarly to the core Labour Force Survey, the module survey was carried out by the statistical offices of all voivodships, whereas compilation of the survey results was carried out by the Statistical Computing Centre.

THE OBJECTIVE AND DEFINITIONS IN THE MODULE SURVEY UNREGISTERED EMPLOYMENT

The survey unregistered employment was carried out within the module of the Labour Force Survey; its legal basis was the “Programme of Statistical Surveys of Official Statistics for 2014”.

The main objective of the survey was estimation of the scope of the hidden economy from the point of view of changes in the labour market.

In particular the survey results were used to determine:

- the frequency and type of work done in the form of unregistered employment,
- socio-demographic characteristics of the population engaged in unregistered employment,
- assessment of income from unregistered employment,
- the analysis on households using the services of persons engaged in unregistered employment.

In the survey on unregistered employment, the fact of performing work in the hidden economy was described in accordance with the following definition.

As **unregistered employment** should be understood:

- employment performed without employment relationship, that is without a contract, without order-agreement, contract for particular task/work or any other written agreement between the employer and employee, regardless of the ownership sector (also in private households and in private farms); work cannot be also performed on the basis of call, appointment, or election; performing unregistered work does not entitle the employee to social security, therefore the rights to social benefits; the duration of that work is not counted as a contribution from the viewpoint of Social Insurance Institution; the employer does not allot contribution from the employee's wages and salaries to Social Insurance Institution and Labour Fund; income taxes are not deducted from income generated through unregistered employment,
- self-employment if the concluded economic activity does not meet financial obligations to the state (e.g. taxes).

Dokonano rozróżnienia wykonywanej pracy nierejestrowanej na:

- pracę główną, tj. pracę, która zwykle zajmuje najwięcej czasu. Jeżeli prace zajmują tyle samo czasu, pracą główną jest praca przynosząca wyższy dochód,
- pracę dodatkową, tj. pracę, która zwykle zajmuje najwięcej czasu spośród innych prac, poza pracą główną. Jeżeli prace dodatkowe zajmują tyle samo czasu, za pracę dodatkową należy uznać tę, która przynosi największy dochód.

Podmiotem badania były osoby uczestniczące w badaniu podstawowym BAEL będące członkami gospodarstw domowych wylosowanych do badania, dla których wypełniono ankietę ZD.

W badaniu podstawowym dane dotyczące wieku i wykształcenia dotyczą sytuacji w **IV kw. 2014 r.**, natomiast informacje na temat pracy w „szarej strefie” odnoszą się do okresu **od stycznia do września 2014 r.**

Formularz badania został podzielony na dwa działy – Dział A *Nietypowe formy zatrudnienia* oraz Dział B *Praca nierejestrowana*.

Wyniki badania w zakresie nietypowych form zatrudnienia zaprezentowane zostaną w odrębnym opracowaniu.

Pierwsza część **Działu B** została skierowana do wszystkich badanych osób. Pytania w niej zawarte miały na celu ustalenie opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej oraz rodzajów tych prac.

Następna część obejmowała zagadnienia korzystania przez gospodarstwo domowe z usług osób wykonujących pracę nierejestrowaną – częstotliwość tych prac i rodzaj świadczonych usług.

W dalszej części ankiety pytania dotyczyły statusu zatrudnienia respondentów – czy prowadzą działalność gospodarczą, mają własną firmę i zatrudniają pracowników lub prowadzą gospodarstwo rolne.

Ostatnie pytania dotyczyły informacji na temat podejmowania pracy nierejestrowanej przez samych respondentów, jej częstotliwości, charakterystyki podmiotów ich zatrudniających oraz wysokości dochodów uzyskanych z pracy nierejestrowanej – w tym ich procentowy udział w ogólnych dochodach netto.

Unregistered employment was divided into:

- the main job, i.e. work which usually takes the most time. If jobs take the same amount of time, the one which generates higher income is regarded as the main job,
- additional job, i.e. work which usually takes the most time among other jobs, beside the main job. If additional jobs involve the same amount of time, the one which generates the highest income is considered as the additional job.

The survey subject were persons participating in the core LFS survey, members of the households selected to the survey for whom the ZD questionnaire was completed.

In the core survey, the data on age and education regard the situation in the **fourth quarter of 2014**, while the information on work in the hidden economy refers to the period **between January and September 2014**.

The survey questionnaire was divided into two sections – Section A *Atypical forms of employment* and Section B *Unregistered employment*.

The survey results regarding atypical forms of employment will be presented in the separate publication.

The first part of **Section B** was addressed to all surveyed persons. The objective of questions included in this part was analysis on opinions on reasons for taking up unregistered employment and types of such work.

The next section addressed the issues related to the households' use of services provided by persons performing unregistered work – the frequency of these jobs and the type of provided services.

Questions in the further part of the questionnaire concerned the employment status of the respondents – whether they conducted economic activity, had their own company and employed workers or maintained an agricultural farm.

The final questions regarded information on taking up unregistered employment by the respondents themselves, the frequency of such employment, characteristic of the entities employing them, and the income obtained from unregistered work – including its percentage share in the total net income.

WSTĘP

Wszystkie kraje świata, bez względu na typ gospodarki, zmagają się z występującym w różnej skali i różnych formach problemem „szarej strefy”. Generalnie uważa się, iż istnienie „szarej strefy” jest dla gospodarki raczej niekorzystne, bowiem „szara strefa” powoduje szereg ujemnych skutków o charakterze społecznym i gospodarczym. Negatywną konsekwencją funkcjonowania „szarej strefy” jest fakt, iż osoby w niej pracujące nie są chronione przez prawo pracy; również istotne jest, że osoby te nie wypracowują sobie systemowego zabezpieczenia finansowego na przyszłość. Niemniej jednak, mimo iż istniejące w „szarej strefie” miejsca pracy są często miejscami o niskiej produktywności, to stanowią niejednokrotnie podstawowe źródło dochodów osób oraz gospodarstw domowych.

Warto mieć na względzie, że rozmiary „szarej strefy” zależą, najogólniej rzecz ujmując, nie tylko od różnorodnych czynników o charakterze finansowym, od elastyczności rynku pracy, czy też od regulacji prawnych, ale także od mentalności danego społeczeństwa – od społecznego przyzwolenia na działanie w „szarej strefie” gospodarki.

Oszacowanie rozmiarów, a także struktury pracujących w „szarej strefie” jest niezwykle trudne. Główny Urząd Statystyczny zainicjował w 1995 r. badanie tego segmentu rynku pracy przeprowadzając po raz pierwszy badanie pracy nierejestrowanej zwanej także „pracą na czarno”. Zostało ono zrealizowane jako moduł przy Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Kolejne badania przeprowadzono w latach: 1998, 2004, 2009, 2010 i 2014.

Zdajemy sobie sprawę, jako Autorzy badania, że wykonane szacunki nie są doskonałe. Przeprowadzone badanie modułowe pozwala na wyznaczenie dolnej granicy szacunku pracy nierejestrowanej, co oznacza, że rzeczywista skala zjawiska przyjmuje wartości co najmniej takie, jakie tutaj zaprezentowano.

Prezentacja i analiza wyników badania „Nietypowe formy zatrudnienia i praca nierejestrowana” w zakresie pracy nierejestrowanej stanowią przedmiot niniejszej publikacji.

I. PRACA NIEREJESTROWANA

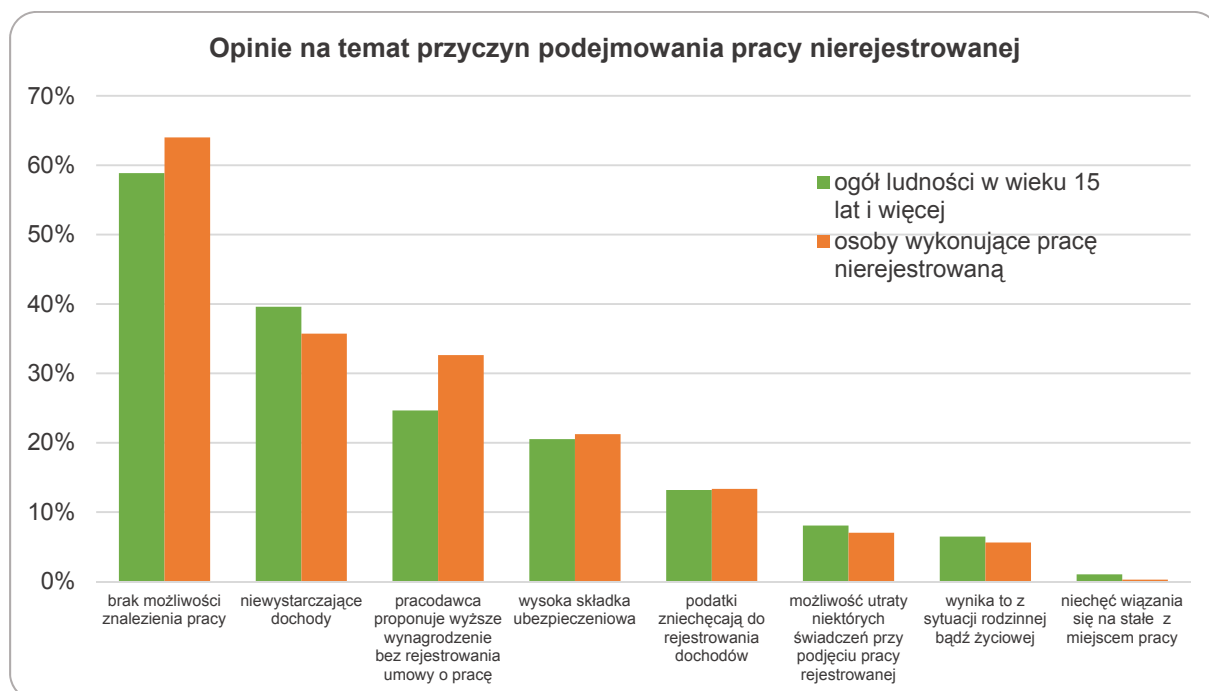
Opinie na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej

Analiza wyników badania wskazuje, że opinie na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej wyrażone w badaniu w 2014 r. nie zmieniły się w stosunku do 2010 r. – kolejność przyczyn pod względem ich „ważności” pozostała bez zmian. Zdaniem respondentów, ludzie decydują się na podjęcie pracy poza formalnym systemem z wielu przyczyn, ale główne powody są dwa, a mianowicie: brak możliwości znalezienia pracy formalnej oraz trudna sytuacja materialna (niewystarczające dochody). Kolejnymi przyczynami, mającymi znaczący wpływ na podejmowanie pracy w „szarej strefie” były: proponowanie przez pracodawcę wyższych wynagrodzeń bez rejestrowania umowy o pracę, wysoka składka ubezpieczeniowa, a także podatki, które zniechęcają do rejestrowania dochodów. Znacznie mniejszy wpływ miała możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej (np. zawieszenie emerytury, zasiłku dla bezrobotnych), sytuacja rodzinna bądź życiowa, a zupełnie marginalny – niechęć do wiązania się na stałe z miejscem pracy.

Jeśli z ogólnej grupy respondentów wydzielić te osoby, które pracę nierejestrowaną faktycznie wykonywały, to uszeregowanie przez nie siedmiu głównych przyczyn podejmowania „pracy na czarno” jest identyczne, jak w całej obserwowanej populacji, chociaż rzadziej wskazują oni na niewystarczające dochody, a częściej na brak możliwości znalezienia pracy „legalnej” oraz fakt, że pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę.

Wobec powyższego, można sformułować trzy główne cele podejmowania pracy nierejestrowanej w wymiarze indywidualnym:

- pozyskanie jakiegokolwiek pracy, a przez nią dochodów,
- pozyskanie dochodów wyższych niż poprzez wykonywanie pracy rejestrowanej,
- pozyskanie dochodów uzupełniających inne źródła dochodów.

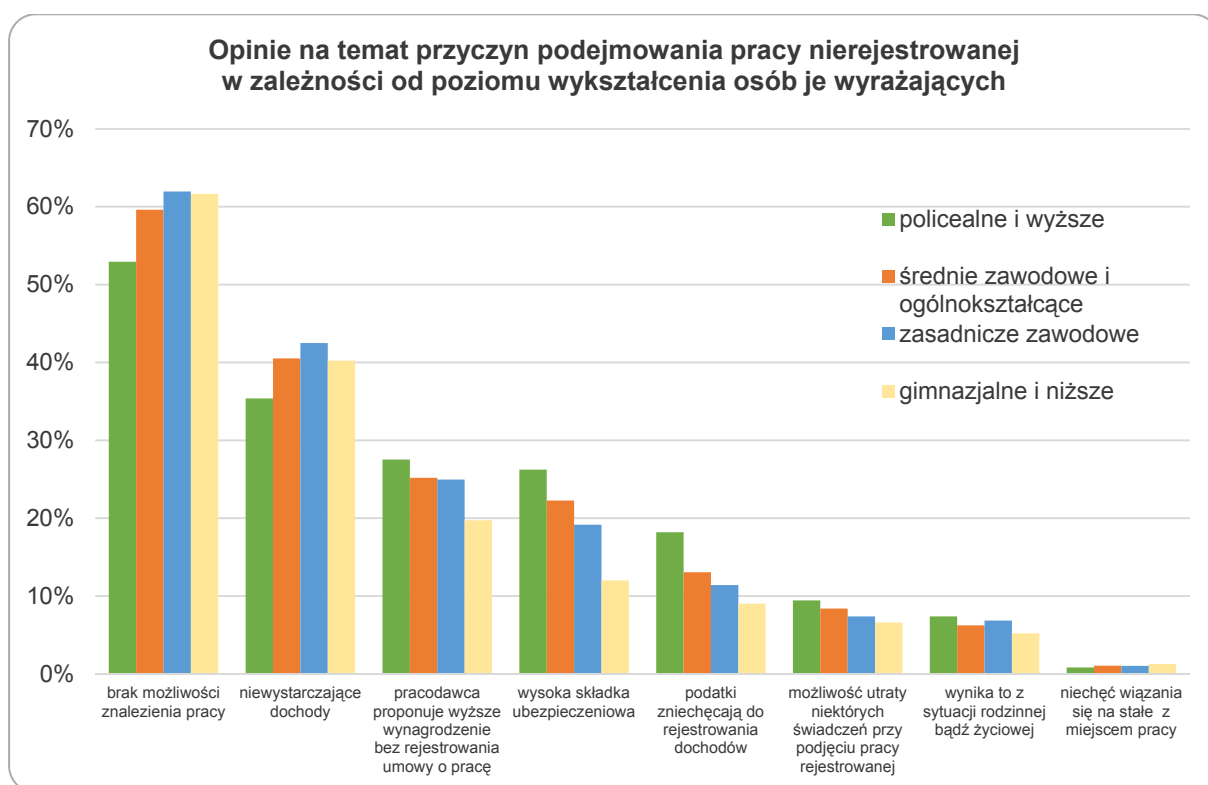

Opinie ludności w wieku 15 lat i więcej; wyniki nie sumują się na 100%, gdyż jedna osoba mogła wymieni więcej niż 1 przyczynę.

Opinie dotyczące przyczyn wykonywania pracy nierejestrowanej wyrażone przez mężczyzn i kobiety różniły się w nieznacznym stopniu. Zachowana została ta sama kolejność udzielanych odpowiedzi; w opinii nieco większego odsetka kobiet niż mężczyzn przyczyną „pracy na czarno” był brak możliwości znalezienia pracy (59,5% wobec 58,1%), natomiast mężczyźni w większym stopniu niż kobiety zwracali uwagę na fakt, że pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę (26,3% wobec 23,1%), na wysoką składkę ubezpieczeniową (22,1% wobec 19,1%), a także na podatki zniechęcające do rejestrowania dochodów (14,4% wobec 12,1%).

Podobnie nie zaobserwowano dużych różnic w opiniach mieszkańców miast i wsi. W obu przypadkach relatywnie najwięcej osób wskazało jako podstawową przyczynę „pracy na czarno” brak możliwości znalezienia pracy, przy czym w miastach odsetek osób wskazujących na tę przyczynę wyniósł 56,4%, a na wsi – 62,6%, na niewystarczające dochody powołało się 38,7% ludności miast i 41,0% ludności wsi, natomiast trzecią co do ważności przyczynę, tj. wyższe wynagrodzenie bez rejestracji umowy o pracę, wskazało 25,4% ludności miejskiej i 23,5% ludności wiejskiej, a wysoką składkę ubezpieczeniową również częściej wskazywali mieszkańcy miast (21,2%) niż mieszkańcy wsi (19,4%).

Dla najmłodszej grupy respondentów (15-24 lata), szczególnie „wrażliwej” z punktu widzenia sytuacji na rynku pracy, główną przyczyną pracy w „szarej strefie” również był brak możliwości znalezienia pracy i właśnie w tej grupie wieku odsetek osób wskazujących na tę przyczynę był szczególnie wysoki – wyniósł on 62,0%. Na inne przyczyny ludzie młodzi wskazywali na ogół rzadziej niż osoby w pozostałych grupach wieku i tylko w przypadku niechęci do wiązania się na stałe z miejscem pracy, chociaż przyczyna to marginalna, odsetek młodzieży był wyższy niż w przypadku osób w pozostałych grupach wieku.

Opinie ludności w wieku 15 lat i więcej; wyniki nie sumują się na 100%, gdyż jedna osoba mogła wymieni więcej niż 1 przyczynę.

Jeśli chodzi o opinie co do przyczyn pracy nierejestrowanej wyrażane przez respondentów zróżnicowanych według poziomu wykształcenia, to podstawowa z nich, czyli brak możliwości znalezienia pracy, ma najwyższy udział w każdej wyodrębnionej grupie. Odsetek osób wyrażających taką opinię był tym wyższy im niższy poziom wykształcenia deklarowali respondenci. Podobnie było w przypadku wskazania niewystarczających dochodów jako przyczyny podejmowania pracy nierejestrowanej. Odwrotnie wyglądała sytuacja w przypadku przyczyny mówiącej o proponowaniu przez pracodawcę wyższego wynagrodzenia bez rejestrowania umowy o pracę, podatkach zniechęcających do rejestrowania dochodów czy też wysokiej składce ubezpieczeniowej – im wyższy poziom wykształcenia, tym relatywnie więcej osób na nią wskazywało.

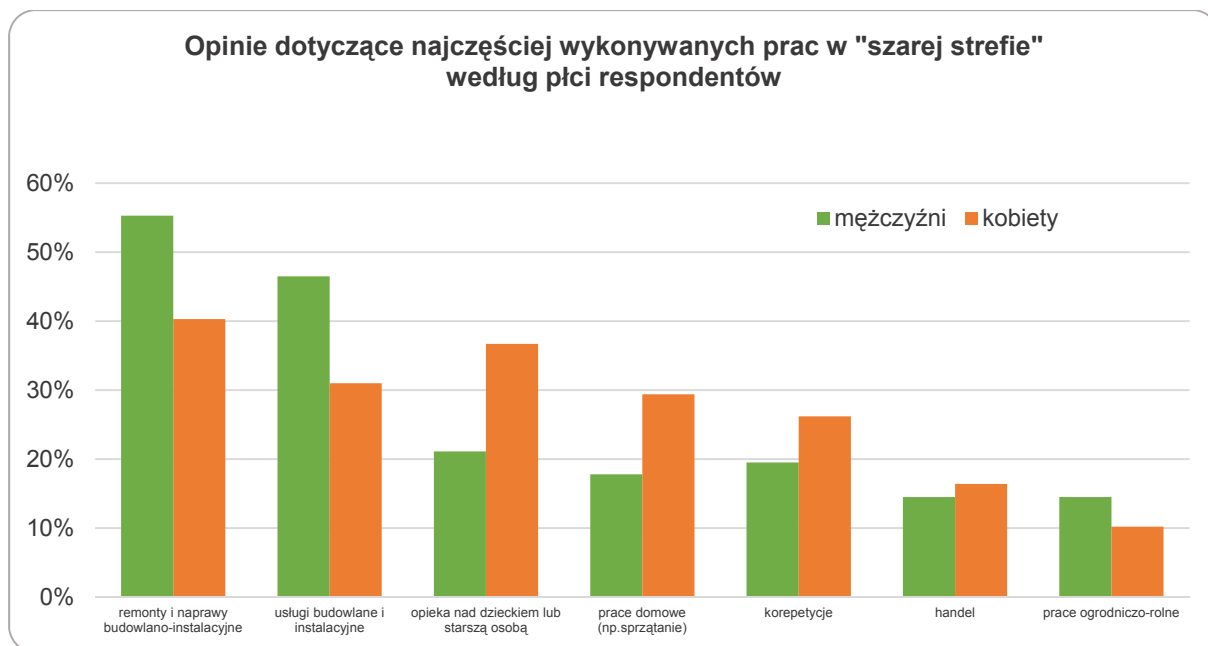
Opinie na temat rodzajów prac wykonywanych w „szarej strefie”

W opinii ogółu badanych, a więc osób w wieku 15 lat i więcej, w „szarej strefie” gospodarki najczęściej wykonywane są prace remontowe i naprawy budowlano-instalacyjne, usługi budowlane i instalacyjne, opieka nad dzieckiem lub starszą osobą, prace domowe (np. sprzątanie), korepetycje oraz handel. Dość często wymieniane były również: prace ogrodniczo-rolne oraz usługi krawieckie. Warto podkreślić, iż opinie wyrażane przez respondentów w 2014 r. na temat rodzajów prac wykonywanych w „szarej strefie” w zasadzie nie zmieniły się w stosunku do 2010 r.

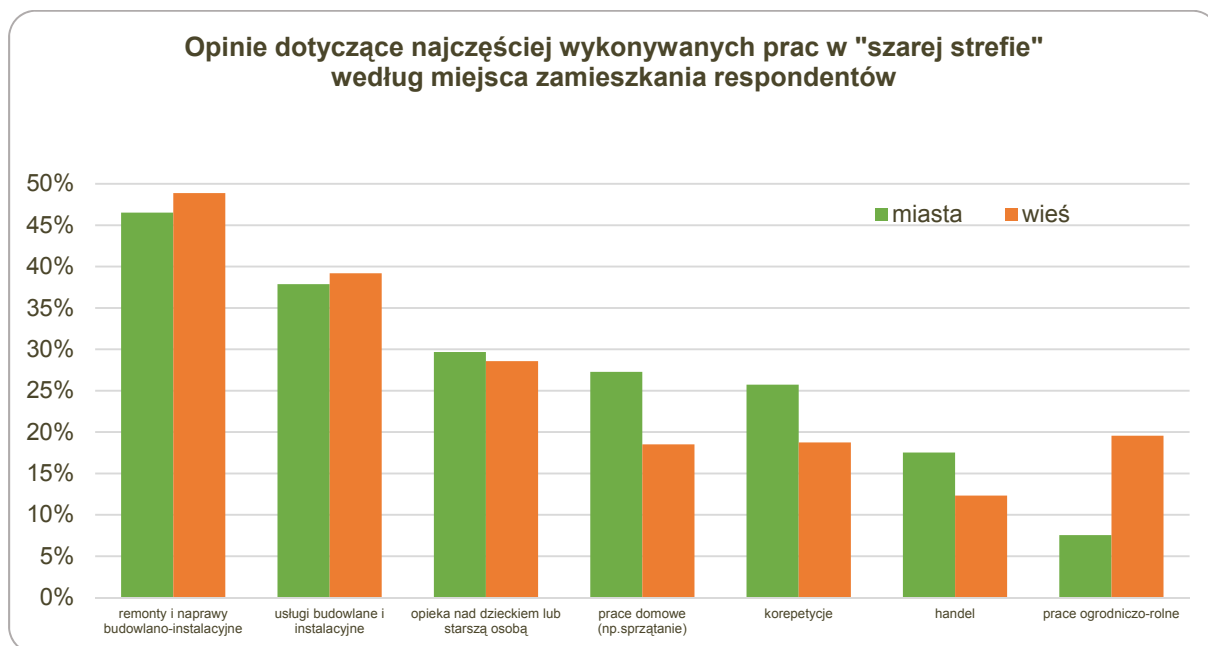
Opinie ludności w wieku 15 lat i więcej; wyniki nie sumują się na 100%, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż 1 rodzaj pracy.

Opinie respondentów różniły się znacząco w zależności od płci. Otóż mężczyźni uważali, iż najczęściej „na czarno” wykonuje się remonty i naprawy budowlano-instalacyjne oraz usługi budowlane i instalacyjne. Natomiast kobiety, poza remontami i naprawami budowlano-instalacyjnymi, najczęściej wskazywały na opiekę nad dzieckiem lub starszą osobą.

Opinie ludności w wieku 15 lat i więcej; wyniki nie sumują się na 100%, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż 1 rodzaj pracy.

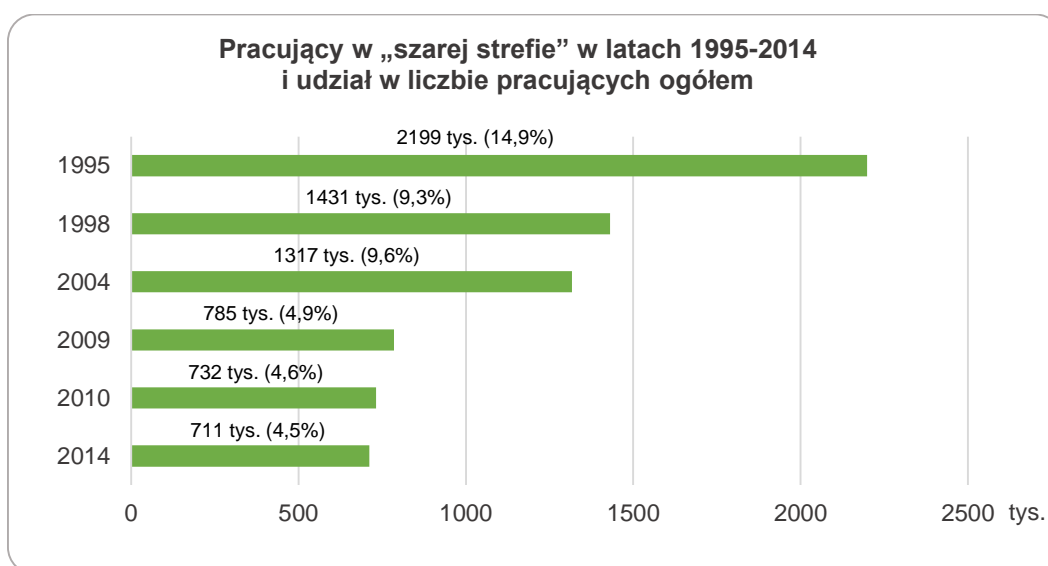
Miejsce zamieszkania respondentów również różnicuje opinie na temat rodzajów prac wykonywanych w sposób nieformalny, przede wszystkim z powodu nieco innego zapotrzebowania na różne usługi w środowisku miejskim i wiejskim. Wśród mieszkańców miast najczęściej wymieniano remonty i naprawy budowlano-instalacyjne, a następnie usługi budowlane i instalacyjne, opiekę nad dzieckiem lub starszą osobą, prace domowe (np. sprzążanie), korepetycje, handel oraz usługi krawieckie. Na wsi natomiast wskazywano często, poza dwoma rodzajami prac zajmującymi w każdym układzie dwie pierwsze pozycje, na opiekę nad dzieckiem lub starszą osobą oraz na prace ogrodniczo-rolne.

Opinie ludności w wieku 15 lat i więcej; wyniki nie sumują się na 100%, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż 1 rodzaj pracy.

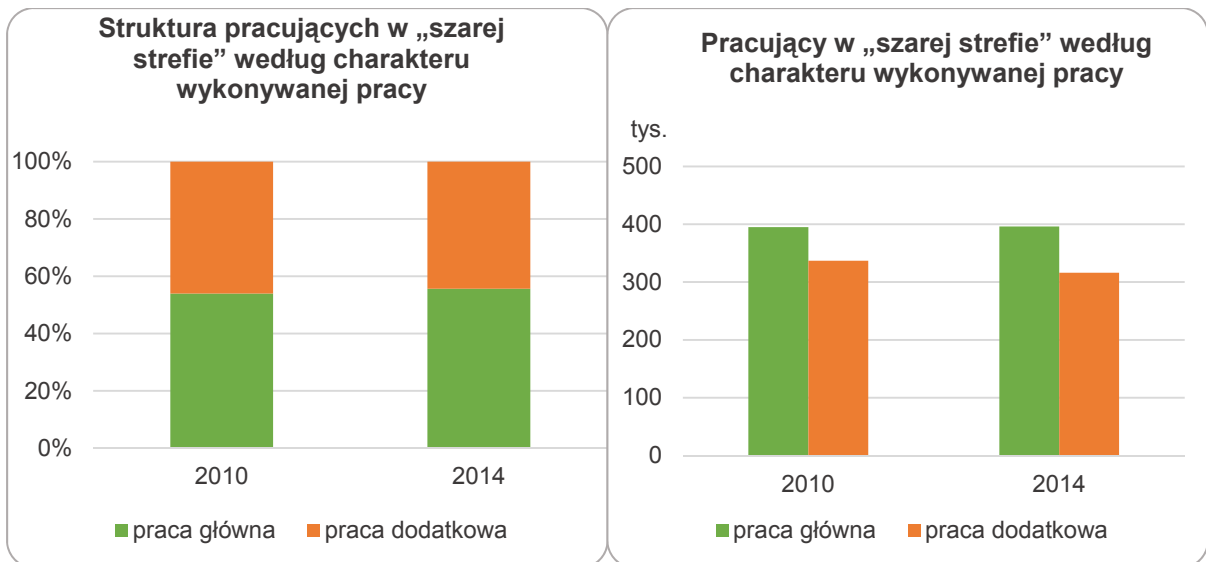
Skala zjawiska pracy nierejestrowanej

Badanie pracy nierejestrowanej przeprowadzone w 2014 r. pokazało, że skala zjawiska nadal jest znacząca, pomimo pewnego spadku – w stosunku do wyników poprzednich badań – udziału liczby pracujących „na czarno” w całej populacji pracujących. W okresie od stycznia do września 2014 r. pracę nierejestrowaną wykonywało 711 tys. osób, tj. 4,5% ogólnej liczby pracujących¹. W analogicznym okresie 2010 r. pracę w szarej strefie wykonywało 732 tys. osób, a więc 4,6% ogólnej liczby pracujących. Tak więc w 2014 r. w stosunku do 2010 r., zarówno sama zbiorowość pracujących „na czarno”, jak i ich udział w ogólnej liczbie pracujących uległy tylko nieznacznemu ograniczeniu.

Jak widać na wykresie, zasadnicze zmiany w liczbie pracujących w „szarej strefie” w ostatnim dziesięcioleciu, miały miejsce po 2004 r., w którym to do wykonywania „pracy na czarno” przyznawało się jeszcze 1317 tys. osób, tj. 9,6% ogólnej liczby pracujących. Spadek liczby pracujących w „szarej strefie” wiązać się mógł także z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej i otwarciem granic w ramach przystąpienia Polski do strefy Schengen (marzec 2008 r.) oraz dużą skalą emigracji Polaków za granicę. Osoby emigrujące same wcześniej pracowały w „szarej strefie” lub rezygnując z pracy „legalnej” pozostawiły wolne miejsca pracy dla innych, dotychczas pracujących „na czarno”.

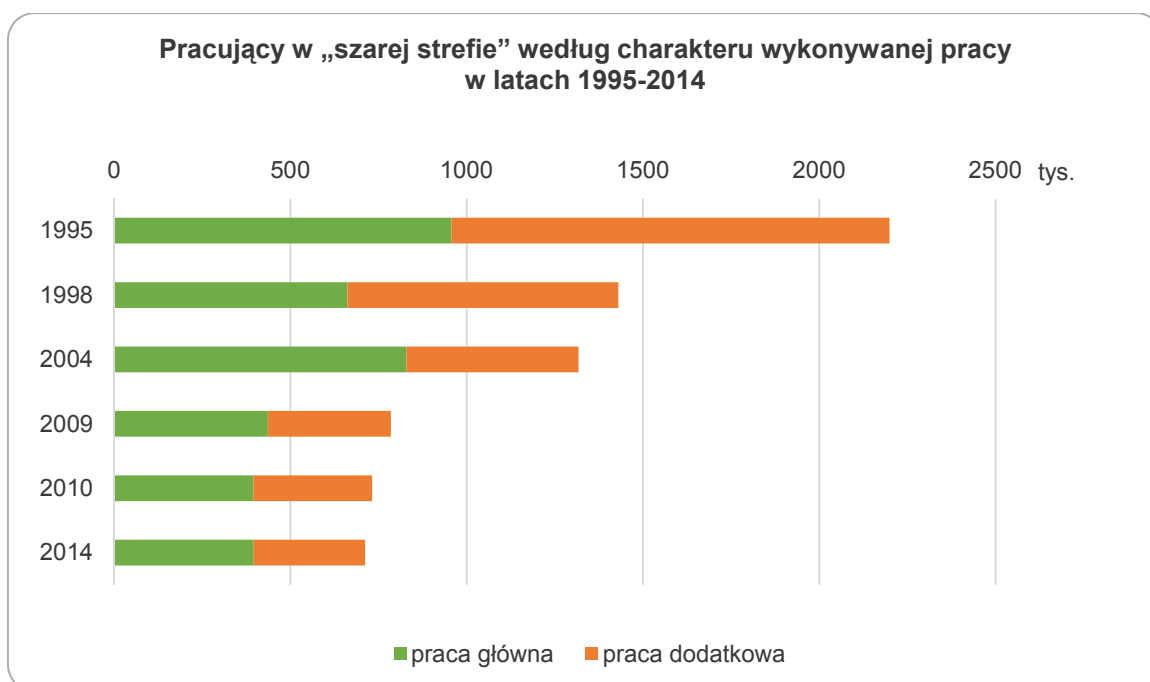
¹ Za ogół wszystkich pracujących przyjęto liczbę pracujących wyznaczoną jako średnia arytmetyczna dla tej zbiorowości z trzech pierwszych kwartałów 2014 r. (aby zapewnić zgodność z okresem odniesienia przyjętym w badaniu modułowym).

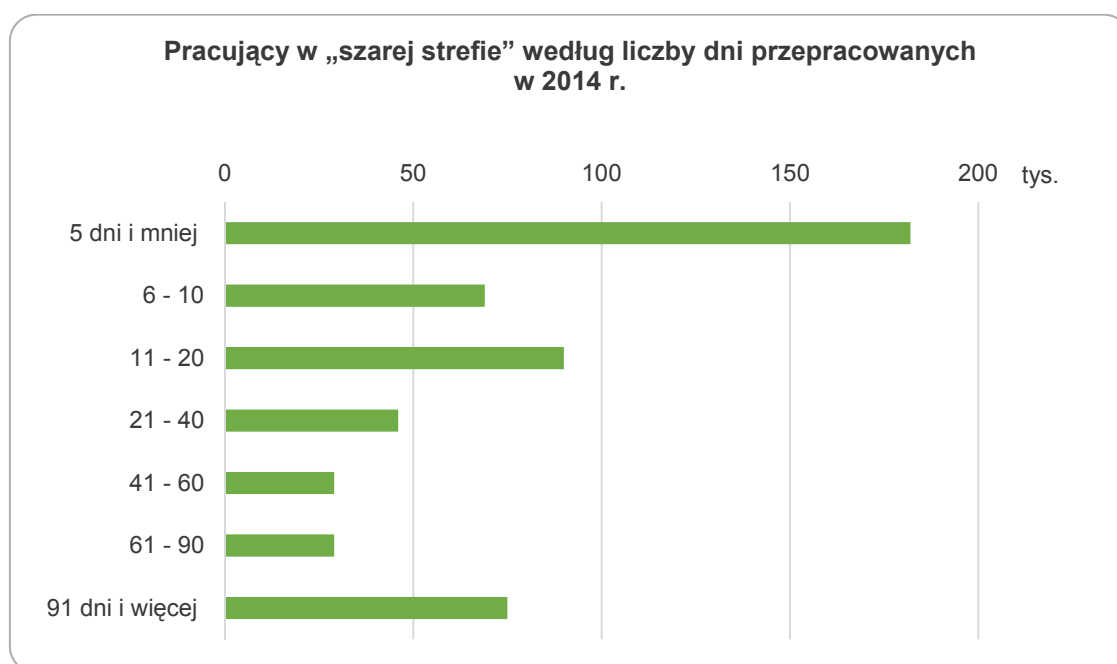
Bardzo istotne jest określenie jaki charakter miała praca wykonywana nieformalnie: czy dla osoby pracującej była pracą główną czy też dodatkową, pozwalającą tylko na pozyskanie dodatkowych, uzupełniających domowy budżet dochodów. Taka charakterystyka została zbadana dla ostatnio wykonywanej pracy nierejestrowanej. W 2014 r. praca nierejestrowana była pracą główną dla 396 tys., tj. dla 55,7% ogółu pracujących „na czarno”. W stosunku do sytuacji z roku 2010 zarówno liczebność tej kategorii, jak i odsetek, kształtowały się na niezmiennym lub bardzo zbliżonym poziomie i wyniosły odpowiednio 395 tys. osób, tj. 54,0%. Jak wynika z powyższego, ogólny spadek liczby pracujących w „szarej strefie” odnotowany w 2014 r. w porównaniu z 2010 r. spowodowany był głównie obniżeniem o 21 tys. liczby osób, dla których była to praca dodatkowa. Badania „szarej strefy” prowadzone przez GUS od kilkunastu lat pozwalają prześledzić jak kształtowały się proporcje między pracą nieformalną będącą pracą główną a dodatkową. O ile w latach 1995 i 1998 pracujący w „szarej strefie”, dla których ostatnio wykonywana „praca na czarno” była pracą główną – stanowili mniejszość, a odpowiednie odsetki były zbliżone, o tyle w 2004 r. nastąpiło odwrócenie tendencji, bowiem odsetek pracujących głównie w „szarej strefie” bardzo wzrósł – do 62,9%; wzrosła również ich liczba – o 167 tys. – w porównaniu do wyników poprzedniego badania. Wykonujący „pracę na czarno” dodatkowo stanowili w 2004 r. tylko 37,1%, a liczba ich spadła (w stosunku do 1998 r.) o 280 tys.

Wyniki badania w 2010 r. pokazały spadek ogólnej liczby pracujących w „szarej strefie”, który dotyczył tych pracujących, dla których praca w „szarej strefie” była pracą główną (spadek o 393 tys. w stosunku do 2004 r.). Mimo tego spadku, nadal dla większości pracujących „na czarno” praca ta była pracą główną (55,5%).

Rok 2014, w którym liczba pracujących w „szarej strefie” nadal zmniejszała się, aczkolwiek już w niewielkim stopniu, charakteryzował się spadkiem liczby pracujących „na czarno” dodatkowo (spadek o 21 tys. w stosunku do 2010 r.), liczebność pracujących głównie „na czarno” pozostała na tym samym poziomie.

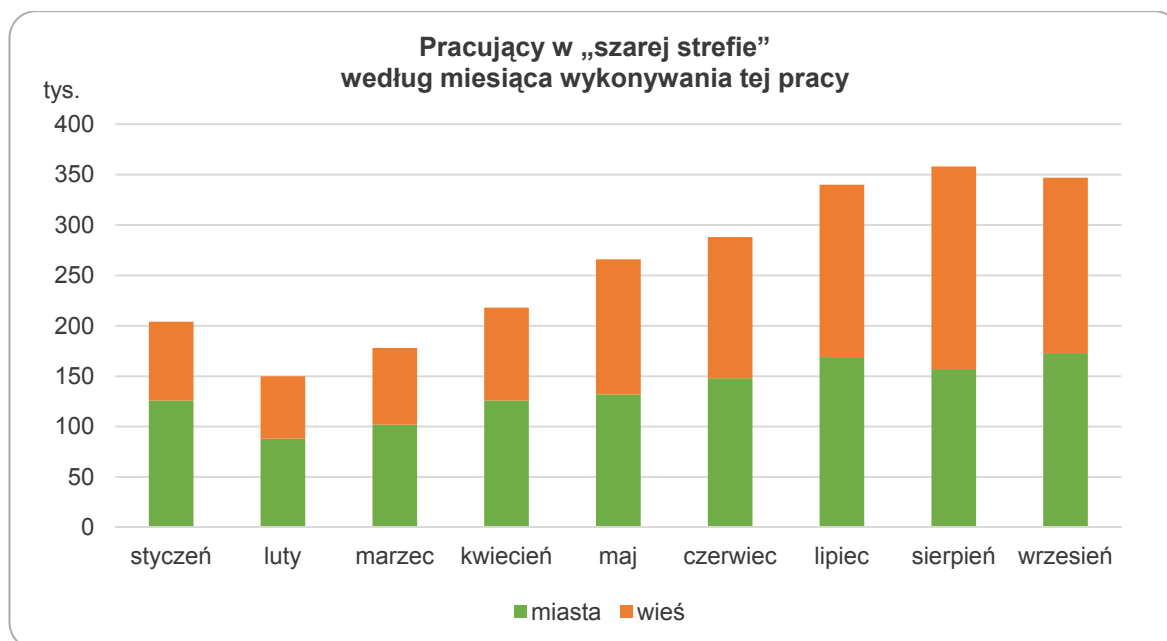
Podsumowując, do 1998 r. praca w „szarej strefie” dla większości wykonujących ją osób była pracą dodatkową, umożliwiającą uzyskanie dodatkowych dochodów, a od 2004 r. dla większości jest pracą główną, często jedyną, a więc, jak można przypuszczać, dochody z niej uzyskane stanowią główne źródło utrzymania gospodarstw domowych.

W okresie styczeń-wrzesień 2014 r. 25,6% (182 tys.) osób pracowało „na czarno” bardzo krótko – do 5 dni. Niemal połowa pracujących w „szarej strefie” (48,0%) przepracowała od 1 do 20 dni, 10,5% – przepracowało 91 dni i więcej. Średnio osoby pracujące nieformalnie przepracowały 35,8 dnia, a więc nieco ponad miesiąc w okresie pierwszych trzech kwartałów roku. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. przeciętna liczba dni przepracowanych w badanym okresie roku znacząco spadła (o 23,8%), bowiem w 2010 r. średnia liczba dni przepracowanych „na czarno” wyniosła 47.

Dla ok. 38% respondentów praca w „szarej strefie” gospodarki trwała krótko – wykonywana była w ciągu jednego miesiąca, a prawie 27% pracujących „na czarno” wykonywało tę pracę przez pięć i więcej miesięcy.

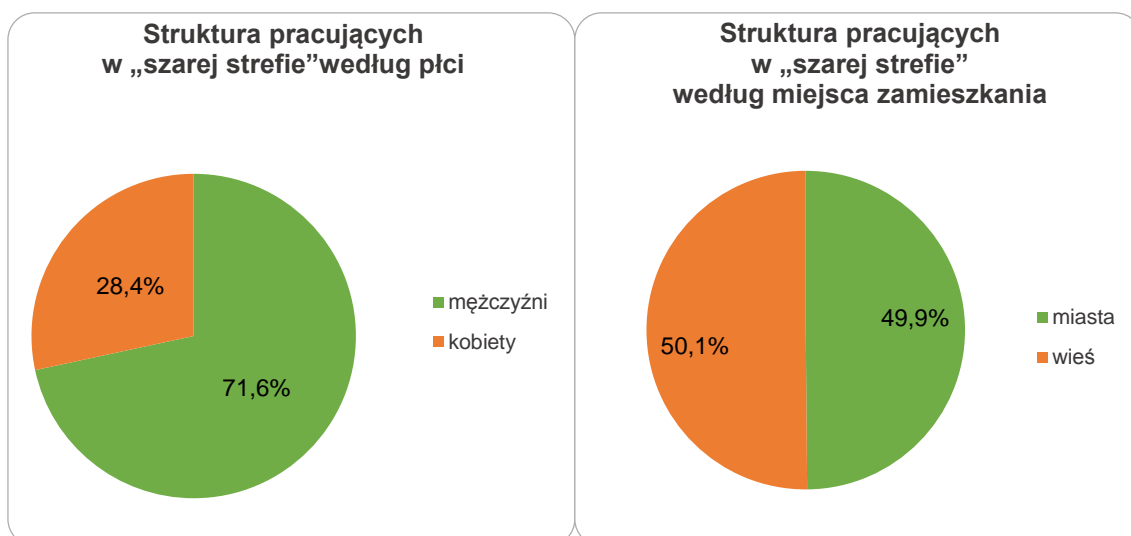
Praca w „szarej strefie” gospodarki ma w dużej mierze sezonowy charakter, a wynika to z dominacji prac ogrodniczo-rolnych oraz usług budowlanych i instalacyjnych, które z natury rzeczy mają charakter sezonowy. Najwięcej osób deklarowało „pracę na czarno” w ostatnich trzech miesiącach obserwowanego okresu, a więc od lipca do września. Tę sezonowość prac szczególnie widać na wsi; w miastach rozkład na miesiące jest bardziej równomierny.

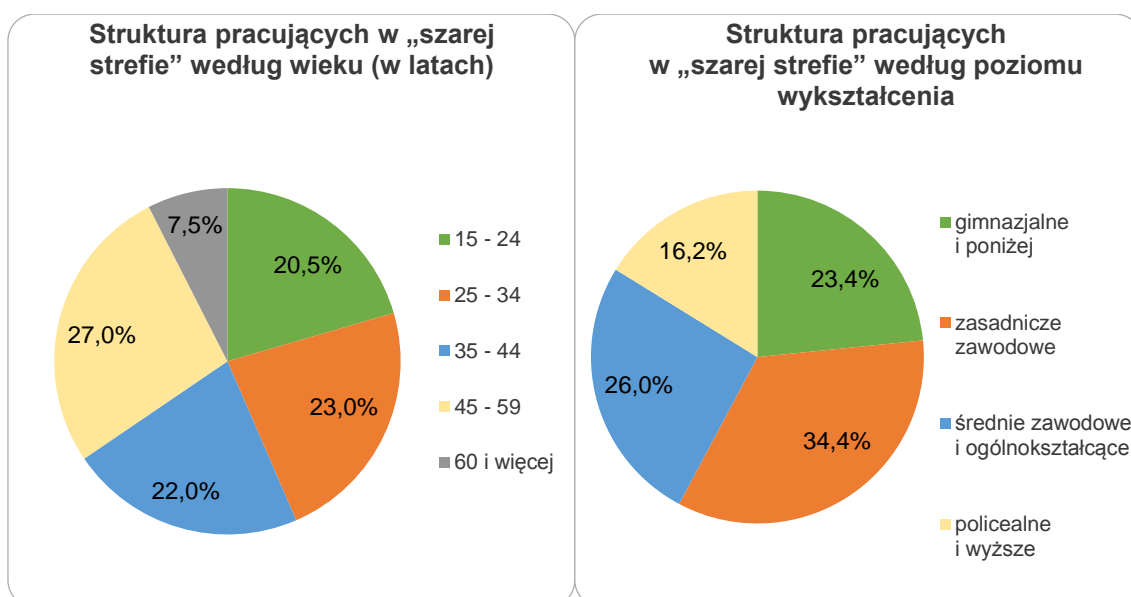
W podziale osób wykonujących pracę nierejestrowaną według płci również widoczna jest sezonowość wykonywania tych prac: wśród mężczyzn najmniejsze „nasilenie” przypada na luty (19,4%), wśród kobiet – na kwiecień (23,3%), natomiast największe u obu płci – na sierpień (odpowiednio: 50,6% i 49,5%).

Pracujący w „szarej strefie” według cech demograficzno-społecznych

O znaczeniu pracy nierejestrowanej w kształtowaniu sytuacji na rynku pracy świadczy fakt, że obejmuje ona niemal wszystkie generacje Polaków oraz różnorodne grupy społeczne i zawodowe. Wśród pracujących w „szarej strefie” gospodarki większość stanowią mężczyźni (71,6%). Natomiast z punktu widzenia miejsca zamieszkania, populacja osób pracujących „na czarno” dzieli się niemalże po równo między miasto i wieś (odpowiednio 49,9% i 50,1%).

Pracę nierejestrowaną wykonują osoby w różnym wieku, od młodzieży po osoby w wieku emerytalnym, a największy odsetek pracujących w „szarej strefie” stanowią osoby w wieku 45-59 lat (27,0%); ta prawidłowość występuje zarówno wśród mężczyzn (26,5%), jak i kobiet (28,7%) oraz jednocześnie wśród mieszkańców miast (27,6%), jak i wsi (26,6%).

Niezwykle interesująca jest struktura pracujących w „szarej strefie” według poziomu wykształcenia. Ogólnie można powiedzieć, że dominują pracownicy z wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym – 57,8%, podczas gdy pracownicy z wykształceniem co najmniej średnim stanowią 42,2%.

Znaczącym jest fakt, iż w porównaniu z sytuacją w 2010 r. zmniejszył się – o 1,7 punktu procentowego – udział pracujących w „szarej strefie” legitymujących się wykształceniem co najmniej średnim, a odpowiednio zwiększył się udział osób o niższym poziomie wykształcenia.

Struktury według poziomu wykształcenia dość znacznie różnią się dla mężczyzn i kobiet oraz mieszkańców miast i wsi.

Tabl. Struktura pracujących w „szarej strefie” według poziomu wykształcenia, płci oraz miejsca zamieszkania

WYSZCZEGÓLNIENIE	Poziom wykształcenia			
	policealne i wyższe	średnie zawodowe i ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i niższe
	w %			
Mężczyźni	14,9	22,3	38,7	24,1
Kobiety	19,3	35,1	23,3	22,3
Miasta	28,6	26,7	26,7	17,9
Wieś	3,7	25,3	42,1	29,2

Jak można zauważyć, wśród pracujących w „szarej strefie” lepiej wykształcone są kobiety, a biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania – mieszkańcy miast. Proporcje te nie dziwią, bowiem są odzwierciedleniem ogólnych prawidłowości w zakresie poziomu wykształcenia ludności.

W liczbie osób pracujących „na czarno”, 115 tys. to osoby z wykształceniem policealnym i wyższym; dla 28,7% z nich jest to praca główna.

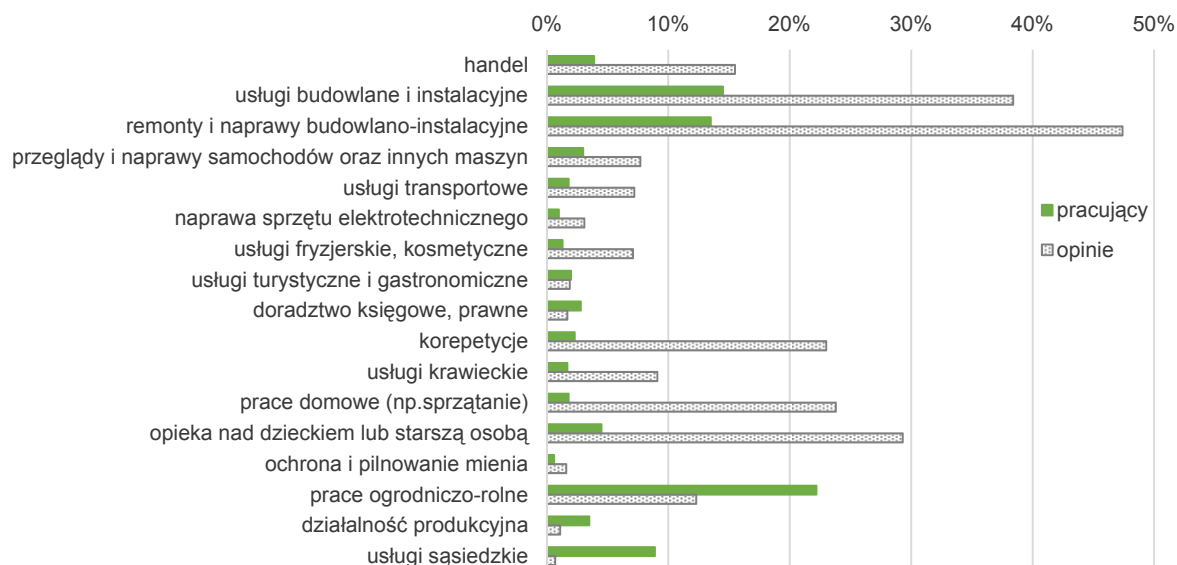
Rodzaje prac wykonywanych przez pracujących w „szarej strefie”

We wcześniejszej części publikacji zaprezentowano opinie respondentów na temat rodzajów prac wykonywanych w „szarej strefie”. Natomiast w bieżącym rozdziale przedstawiono jakie prace faktycznie były wykonywane w okresie pierwszych 9 miesięcy 2014 r., bez nawiązania formalnego stosunku pracy (umowa o pracę, umowy cywilnoprawne) i odprowadzania stosownych składek z tego tytułu. Zaprezentowana niżej charakterystyka, dotyczy ostatnio wykonywanej pracy nieformalnej.

Wyniki badania wskazują iż w „szarej strefie” najczęściej wykonywane były prace ogrodniczo-rolne – wykonywała je niemal co czwarta osoba pracująca „na czarno” (22,2%). Wysoki odsetek osób wykonujących pracę nierejestrowaną zajmował się także remontami i naprawami budowlano-instalacyjnymi (13,5%), a także usługami budowlanymi i instalacyjnymi (14,5%). W trzech wymienionych wyżej dziedzinach pracowało 50,2% ogółu osób wykonujących pracę nierejestrowaną.

Stan faktyczny nie pokrywał się w pełni z wyrażanymi opiniami nt. najczęściej wykonywanych prac w „szarej strefie”, bowiem w opiniach prace ogrodniczo-rolne plasowały się dopiero na 7 pozycji spośród 19 wymienionych rodzajów prac, a faktycznie były najczęściej wykonywanym rodzajem prac „na czarno”.

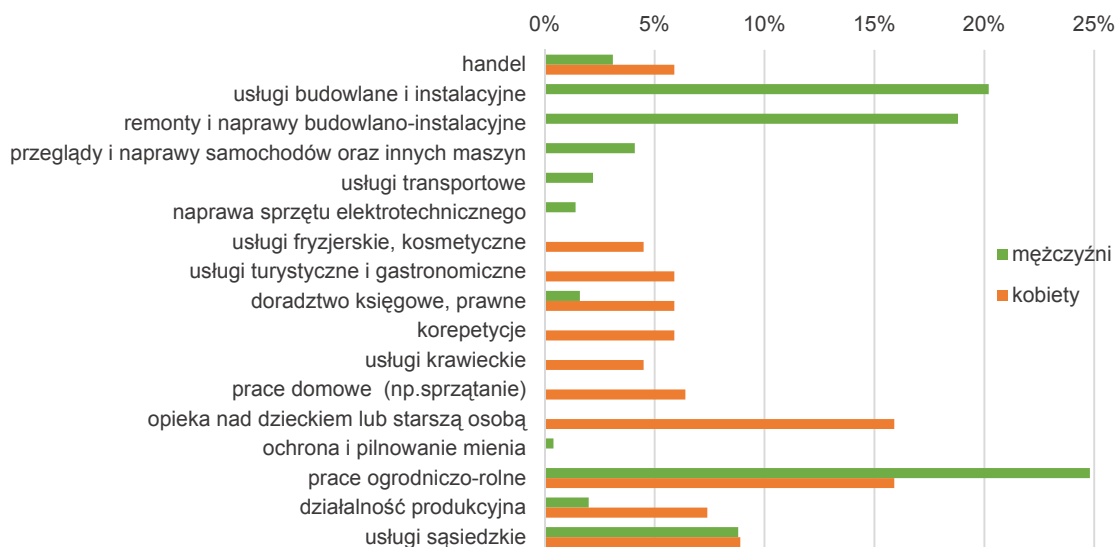
Struktura pracujących ogółem w "szarej strefie" według rodzaju ostatnio wykonywanej pracy i opinie ludności na temat rodzajów prac wykonywanych w "szarej strefie"

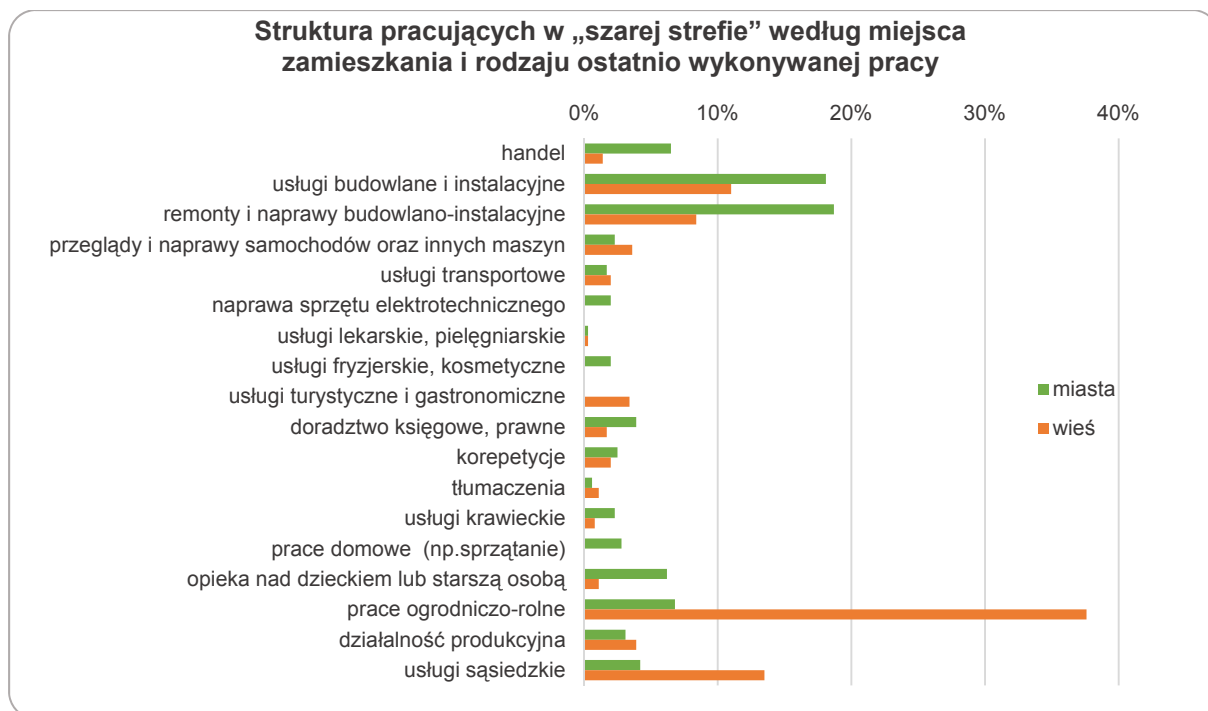

Opinie ludności w wieku 15 lat i więcej; wyniki nie sumują się na 100%, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż 1 rodzaj pracy.

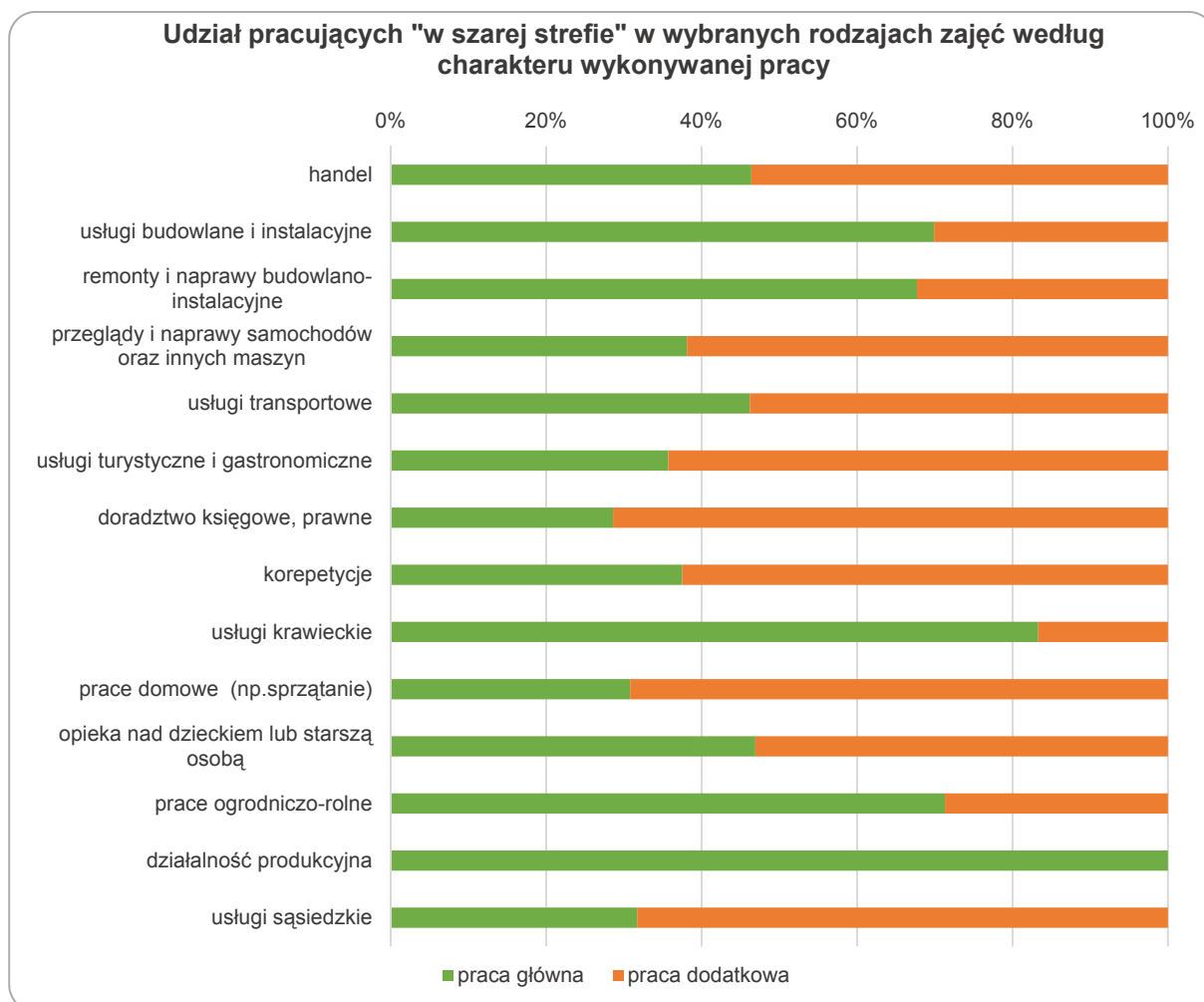
W przypadku poszczególnych rodzajów prac widać wyraźne zróżnicowanie w zależności od płci, a także miejsca zamieszkania osób je wykonujących. Najczęściej wykonywanym zajęciem zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet były prace ogrodniczo-rolne. W dalszej kolejności mężczyźni zajmowali się usługami budowlanymi i instalacyjnymi oraz remontami i naprawami budowlano-instalacyjnymi, kobiety natomiast sprawowały opiekę nad dziećmi lub osobami starszymi oraz świadczyły usługi sąsiedzkie. Prace ogrodniczo-rolne były dominującym zajęciem wśród mieszkańców wsi, poza nimi również usługi sąsiedzkie, a także usługi budowlane i instalacyjne oraz remonty i naprawy budowlano-instalacyjne. Dwa ostatnie zajęcia były najczęściej wykonywane wśród mieszkańców miast.

Struktura pracujących w „szarej strefie” według płci i rodzaju ostatnio wykonywanej pracy

Interesująco przedstawia się struktura pracujących w „szarej strefie” według rodzaju ostatnio wykonywanej pracy w podziale na pracę główną i dodatkową.

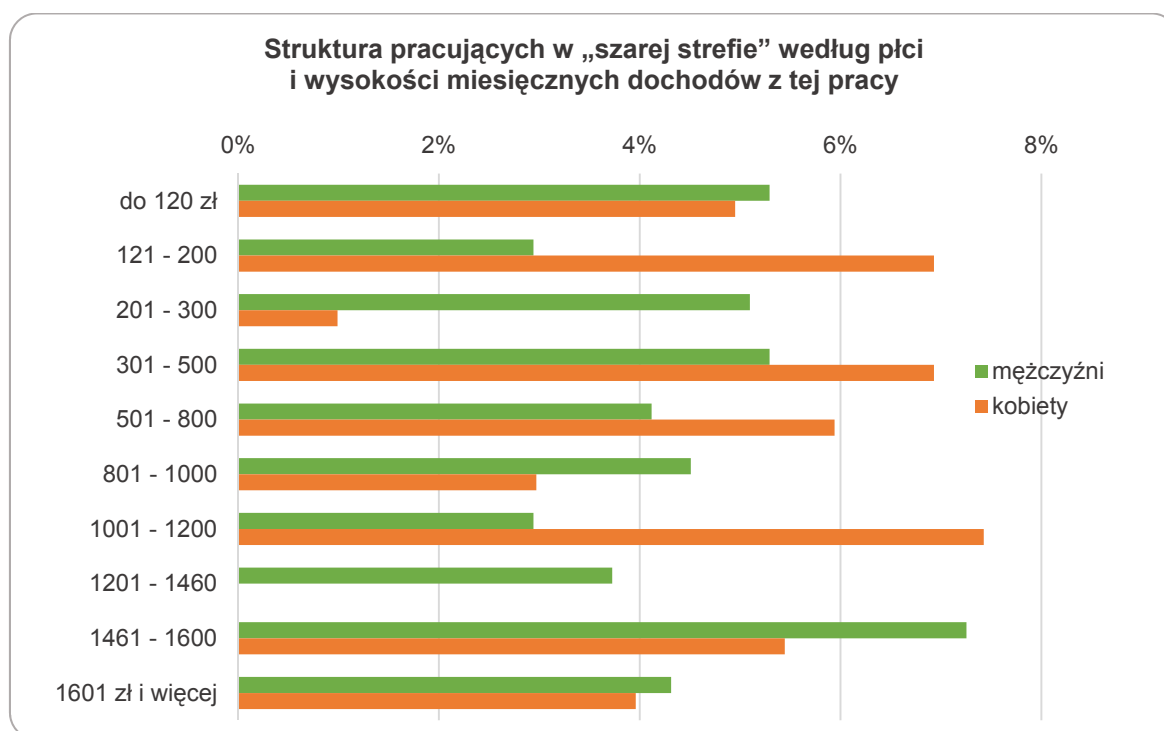

Powyższe zestawienie pokazuje, jak bardzo różnią się udziały pracujących w „szarej strefie” wykonujących poszczególne rodzaje prac w zależności od tego czy jest to praca główna czy dodatkowa. Jak widać, dla wszystkich pracowników zajmujących się działalnością produkcyjną, zajęcia te są w całości pracą główną; również dla zdecydowanej większości pracowników świadczących usługi krawieckie i wykonujących prace ogrodniczo-rolne. Na drugim biegunie znajduje się doradztwo księgowo i prawne oraz prace domowe (np. sprzątanie), a także usługi sąsiedzkie – dla większości osób pracujących w „szarej strefie” wykonujących ostatnio tę pracę, była ona pracą dodatkową.

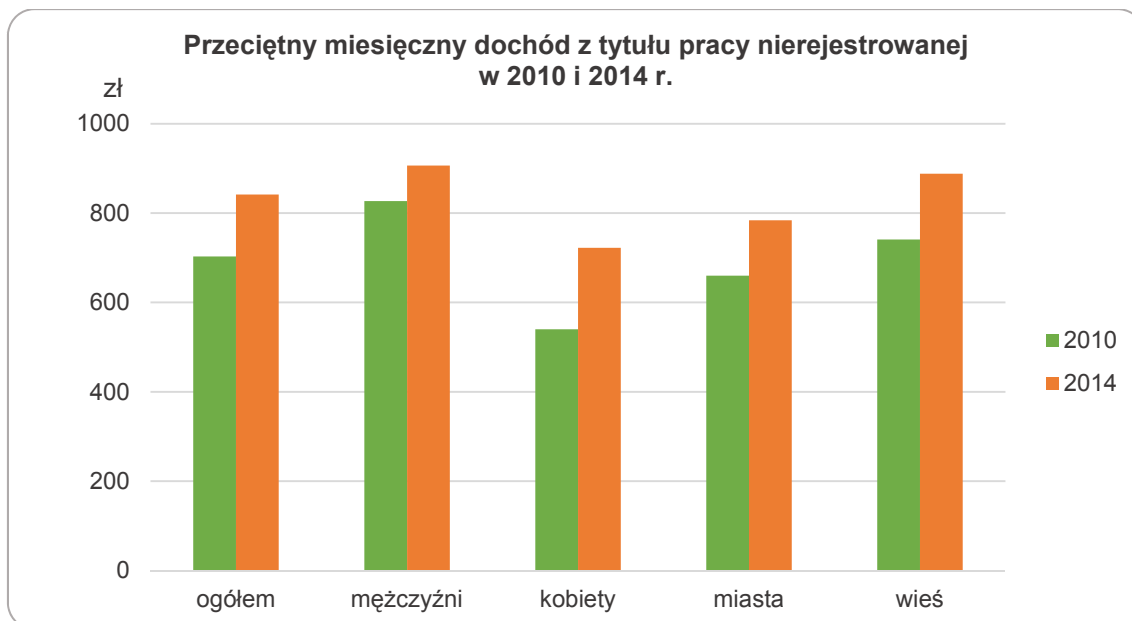
Dochody z pracy nierejestrowanej

Praca w „szarej strefie” jest bardzo zróżnicowana pod względem czasu pracy i wynagrodzeń. I właśnie uzyskanie wiarygodnych informacji o dochodach z pracy wykonywanej nieformalnie jest zadaniem trudnym, bowiem: po pierwsze – spory odsetek respondentów nie chce ujawnić informacji o dochodach, jakie uzyskali w miesiącu, w którym ostatnio wykonywali prace w „szarej strefie” (o takie pytano w badaniu), a po drugie – osoby badane mają skłonność do zaniżania uzyskanych dochodów, a więc od ich odpowiedzialności i rzetelności zależy wartość pozyskanych informacji. W badaniu ponad połowa respondentów (54,6% badanych, w tym 54,7% mężczyzn i 54,0% kobiet) odmówiła podania informacji o dochodach uzyskanych z pracy nierejestrowanej. Dlatego przedstawione dane należy traktować z ostrożnością.

Analizując dane o dochodach miesięcznych uzyskanych przez respondentów z „pracy na czarno” widać, iż charakteryzuje je znaczna rozpiętość, co wynika zarówno z rodzaju wykonywanych prac, jak i ze zróżnicowania stawek umownych za konkretne prace.

Przeciętny dochód miesięczny z pracy nierejestrowanej wyniósł 842 zł i był zdecydowanie wyższy w przypadku mężczyzn – 906 zł, niż kobiet – 722 zł. Dochód ten był o niemal 20% (o 139 zł) wyższy niż zanotowany w 2010 r.; sytuacja ta dotyczyła zarówno dochodów uzyskanych przez mężczyzn (wzrost o blisko 10%, tj. o 79 zł), jak i przez kobiety (wzrost o prawie 34%, tj. o 182 zł). Rozpiętość dochodów osiąganych przez mężczyzn i kobiety znacznie zmniejszyła się w porównaniu do 2010 r.; w 2010 r. mężczyźni zarabiali o 53% więcej niż kobiety, w 2014 r. już tylko o 25% więcej (nie biorąc pod uwagę rodzaju wykonywanej pracy).

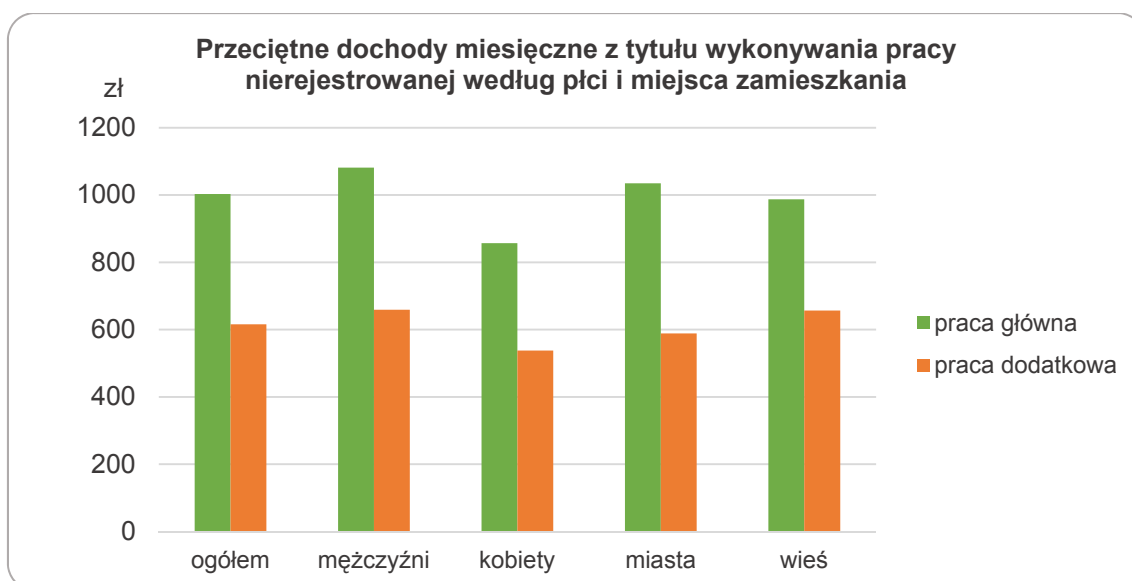

Miejsce zamieszkania pracujących w „szarej strefie” miało znaczący wpływ na poziom przeciętnych dochodów – mieszkańcy miast uzyskali miesięczny dochód w wysokości 784 zł, a mieszkańcy wsi – 888 zł. W porównaniu z 2010 r. relacje między dochodami z pracy nierejestrowanej mieszkańców miast i wsi nie zmieniły się.

Na podstawie pozyskanych danych można stwierdzić, że wiek osób pracujących w „szarej strefie” różnicował znacząco przeciętne dochody miesięczne uzyskiwane z tej pracy, a mianowicie: najwyższe dochody otrzymały osoby będące w wieku 15-24 lata, tj. 1069 zł, a następnie osoby w wieku 25-34 lata – 855 zł, 45-59 lat – 825 zł, 35-44 lata – 722 zł, aż do osób najstarszych, będących w wieku co najmniej 60 lat – 510 zł.

Poziom wykształcenia pracujących nieformalnie również miał duży wpływ na przeciętny poziom dochodów miesięcznych z „pracy na czarno”, tzn. najniższe dochody otrzymały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 751 zł, a najwyższe – osoby z wykształceniem policealnym i wyższym – 922 zł; osoby z wykształceniem średnim zawodowym i ogólnokształcącym uzyskały 875 zł, a z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 855 zł.

Na wysokość przeciętnych miesięcznych dochodów z pracy nierejestrowanej w sposób oczywisty wpływ ma fakt, czy była to praca o charakterze pracy głównej, czy dodatkowej. W 2014 r. średni dochód z pracy głównej był o 62,8% wyższy od średniego dochodu z pracy dodatkowej; wyniosły one odpowiednio 1003 zł i 616 zł; w 2010 r. średni dochód z pracy głównej był o 45% wyższy od średniego dochodu z pracy dodatkowej, a więc nastąpiło zróżnicowanie wysokości dochodów w zależności od charakteru wykonywanej pracy.

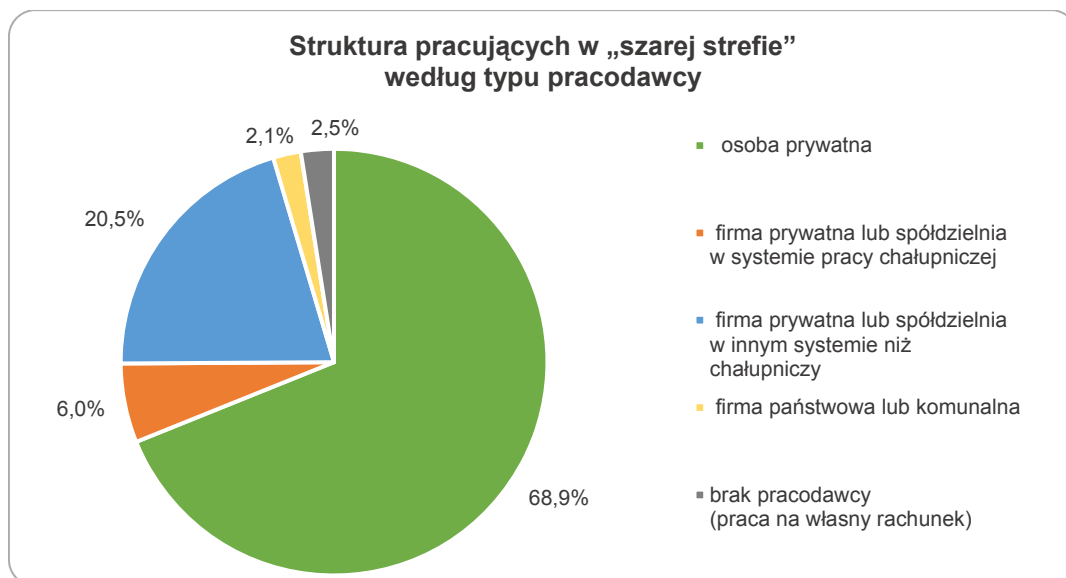
Warto podkreślić, że, o ile w przypadku podziału pracujących w „szarej strefie” według płci przeciętny dochód miesięczny z pracy głównej i dodatkowej był wyższy dla mężczyzn niż dla kobiet, o tyle w podziale według miejsca zamieszkania dochody z pracy głównej były wyższe wśród mieszkańców miast, a dochody z pracy dodatkowej odwrotnie – wyższe były wśród mieszkańców wsi.

Wysokość średniej dniówki z pracy nierejestrowanej wynosiła 75 zł, przy czym była znacząco wyższa dla mężczyzn – 82 zł, niż dla kobiet – 60 zł oraz nieco wyższa dla mieszkańców miast – 76 zł, niż mieszkańców wsi – 74 zł. Natomiast biorąc pod uwagę charakter pracy wykonywanej „na czarno”, to przeciętna dniówka w pracy dodatkowej była o 61% wyższa niż w pracy głównej; wyniosły one odpowiednio: 105 zł i 65 zł.

W badaniu pracy nierejestrowanej respondenci, którzy taką pracę wykonywali, określali procentowy udział dochodów z ostatniej pracy nierejestrowanej w swoich ogólnych, miesięcznych dochodach netto. Otóż, przeciętny udział wyniósł 66,9% i był ogromnie zróżnicowany w zależności od tego, czy była to praca główna, czy dodatkowa – udziały te odpowiednio wyniosły: 91,6% i 29,9%. W przypadku, gdy „praca na czarno” miała charakter pracy głównej, dla ok. 40% w ten sposób pracujących dochody z niej stanowiły od 76% do 100% ogólnych dochodów netto. Odmienne kształtowała się sytuacja, gdy praca nieformalna miała charakter pracy dodatkowej. Dochody z niej uzyskane dla ponad 5% osób stanowiły 76% i więcej ogólnych dochodów netto, natomiast dla ponad 18% osób stanowiły do 25% ogólnych dochodów, w tym dla ponad 12% – stanowiły do 10% ogólnych dochodów.

Pracodawcy

Praca nierejestrowana ma rację bytu o ile istnieje na nią popyt. Zgodnie z wynikami badania, głównymi pracodawcami są osoby prywatne – było tak zarówno w 2010, jak i 2014 roku. W 2014 r. wśród pracodawców wystąpiły także firmy państwowe lub komunalne, choć stanowiły margines (2,2%).

Wśród pracodawców oferujących pracę nierejestrowaną 68,9% to osoby prywatne, a 26,5% to firmy prywatne, tj. firmy prywatne lub spółdzielnie w systemie pracy chałupniczej (6,0%) bądź firmy prywatne lub spółdzielnie w innym systemie niż chałupniczy (20,5%).

Proporcje te wyglądają nieco inaczej, gdy weźmiemy pod uwagę podział pracy nierejestrowanej na pracę główną i dodatkową. W przypadku pracy głównej 57,8% pracodawców to osoby prywatne, a 39,4% – firmy prywatne, natomiast w przypadku pracy dodatkowej 82,6% pracodawców stanowią osoby prywatne, a tylko 10,4% – firmy prywatne.

Osoby prywatne, jako „pracodawcy”, zatrudniały nieformalnie pracowników głównie do prac ogrodniczo-rolnych, usług sąsiedzkich oraz do remontów i napraw budowlano-instalacyjnych, a także usług budowlanych i instalacyjnych, natomiast firmy prywatne – przede wszystkim do usług budowlanych i instalacyjnych, remontów i napraw budowlano-instalacyjnych, działalności produkcyjnej oraz w handlu.

Gospodarstwa domowe zatrudniające nieformalnie pracowników

W okresie pierwszych dziewięciu miesięcy 2014 r. z pracy nierejestrowanej skorzystało 380 tys. gospodarstw domowych. W porównaniu z 2010 r. nastąpił spadek liczby takich gospodarstw domowych o 49 tys. i równocześnie spadek udziału tych gospodarstw w ogólnej liczbie gospodarstw domowych (o 0,6 punktu procentowego).

Większość gospodarstw domowych korzystających z pracy nierejestrowanej – 56% – znajdowała się w miastach. Jednak częściej nielegalnie zatrudniają pracowników gospodarstwa domowe wiejskie – 4,4% ogólnej ich liczby, niż gospodarstwa domowe miejskie – 2,6%, co wynika z faktu, że liczba gospodarstw domowych w miastach jest ponad dwukrotnie większa niż liczba gospodarstw domowych na wsiach.

Prace, które najczęściej były wykonywane „na czarno” na rzecz gospodarstw domowych, to remonty i naprawy budowlano-instalacyjne – korzystało z nich niemal co trzecie gospodarstwo domowe z ogółu gospodarstw zatrudniających pracowników nielegalnie. W następnej kolejności korzystano z prac ogrodniczo-rolnych (ponad 24% gospodarstw domowych), prac domowych,

np. sprzątanie (ponad 12% gospodarstw), usług budowlanych i instalacyjnych oraz usług sąsiedzkich (po ponad 7% gospodarstw), przeglądów i napraw samochodów oraz innych maszyn (ponad 6% gospodarstw) oraz usług fryzjerskich, kosmetycznych, a także korepetycji (po ok. 5% gospodarstw domowych).

Miejskie gospodarstwa domowe zatrudniały nieformalnie przede wszystkim do remontów i napraw budowlano-instalacyjnych (ponad 36%), prac domowych (ok. 20%) oraz prac ogrodniczo-rolnych (niemal 10%), natomiast wiejskie gospodarstwa domowe – do prac ogrodniczo-rolnych (ponad 44%), remontów i napraw budowlano-instalacyjnych (ponad 25%) oraz usług sąsiedzkich (ponad 10%).

W badanym okresie gospodarstwa domowe zatrudniały pracowników w sposób nieformalny średnio przez 12 dni, przy czym miejskie gospodarstwa domowe przez 14 dni, a wiejskie – przez 11 dni. Najwięcej dni pracy nieformalnej poświęconych było na opiekę nad dzieckiem lub starszą osobą – przeciętnie 90 dni, a następnie na prace domowe (np. sprzątanie) – 20 dni, korepetycje – 17 dni, prace ogrodniczo-rolne – 14 dni, na usługi budowlane i instalacyjne – 10 dni na remonty i naprawy budowlano-instalacyjne – 6 dni.

Przeciętna liczba roboczodni przepracowana miesięcznie w sposób nieformalny wyniosła w badanym okresie 5,8 dni, przy czym w gospodarstwach domowych miejskich – 5,5 dnia, a w gospodarstwach domowych wiejskich – 6,3 dni.

W okresie dziewięciu miesięcy 2014 r. ok. 5% gospodarstw domowych korzystających z pracy nierejestrowanej zatrudniało cudzoziemców, przy czym w miastach udział tych gospodarstw wyniósł 4%, a na wsiach – ok. 5%.

Miesięczne wydatki gospodarstw domowych związane z nieformalnym zatrudnianiem pracowników wyniosły przeciętnie 534 zł, przy czym wyższe wydatki poniosły wiejskie gospodarstwa domowe – 604 zł wobec 471 zł wydanych przez miejskie gospodarstwa domowe. Średnie dzienne wydatki gospodarstw domowych na rzecz osób wykonujących pracę nierejestrowaną wyniosły 135 zł; miejskie gospodarstwa domowe dniówka „na czarno” kosztowała 104 zł, a wiejskie – 182 zł. W stosunku do wydatków ponoszonych przez gospodarstwa domowe w 2010 r., przeciętny koszt miesięczny pracy nierejestrowanej spadł o ok. 27%, a dzienny – pozostał na niezmiennym poziomie.

Zróżnicowanie stawek za poszczególne rodzaje prac wykonywanych nieformalnie jest bardzo duże, na przykład – w 2014 r. przeciętny dzienny koszt pracy nierejestrowanej wykonywanej na rzecz gospodarstw domowych wynosił:

- usługi budowlane i instalacyjne – 223 zł,
- prace ogrodniczo-rolne – 197 zł,
- naprawa sprzętu elektrotechnicznego – 180 zł,
- remonty i naprawy budowlano-instalacyjne – 149 zł,
- przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn – 123 zł,
- usługi krawieckie – 95 zł,
- usługi transportowe – 70 zł,
- opiekę nad dzieckiem lub starszą osobą – 68 zł,
- prace domowe (np. sprzątanie) – 58 zł
- usługi fryzjerskie, kosmetyczne – 54 zł,

- doradztwo księgowo, prawne – 50 zł,
- usługi sąsiedzkie – 37 zł,
- korepetycje – 37 zł,
- usługi lekarskie, pielęgniarstwo – 16 zł.

Podsumowanie

Praca nierejestrowana jest zjawiskiem obserwowanym i utrzymującym się w Polsce od wielu lat. Od roku 1995, tj. od momentu wdrożenia przez GUS badania pracujących w „szarej strefie” – skala tego zjawiska uległa zmniejszeniu. Jeszcze w 2004 r. liczba pracujących w „szarej strefie” wynosiła 1,3 mln osób, po czym kolejne badanie w 2009 r. wykazało, że liczba pracujących w „szarej strefie” obniżyła się o ponad 1/3, co prawdopodobnie wiązało się z wejściem Polski do Unii Europejskiej i strefy Schengen. W kolejnych latach realizacji badania statystycznego poświęconego pracy nierejestrowanej (2010, 2014), co prawda obserwowano dalsze systematyczne zmniejszanie się skali tego zjawiska, ale tempo tych zmian było już dużo niższe.

W porównaniu z sytuacją z roku 2010 liczba pracujących w „szarej strefie” obniżyła się o 21 tys. i w 2014 r. osiągnęła poziom 711 tys. Udział pracujących nieformalnie w ogólnej liczbie pracujących pozostał w zasadzie na niezmiennym poziomie – odpowiednio: 4,5% w 2014 r. wobec 4,6% w 2010 r.

W 2014 r. – w porównaniu z 2010 r. – nieznacznie zwiększeniu uległ odsetek pracujących „na czarno”, dla których ostatnio wykonywana praca nierejestrowana była pracą główną – 55,7% (w 2010 r. – 54,0%). Wśród pracujących w „szarej strefie” przeważali mężczyźni, a biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania – mieszkańcy wsi.

Praca nierejestrowana, choć występująca dość powszechnie, ma charakter doraźny, krótkotrwały – ponad 89,5% pracujących w „szarej strefie” miało zatrudnienie tylko 1 raz w miesiącu. Obejmuje ona wszystkie generacje Polaków, od młodzieży po osoby w wieku emerytalnym. „Szara strefa” tradycyjnie oferuje stosunkowo dużą liczbę miejsc pracy dla osób o niskich kwalifikacjach zawodowych (niemal 58% pracujących w „szarej strefie” miało wykształcenie co najwyżej zasadnicze zawodowe) i dla znacznej części stanowi główne źródło utrzymania. W porównaniu do 2010 r. udział pracujących słabiej wykształconych w ogólnej liczbie pracujących „na czarno” pozostał na zbliżonym poziomie (57,8% w 2014 r. wobec 56,1% w 2010 r.).

Pracujący w „szarej strefie” według zadeklarowanej, ostatnio wykonywanej pracy, najczęściej znajdowali zatrudnienie przy pracach ogrodniczo-rolnych, a także usługach budowlanych i instalacyjnych, remontach i naprawach budowlano-instalacyjnych oraz usługach sąsiedzkich. Dla ok. 69% pracujących w „szarej strefie” gospodarką pracodawcami były osoby prywatne, a dla blisko 27% – firmy prywatne lub spółdzielnie.

Miesięczne dochody z pracy nierejestrowanej charakteryzowała duża rozpiętość z uwagi na różnorodność wykonywanych prac, jak i zróżnicowanie stawek umownych za konkretne prace. Przeciętny dochód miesięczny z pracy nierejestrowanej wyniósł 842 zł i był zdecydowanie wyższy w przypadku mężczyzn (906 zł) niż kobiet (722 zł). Jeśli rozróżnimy charakter wykonywanej pracy nierejestrowanej, to przeciętne miesięczne dochody z pracy głównej były wyższe niż z pracy dodatkowej (odpowiednio: 1003 zł i 616 zł).

Przeciętny udział dochodów z ostatnio wykonywanej pracy w „szarej strefie” w ogólnych miesięcznych dochodach netto wyniósł blisko 67%, a w przypadku, gdy praca ta miała charakter pracy głównej – prawie 92%.

W okresie styczeń – wrzesień 2014 r. z pracy nierejestrowanej skorzystało 380 tys. gospodarstw domowych (w analogicznym okresie 2010 r.– 429 tys.). W badanym okresie gospodarstwa domowe zatrudniały pracowników w sposób nieformalny średnio przez 12 dni, a przeciętnie najdłużej trwały prace związane z opieką nad dzieckiem lub starszą osobą – 90 dni. Miesięczne wydatki gospodarstw domowych związane z nieformalnym zatrudnieniem wyniosły przeciętnie 534 zł, a średnie dzienne wydatki – 135 zł.

Praca nierejestrowana stanowi stały element polskiego rynku pracy – jak wspomniano wcześniej w 2014 r., 4,5% spośród wszystkich pracujących osób pracowało poza formalną gospodarką. Forma, charakter i zakres pracy nierejestrowanej wynikają z wielu czynników będących pochodną aktualnej sytuacji na krajowym rynku pracy, ale wydaje się, że w jeszcze większym stopniu z sytuacji na lokalnych rynkach pracy, a w pewnym stopniu również na europejskich rynkach pracy. Wielkość „szarej strefy” zależy nie tylko od kondycji samej gospodarki, ale także od sytuacji prawnej w ramach której funkcjonuje rynek pracy, obciążeń nakładanych na pracodawców związanych z zatrudnianiem pracowników, obowiązującego systemu podatkowego (w tym wysokości podatków), stopnia biurokratyzowania procedur związanych z zakładaniem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej itp.

Podejmowanie pracy nierejestrowanej często jest koniecznością, bowiem dochody z niej uzyskane są niejednokrotnie jedynym bądź uzupełniającym źródłem dochodów, a oferowanie jej stanowi możliwość doraźnego, elastycznego i pozbawionego formalności, wykorzystywania siły roboczej, zwłaszcza w okresie nasilenia prac sezonowych, a także możliwość obniżenia kosztów pracy. Na podstawie badania można wywnioskować, iż praca w „szarej strefie” jest raczej społecznie akceptowana, choć w mniejszym stopniu niż kilkanaście czy kilka lat temu. Rośnie społeczna świadomość utraty praw pracowniczych na bieżąco i w przyszłości (głównie związanych z przyszłym świadczeniem emerytalnym).

INTRODUCTION

All countries in the world, regardless the type of their economy, struggle with the problem of the hidden economy, which is manifested in various ways and scope. Generally, the existence of the hidden economy is believed to be rather unfavourable for economy, as it has several negative social and economic effects. The negative consequence of the hidden economy is the fact that labour law does not protect persons employed illegally; also significant is lack of the future financial security because persons employed informally do not participate in any social security systems. Nevertheless, despite the fact that jobs available in the hidden economy are often of low productivity, they very often provide the main source of income for both individuals and households.

It is worth to remember that, generally speaking, the scope of the hidden economy does not depend solely on various financial factors, the labour market flexibility, or legal regulations. It also depends on the mentality of a given society, i.e. the social acceptance of the activities carried out within the hidden economy.

Estimation of the scope and structure of the population employed in the hidden economy is extremely difficult. In 1995, the Central Statistical Office initiated the studies on this segment of the labour market conducting for the first time the survey on unregistered employment called also "black labour market". The survey was carried out as a module of the Labour Force Survey (LFS). The successive surveys were carried out in the years: 1998, 2004, 2009, 2010 and 2014.

As the survey Authors we do realize that the obtained estimates are not ideal. The concluded module survey allows determination of the lower threshold of estimates of unregistered employment, which means that the actual scope of the phenomenon characterize figures at least equal to the ones presented in the publication.

Presentation and analysis of the survey results "Atypical forms of employment and unregistered employment" in respect of unregistered employment, comprise the subject of this publication.

I. UNREGISTERED EMPLOYMENT

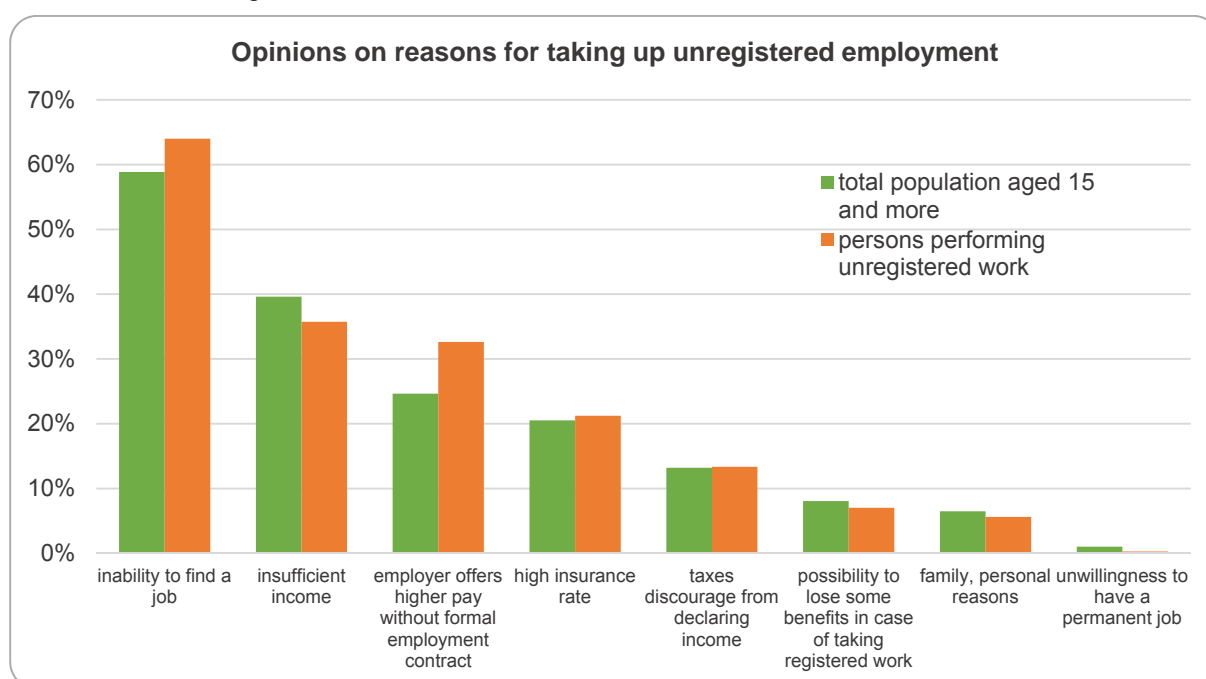
Opinions on reasons for taking up unregistered employment

The analysis on the survey results indicates that opinions on reasons for taking up unregistered employment expressed in the survey conducted in 2014 did not change as compared to 2010 – the order of reasons in respect to their “importance” stayed the same. According to the respondents, people decide to take up employment outside the formal system for many reasons, although the main ones are two, namely: inability to find a formal job and difficult material situation (insufficient income). The further reasons significantly influencing decisions concerning taking work in the hidden economy were: the higher pay without formal employment contract proposed by the employer, high insurance rate, and taxes discouraging from declaration of income. Much less significant impact had: a possibility to lose some benefits in case of taking registered work (e.g. suspension of retirement pension, unemployment benefit), family or personal situation, and while entirely marginal – unwillingness to have a permanent job.

If persons who were actually engaged in unregistered employment were selected from the overall group of respondents, the ranking of the seven main reasons for undertaking illegal work declared by them was identical as in the entire observed population, albeit they less often indicate insufficient income, while more often – inability to find a legal job and the fact that the employer offers higher remuneration without registering employment contract.

Therefore, three main objectives of taking up unregistered employment, in the context of individuals, can be formulated as:

- obtaining any work and income through it,
- obtaining higher income than in a registered job,
- obtaining additional sources of income.

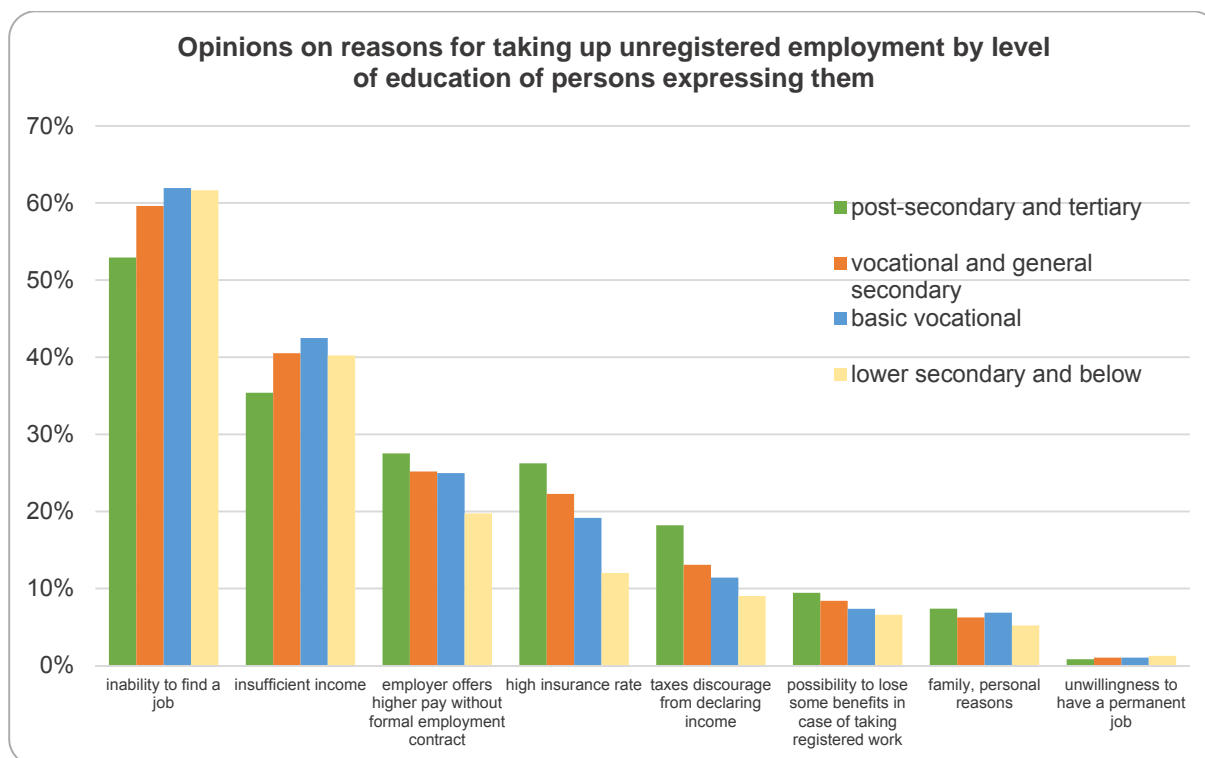

Opinions of population aged 15 years and more; figures do not add to 100%, as one person could mention more than one reason.

Opinions on reasons for performing unregistered work expressed by men and women differed only slightly. The same order of answers was maintained. In the opinion of a slightly higher percentage of women than men, the reason for illegal work was inability to find a job (59.5% vs. 58.1%), while men more often than women indicated the fact that the employer proposed higher remuneration without formal employment contract (26.3% vs. 23.1%), the high insurance rate (22.1% vs. 19.1%), and taxes discouraging from registering income (14.4% vs. 12.1%).

Similarly, no big differences in opinions were observed between urban and rural residents. In both cases, relatively largest number of the respondents indicated inability to find formal employment as the main reason for illegal work. In urban areas, this percentage comprised 56.4%, while in rural areas – 62.6%. Insufficient income was declared by 38.7% of the urban population and 41.0% of the rural one; whereas the third most important reason, i.e. higher earnings without registering employment contract indicated 25.4% of the urban residents and 23.5% of the rural population; the high insurance rate was also more often pointed out in urban areas (21.2%) than by rural residents (19.4%).

For the youngest group of the respondents (15-24 years), particularly “sensitive” from the point of view of the situation in the labour market, the main reasons for taking up work in the hidden economy was also inability to find a job; the share of persons indicating this particular reason was extremely high in this age group – it comprised 62.0%. Young people indicated other reasons usually less often than respondents in other age groups. Only in case of unwillingness to have a permanent job, even though this reason was only marginal, the share of the youth was higher than in other age groups.

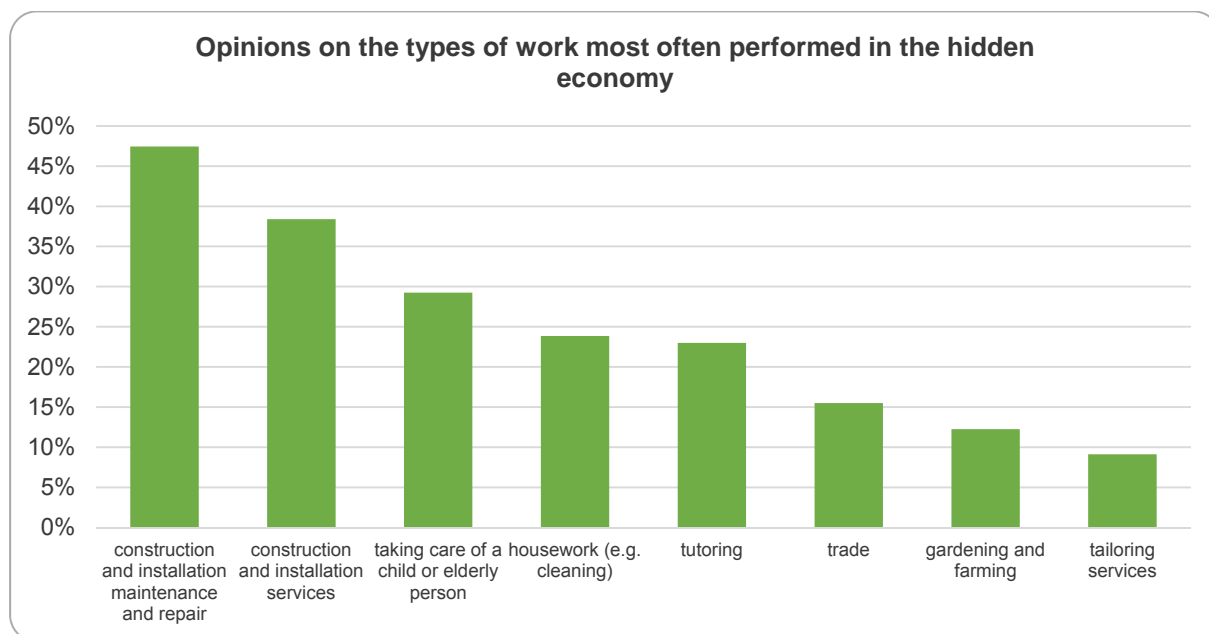

Opinions of population aged 15 years and more; figures do not add to 100%, as one person could mention more than one reason.

As regards opinions on reasons for taking unregistered work declared by the respondents depending on their level of education, the main one, i.e. inability to find a job, has the highest share in each specified group, and the share increased alongside a decreasing level of education declared by the respondents. A similar situation was observed in case of insufficient income indicated as the reason for unregistered employment. The situation was reverse in case of the reasons: higher pay offered by the employer without registering the employment contract, taxes discouraging from registering income or the high insurance rate – the higher education level was the relatively higher percentage of respondents indicated this reasons.

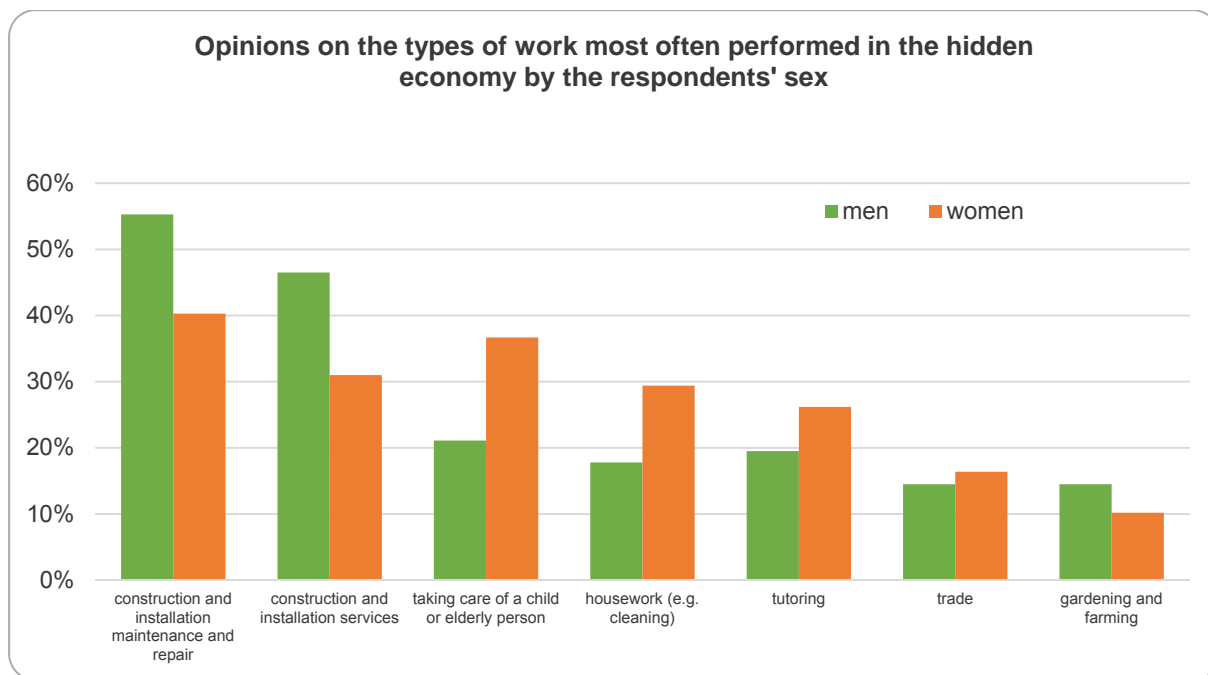
Opinions on types of work performed in the hidden economy

In the opinion of all respondents, i.e. persons aged 15 years and more, the types of work most often performed in the hidden economy are: construction and installation maintenance and repair, construction and installation services, taking care of a child or elderly person, housework (e.g. cleaning), tutoring and trade. There were also quite often mentioned: gardening and farming or tailoring. It is worth to underline that opinions on the types of work in the hidden economy expressed by the respondents in 2014 generally did not change as compared to 2010.

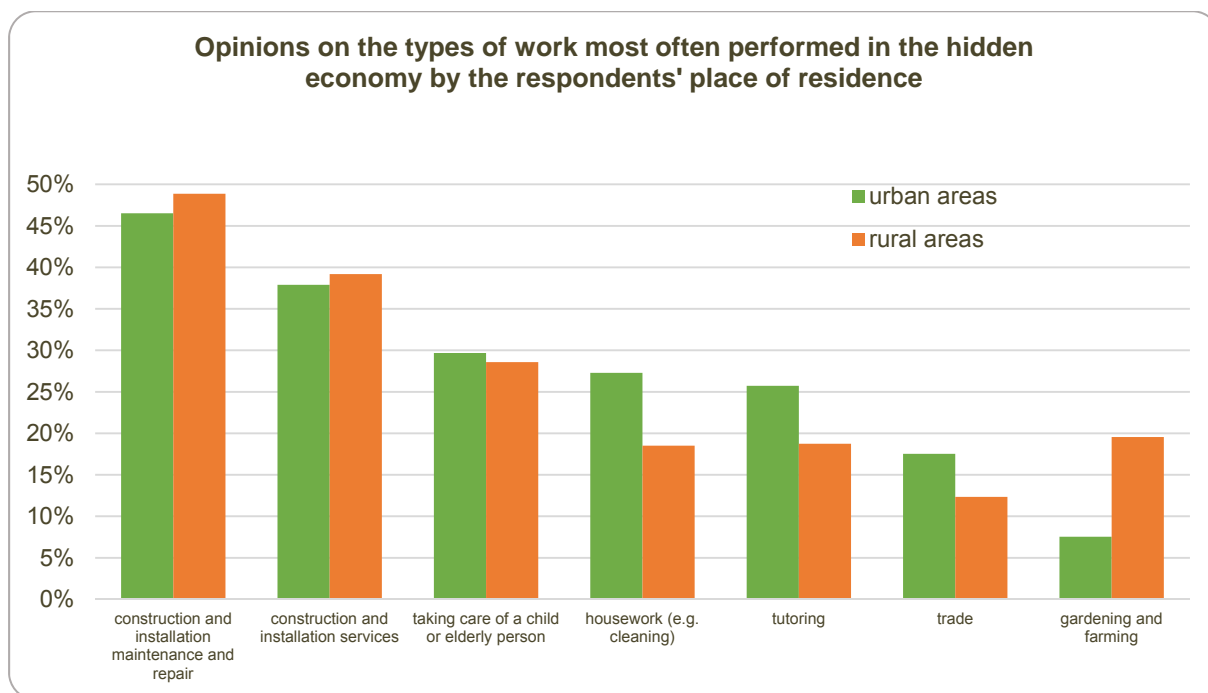
Opinions of population aged 15 years and more; figures do not add to 100%, as one person could mention more than one type of work.

The respondents' opinions were significantly differentiated by sex. Thus, men believed that the most often illegally performed were construction and installation maintenance and repair and construction and installation services. In case of women, beside construction and installation maintenance and repair, they most often indicated taking care of a child or elderly person.

Opinions of population aged 15 years and more; figures do not add to 100%, as one person could mention more than one type of work.

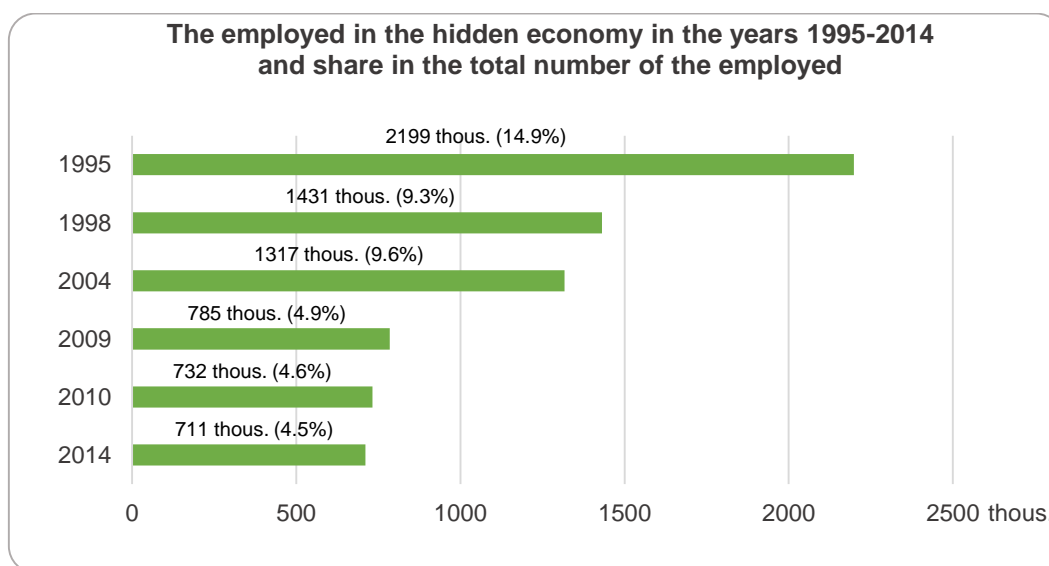
Opinions on the types of work performed informally depended also on the respondents' place of residence, mainly because of a slightly different demand for various services in the urban and rural environment. Among urban residents the most often mentioned were construction and installation maintenance and repair, then construction and installation services, taking care of a child or elderly person, housework (e.g. cleaning), tutoring, trade and tailoring services. In rural areas, beside the two types of work at the top two positions in each aggregation, there were often mentioned taking care of a child or elderly person, as well as gardening and farming.

Opinions of population aged 15 years and more; figures do not add to 100%, as one person could mention more than one type of work.

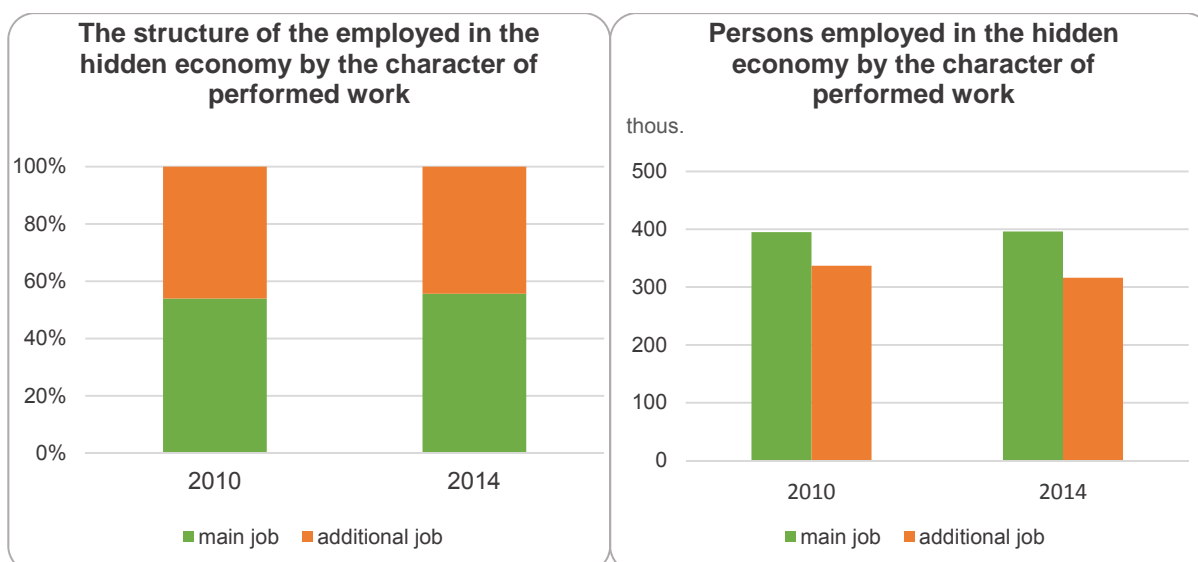
The scale of the phenomenon of unregistered employment

The survey on unregistered employment carried out in 2014 indicated that the scale of the phenomenon is still significant, despite a slight decrease – as compared to the results of the previous surveys – in the percentage share of people employed in the hidden economy in the entire working population. In the period between January and September of 2014, unregistered work was performed by 711 thous. people, i.e. 4.5% of the total number of the employed¹. In the same period of 2010, 732 thous. people performed work in the hidden economy, i.e. 4.6% of the total number of the employed. Therefore in 2014, as compared to 2010, both the population of persons employed in the hidden economy, as well as their share in the total number of the employed were only slightly reduced.

The figure shows that significant changes in the number of persons employed in the hidden economy in the last decade took place after 2004, when 1317 thous. persons, i.e. 9.6% of the total number of the employed still admitted that they performed illegal work. A drop in the number of persons employed in the hidden economy may be also connected with the Poland's accession to the European Union and opening the borders due to Poland's joining the Schengen Area (March 2008) and a large scale of foreign migration of the Poles. People moving abroad either previously worked in the hidden economy, or their resigning from a legal job left vacancies for other people hitherto working illegally.

¹ As the total of all employed person was applied the number of the employed set as the arithmetic mean for this population of the first three quarters of 2014 (in order to ensure consistency with the reference period applied in the module survey).

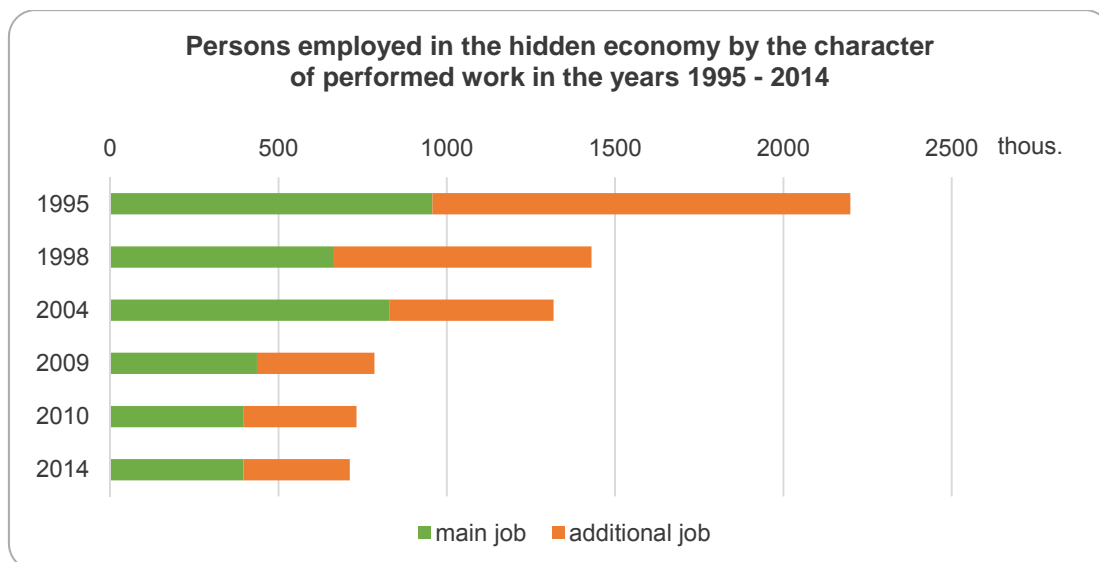

Determining the character of informally performed work is very important, which means answering the question whether it was the main job or additional one allowing only obtaining additional income that supplemented household budget for the persons performing unregistered work. Such characteristic was examined for the last performed unregistered employment. In 2014, unregistered employment constituted the main job for 396 thous., i.e. for 55.7% of the total number of the illegally employed. In 2010, both the number of this category, as well as its percentage share were at the similar level and amounted to 395 thous. persons, i.e. 54.0%.

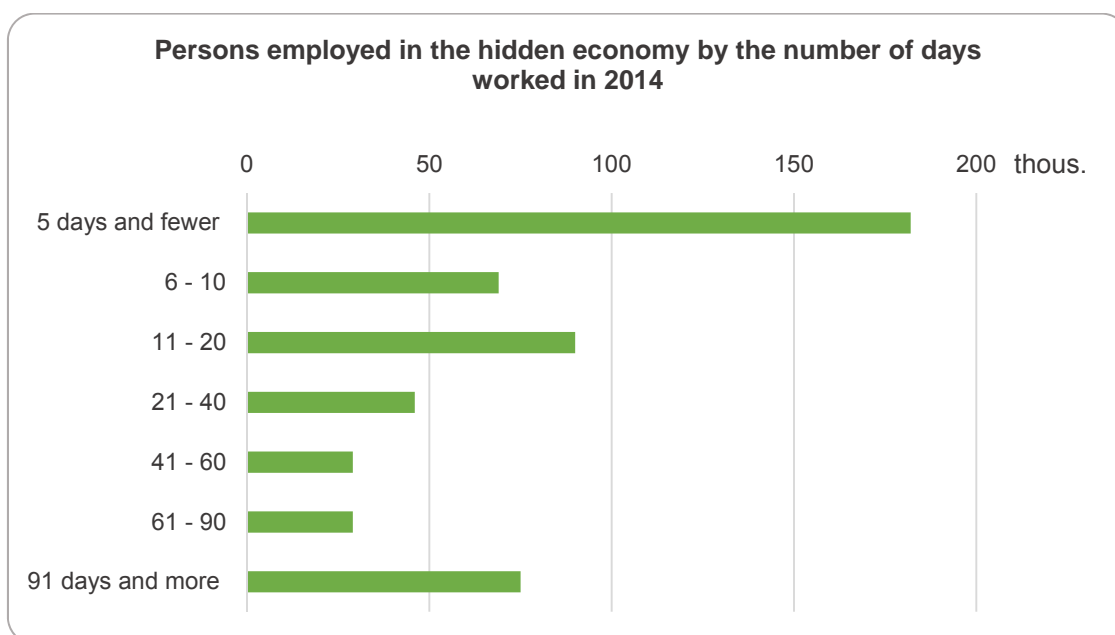
The above presented figures lead to conclusion that the overall drop in the number of the employed in the hidden economy observed in 2014 as compared to 2010, was caused mainly by a decrease (by 21 thous.) in the number of persons for whom it was the additional job. The surveys on the hidden economy carried out by the CSO for several years allow monitoring the changes in the proportions between unregistered work performed as the main or additional job. While, in the years 1995 and 1998, persons employed in the hidden economy for whose last performed illegal work was the main job, constituted a minority, and the respective percentage shares were similar; the reverse tendency was observed in 2004, as the percentage share of persons employed mainly in the hidden economy increased significantly – to 62.9%; also their number increased – by 167 thous. – as compared to the results of the previous survey. In 2004, persons who performed illegal work additionally comprised only 37.1%, while their number dropped (as compared to 1998) by 280 thous.

The survey results in 2010 showed a drop in the total number of the employed in the hidden economy, which concerned those employed persons for whom work in the hidden economy was their main job (a drop by 393 thous. as compared to 2004). Despite this decline, for the majority of the illegally employed this work was still their main job (55.5%).

The year 2014, when the number of the employed in the hidden economy was still decreasing, albeit at a much slower pace, characterized a decline in the number of the employed whose informal work was their additional job (a drop by 21 thous. as compared to 2010 r.), the number of people working mainly illegally stayed at the same level.

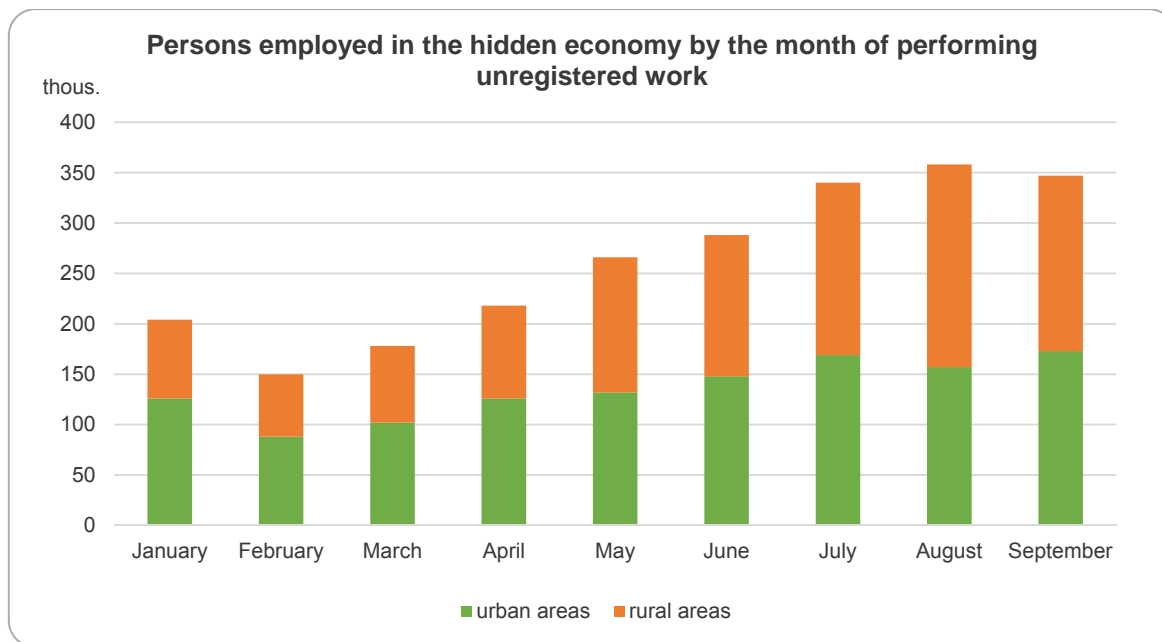
Recapitulating, until 1998 for the majority of illegally employed persons their work in the hidden economy was additional, providing additional income, while since 2004 it was the main job, often the sole one, for most of them. Therefore, it may be assumed that the income generated from unregistered work comprises the main source of the households' maintenance.

In the period January - September 2014, 25.6% (182 thous.) people working illegally worked very short periods – up to 5 days. Almost a half (48.0%) of the employed in the hidden economy worked between 1 and 20 days, 10.5% – worked 91 days and more. Persons employed informally worked on average 35.8 days, therefore slightly more than one month during the period of the first three quarters. Compared to the same period of 2010, the average number of days worked in the surveyed period dropped significantly (by 23.8%), as in 2010 the average number of days worked in the hidden economy amounted to 47.

For about 38% of the respondents, their work in the hidden economy was of short duration – it was performed during one month, while almost 27% of the informally employed performed this work for five or more months.

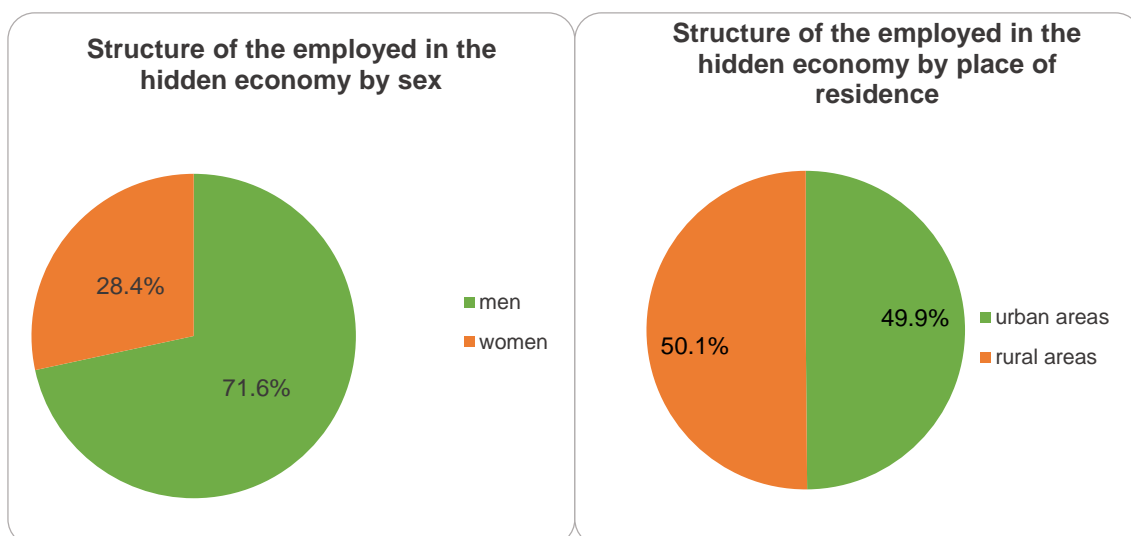
Work in the hidden economy has a decidedly seasonal character, which is due to the predominance of work in gardening and agriculture, as well as in construction and installation services, which are seasonal by nature. The highest number of people declared unregistered work in the last three months of the observed period, i.e. between July and September. This seasonality of works is particularly visible in rural areas; in urban areas, the distribution of work between months is more balanced.

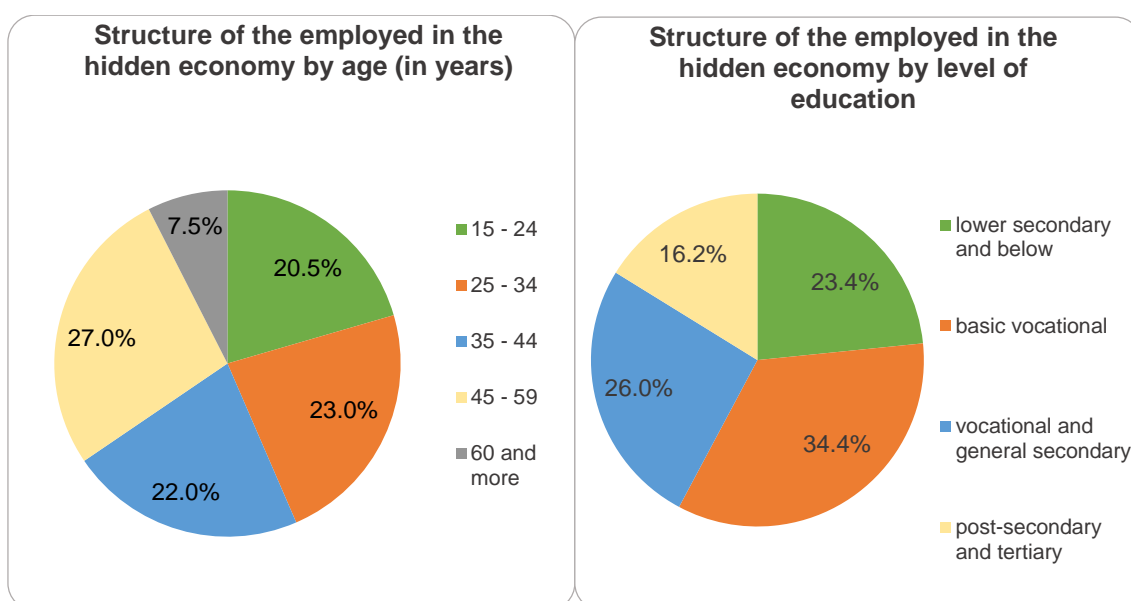
As regards the aggregation of persons performing unregistered work by sex, there is also observed seasonality of these jobs: among men the lowest “intensity” is observed in February (19.4%), while among women – in April (23.3%), whereas the highest “intensity” for both sexes is observed in August (respectively: 50.6% and 49.5%).

Persons employed in the hidden economy by their socio-demographic characteristics

The significance of the unregistered work to shaping the labour market situation is illustrated by the fact that it covers almost all generations of the Poles and a variety of social and professional groups. Among the employed in the hidden economy, the majority constitute men (71.6%). Whereas regarding the place of residence of illegally employed persons, the population of persons employed in the hidden economy is almost equally divided between urban and rural residents (respectively 49.9% and 50.1%).

Unregistered work is performed by persons at different ages, from the youth to persons at the retirement age. The highest share of the employed in the hidden economy constitute persons aged 45-59 years (27.0%); which is observed both among men (26.5%), and women (28.7%), as well as in both: urban areas (27.6%) and among rural residents (26.6%).

Really interesting is the structure of the employed in the hidden economy by the level of education. Generally, it may be said that workers with education level no higher than basic vocational are dominant – 57.8%, while persons with at least secondary education comprise 42.2%.

Significant is the fact that compared to the situation in 2010, the share of the employed in the hidden economy with at least secondary education decreased by 1.7 percentage points, while the share of persons with lower level of education respectively increased.

The structures by the level of education vary significantly depending on sex and the place of residence.

Table Structure of the employed in the hidden economy by level of education, sex and place of residence

SPECIFICATION	Level of education			
	post-secondary and tertiary	vocational and general secondary	basic vocational	lower secondary and below
	w %			
Men	14.9	22.3	38.7	24.1
Women	19.3	35.1	23.3	22.3
Urban areas	28.6	26.7	26.7	17.9
Rural areas	3.7	25.3	42.1	29.2

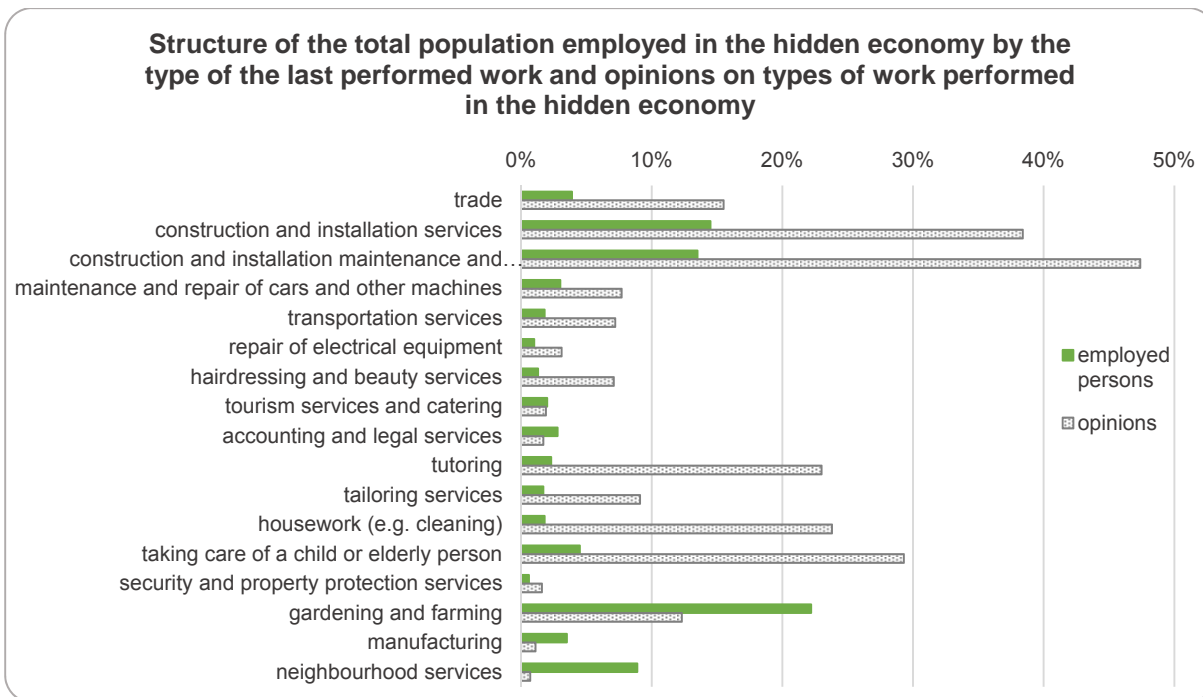
It may be observed that among the employed in the hidden economy, women are better educated, while regarding the place of residence – urban residents. These proportions are not surprising because they reflect general regularities respective to the population level of education. In the number of people working illegally, 115 thous. comprise persons with post-secondary and tertiary education; for almost 28.7% of them it is the main job.

Types of work performed by persons employed in the hidden economy

The previous part of the publication presented the respondents' opinions on the types of work performed in the hidden economy. The following chapter presents the results of the analysis on the types of work actually performed during the first 9 months of 2014 without concluding the formal employment relationship (employment contract, civil law contracts) and the payment of respective contributions. The analysis presented below refers to the last work performed informally in the surveyed period.

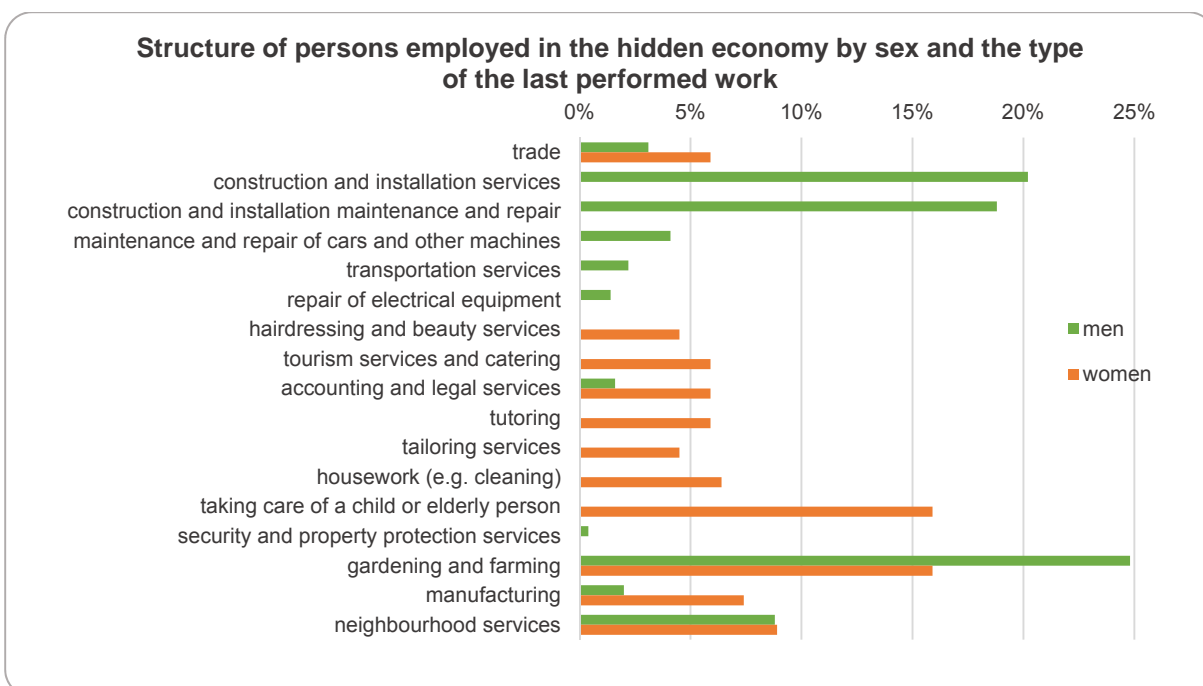
The survey results indicate that gardening and farming were the most often types of work performed in the hidden economy. They were performed by almost every fourth person employed informally (22.2%). The high percentage share of persons performing unregistered work were involved in construction and installation maintenance and repair (13.5%), as well as construction and installation services (14.5%). 50.2% of the total number of persons performing unregistered work were employed in the three above-mentioned domains.

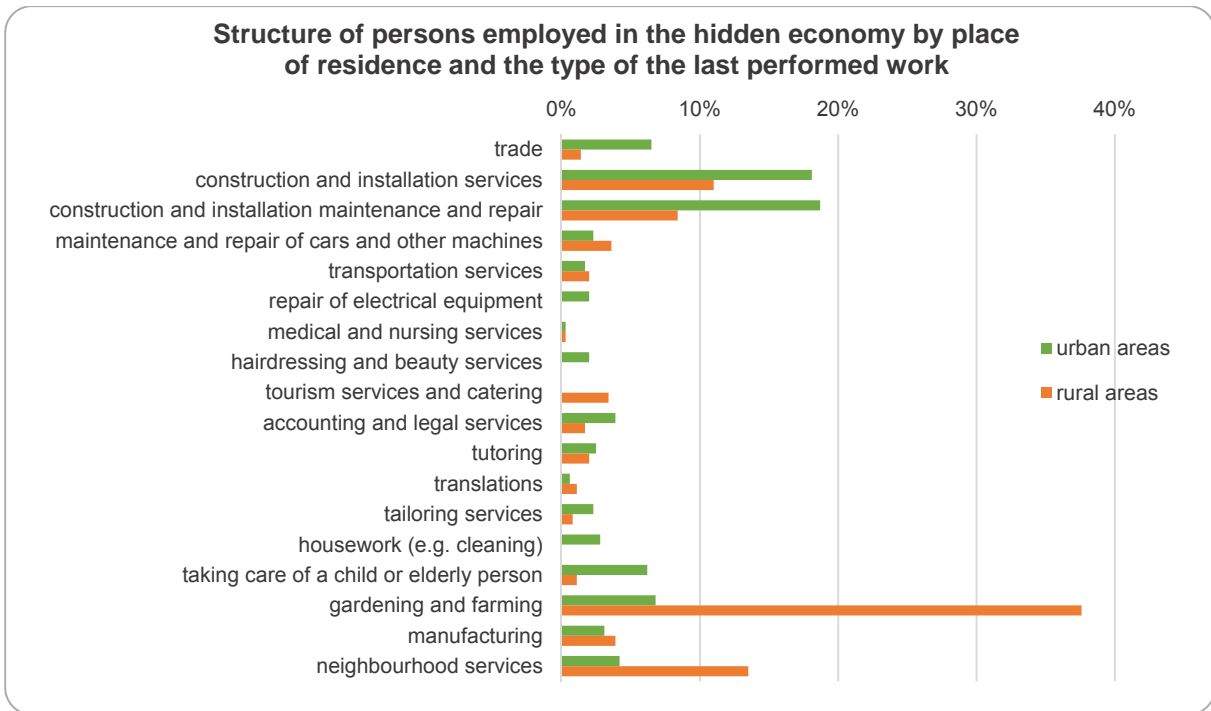
The compliance of the opinions concerning the types of work performed informally with the actual situation in respect to the first three positions was incomplete, as in the opinions of the respondents gardening and farming were put only at the 7th position among the 19 mentioned types of work, whereas they were actually the most often illegally performed jobs.

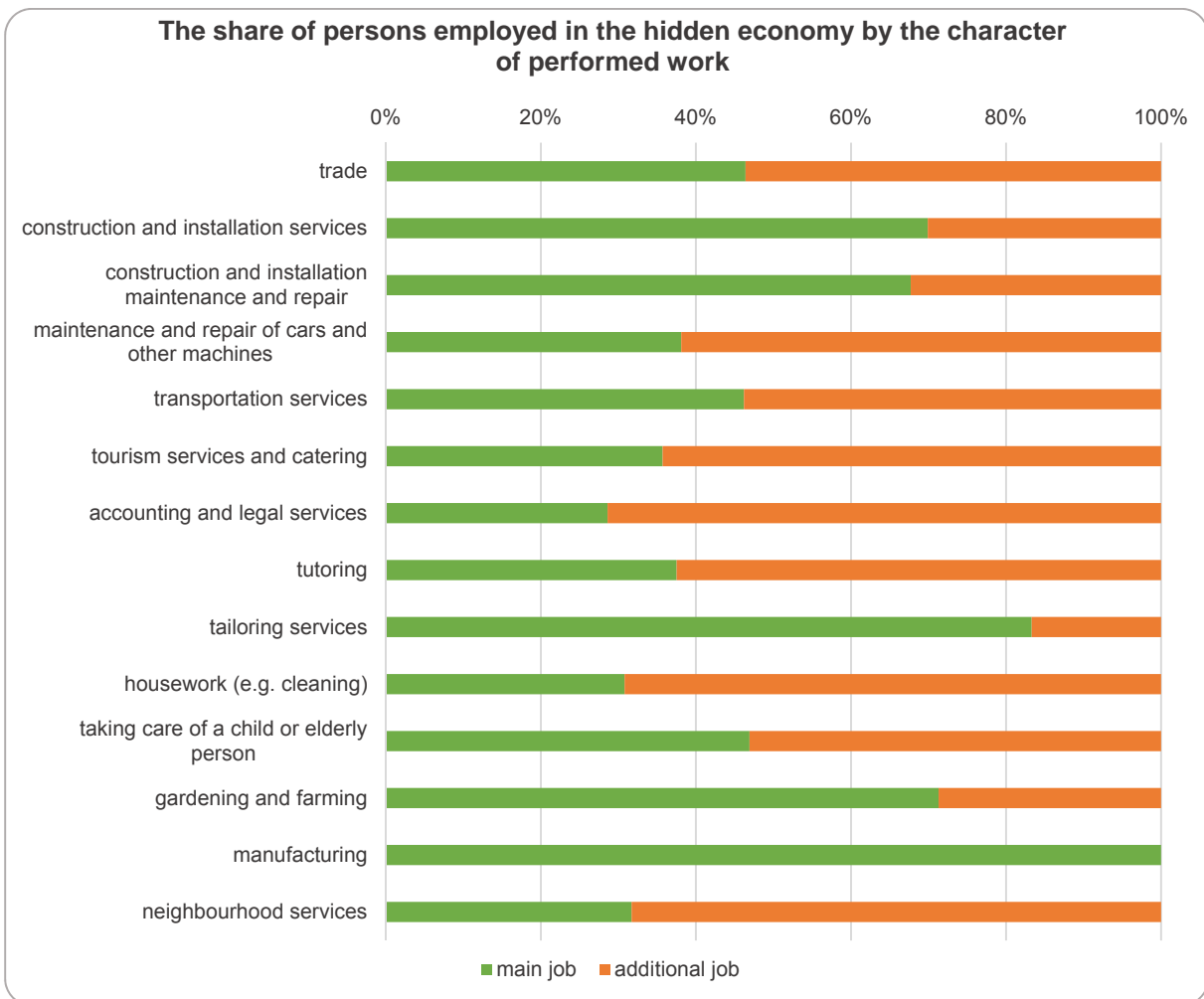
Opinions of population aged 15 years and more; figures do not add to 100%, as one person could mention more than one type of work.

In case of particular types of work, there are the obvious differences depending on sex, and place of residence of persons performing them. The most often performed jobs by both men and women were gardening and farming. The next most popular jobs for men were construction and installation services and construction and installation maintenance and repair, while women took care of children or elderly persons or provided neighbourhood services. Gardening and farming were dominating jobs among rural population, beside them - neighbourhood services, as well as construction and installation services and construction and installation maintenance and repair. The two last jobs were also most often performed by urban residents.

Interesting is the structure of the employed in the hidden economy by the type of the last performed work divided into the main and additional job.

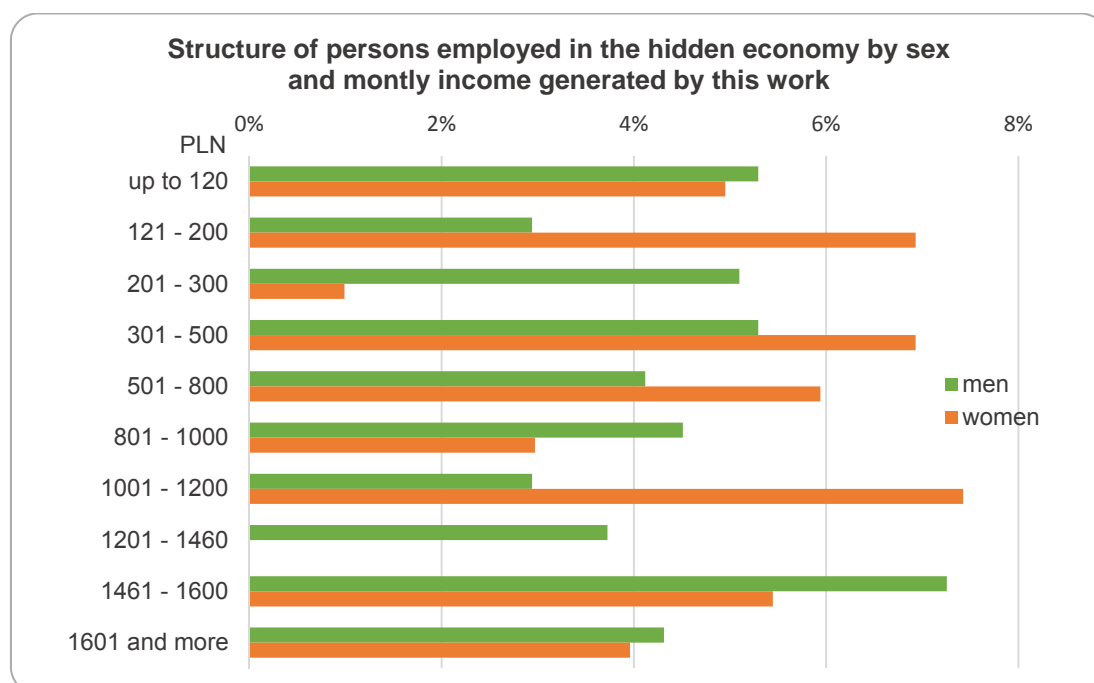

The above figure shows the scale of the differences between the shares of persons performing particular types of work depending whether it was the main or additional job. It may be seen that in case of all workers involved in manufacturing it was entirely main job; similarly to the definite majority of employees providing tailoring services and performing gardening and farming work. On the other end of the scale are accounting and legal services and housework (e.g. cleaning), as well as neighbourhood services – for the majority of persons employed in the hidden economy performing this work recently it was an additional job.

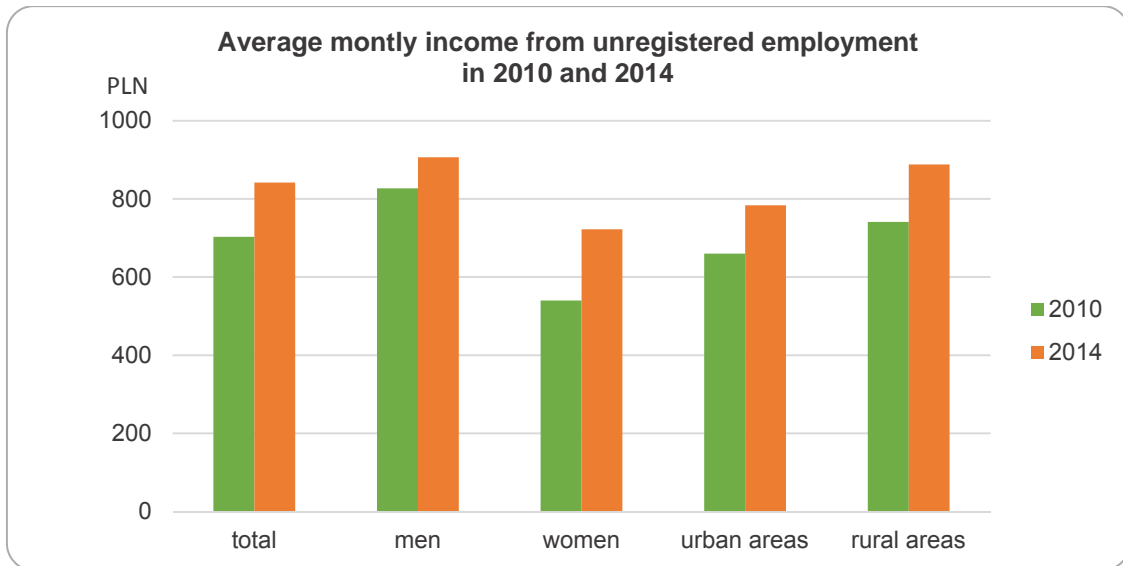
Income from unregistered work

Work in the hidden economy varies significantly in respect to the working time and remuneration. Obtaining reliable information on income generated through informal work is a difficult task; firstly, because a large part of the respondents refuses to reveal the information on the income they received in the month when they last performed work in the hidden economy (such question was in the survey), and secondly, surveyed persons tend to underestimate their income. Therefore, the value of the obtained information depends on the respondents' responsibility and reliability. In the survey, over a half of the respondents (54.6% of the surveyed, of which 54.7% of men and 54.0% of women) refused providing information on income obtained from unregistered employment. Therefore, the presented data should be approached with due care.

When analysing the data on monthly income generated by the respondents from informal employment, it is obvious that informal earnings characterized a wide span, which is due to both: the varied types of performed work, as well as because of differentiated agreed wage rates for particular jobs.

Average monthly income from unregistered work comprised 842 PLN and it was decidedly higher in case of men – 906 PLN, than women – 722 PLN. The income was by almost 20% (by 139 PLN) higher than the one observed in 2010; this situation was observed in case of income generated by men (a growth by almost 10%, i.e. by 79 PLN), as well as by women (a growth by almost 34%, i.e. by 182 PLN). Compared to 2010, the income gap between men and women significantly decreased; in 2010 men earned by 53% more than women, while in 2014, it was only by 25% more (not taking into the account the type of performed work).

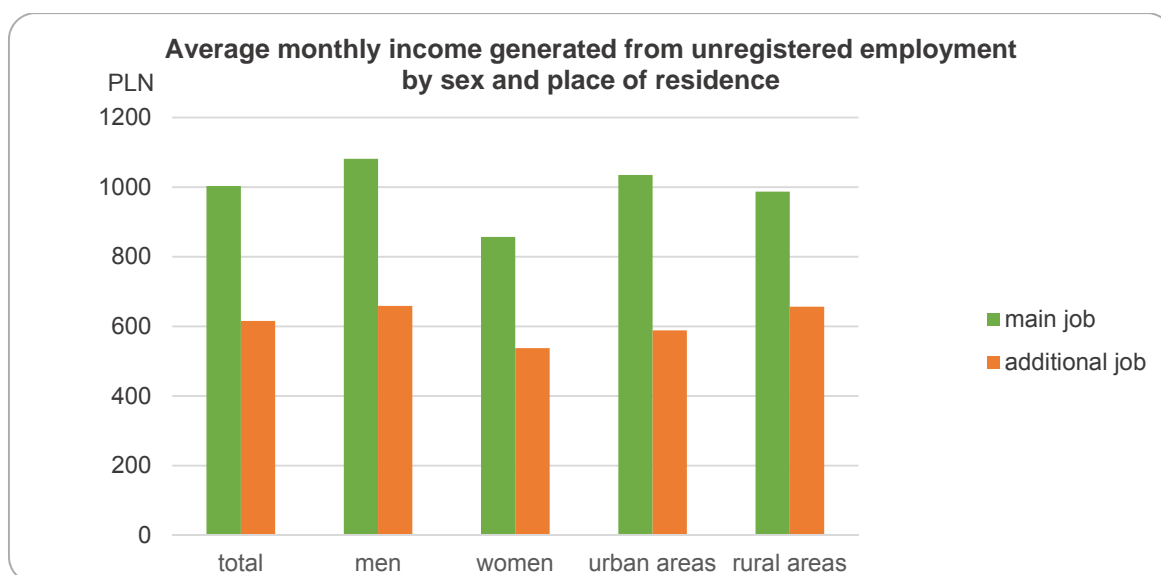

The place of residence of persons employed in the hidden economy had a significant impact on average income – urban residents obtained monthly income of 784 PLN, while rural residents – 888 PLN. The proportion between income from unregistered work of urban and rural residents has not changed significantly as compared to 2010.

The obtained data indicate that the age of persons employed in the hidden economy significantly differentiated average monthly income obtained from this work; the highest income received persons aged 15-24 years, i.e. 1069 PLN, then persons aged 25-34 years – 855 PLN, 45-59 years – 825 PLN, 35-44 years – 722 PLN, and finally the oldest persons aged 60 years and more – 510 PLN.

Also, the level of education of the informally employed had a great impact on average monthly income generated from informal employment. The lowest income received persons with lower secondary and below education – 751 PLN, while the highest – persons with post-secondary and tertiary education – 922 PLN; persons with vocational and general secondary education – 875 PLN; while those with basic vocational education – 855 PLN.

The amount of average monthly income from unregistered work depends obviously on the fact whether it was the main or additional job. In 2014, average income from the main job was by 62.8% higher than average income from the additional job; it amounted respectively to 1003 PLN and 616 PLN; in 2010, average income from the main job was by 45% higher than average income from the additional job, therefore the differentiation of the income depending on the character of performed work took place.

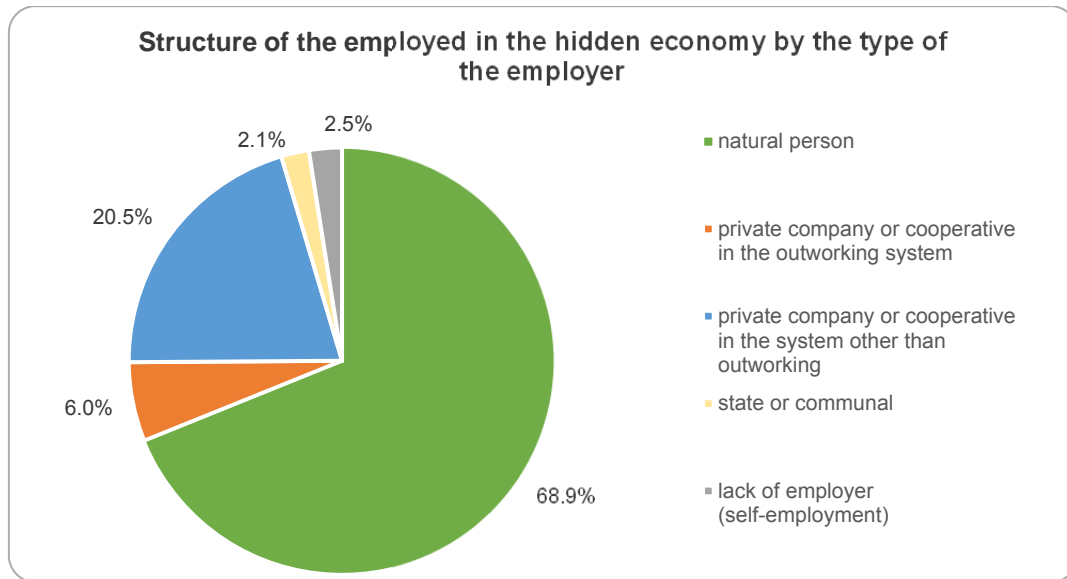
It is worth to underline that while broken down by sex, average monthly income of the informally employed from the main and additional job was higher for men than for women, whereas, according to the place of residence the income from the main job was higher in case of urban residents, unlike the income from the additional job that was higher for rural residents.

The amount of average daily pay from unregistered work comprised 75 PLN, and it was significantly higher for men – 82 PLN, than for women – 60 PLN; it was also slightly higher for urban residents – 76 PLN, than rural ones – 74 PLN. Whereas, taking into consideration the character of the informally performed work, the average daily pay for additional work was by 61% higher than in the main job; it comprised respectively: 105 PLN and 65 PLN.

In the survey on unregistered work, the respondents who performed such work defined the percentage share of the income from the last unregistered work in their overall net monthly income. The average share comprised 66.9% and it varied strongly depending on the character of work, i.e. whether it was the main or additional job – these shares comprised respectively: 91.6% and 29.9%. In case when informal work was the main job, for about 40% of persons employed in that way, the income from this work constituted between 76% and 100% of the total net income. Different proportions were observed in case of informal employment treated as additional work; for over 5% of the employed the income generated from informal work constituted up to 76 - 100% of the total income, while for over 18% it constituted up to 25% of the total income, of which to over 12% - it constituted up to 10% of the total income.

The employers

Unregistered employment may exist as long as there is demand for it. The survey results indicate that the main group of employers constitute natural persons – such was the situation in 2010, and it is still observed. In 2014, the public or communal companies were also observed among the employers although they were only marginal (2.2%).

Among the employers offering unregistered work, 68.9% comprised natural persons, while 26.5% were private companies, i.e. private companies or cooperatives in the outworking system of work (6.0%), or private companies and cooperatives operating in the system other than outworking (20.5%).

The proportions are slightly different if we take into account the division of unregistered work into the main and additional job. In case of the main job, 57.8% of the employers were natural persons, while 39.4% - private companies. In case of the additional job, 82.6% of the employers constituted natural persons, and only 10.4% - private companies.

As the “employers”, natural persons employed informal workers mainly in gardening and farming, neighbourhood services and construction and installation maintenance and repair, as well as construction and installation services. Private firms employed informally mainly in construction and installation services, construction and installation maintenance and repair manufacturing, and trade.

Households employing workers informally

During the first nine months of 2014, 380 thous. households took advantage of unregistered work. Compared to 2010, a drop was observed in the number of such households by 49 thous. and simultaneously a decline was observed in the share of these households in the total number of households (by 0.6 percentage point).

The majority of households hiring unregistered labour, i.e. 56%, constitute urban ones. However, informal employment more often offer rural households – 4.4% of their total number, than urban households – 2.6%, as the total number of urban households is over twice higher than the number of rural households.

The kind of jobs most often performed illegally for the households was construction and installation maintenance and repair – almost every third of the households providing illegal employment made the use of this kind of work. The second position took gardening and farming – purchased by over 24% households, housework (e.g. cleaning) – over 12% of households, construction and installation services and neighbourhood services – over 7% of households each, repair of cars and other engines – over 6% households, and hairdressing and beauty services, as well as tutoring (about 5% of

households each). Urban households employed informally mainly workers in construction and installation maintenance and repair (over 36%), housework (about 20%), and gardening and farming (almost 10%), whereas in case of rural households – the most often types of informal labour were: gardening and farming (over 44%), construction and installation maintenance and repair (over 25%), and neighbourhood services (over 10%).

In the surveyed period, households employed workers informally on average for 12 days. In case of urban households, the respective duration amounted to 14 days, while rural households employed informally for 11 days. The highest number of days of informal work were devoted to taking care of a child or elderly person – on average 90 days, and then housework (e.g. cleaning) – 20 days, tutoring – 17 days, gardening and farming – 14 days, construction and installation services – 10 days, and construction and installation maintenance and repair – 6 days.

In the surveyed period, the average number of work units per month worked informally comprised 5.8 days; in urban households it were 5.5 days, while in rural households – 6.3 days.

In the period of nine months of 2014, about 5% of households using unregistered work employed foreigners, the share of these households in urban areas comprised 4%, while in rural areas – about 5%.

Average monthly household expenditure on informal employment comprised 534 PLN; the higher costs incurred rural households – 604 PLN, as compared to 471 PLN spent by urban households. Average daily household expenses on unregistered labour amounted to 135 PLN; in urban households, daily pay for informal work cost 104 PLN, while in rural ones – 182 PLN. Compared to expenditures on informal labour incurred by the households in 2010, the average monthly cost of unregistered labour dropped by about 27%, while a respective daily rate – stayed at the same level.

The differentiation of wage rates for particular types of informal work is very high, e.g. - in 2014, the average daily cost of unregistered work performed for a household comprised:

- construction and installation services – 223 PLN,
- gardening and farming – 197 PLN,
- repair of electrical equipment – 180 PLN,
- construction and installation maintenance and repair – 149 PLN,
- maintenance and repair of cars and other engines – 123 PLN,
- tailoring services – 95 PLN,
- transportation services – 70 PLN,
- taking care of a child or elderly person – 68 PLN,
- housework (e.g. cleaning) – 58 PLN,
- hairdressing and beauty services – 54 PLN,
- accounting and legal services – 50 PLN,
- neighbourhood services – 37 PLN,
- tutoring – 37 PLN,
- medical and nursing services – 16 PLN.

Recapitulation

Unregistered employment is a phenomenon that has been observed and surveyed in Poland for many years. Since 1995, i.e. the moment of the CSO implementation of the survey on the scale of this phenomenon its scope has decreased. While in 2004 the number of persons employed in the hidden economy comprised 1.3 million, the successive survey in 2009 showed that the number of unregistered population declined by over one third. This was probably connected with the Poland's accession to the European Union and the Schengen Area. A further gradual decrease in the scope of the unrequested employment was observed in the successive years when the statistical survey on this phenomenon was carried out (2010, 2014), albeit the pace of the changes was much slower.

Compared to the situation in 2010, the number of the employed in the hidden economy decreased by 21 thous. In 2014, it amounted to 711 thous. The share of the informally employed in the total number of the employed generally stayed at a similar level; it comprised respectively: 4.5% in 2014 as compared to 4.6% in 2010.

Compared to 2010, the share of the employed in the hidden economy whose last performed unregistered work was their main job slightly increased in 2014 and it comprised 55.7% (in 2010 - 54.0%). Men dominated among the employed in the hidden economy, while regarding the place of residence – rural residents.

Unregistered employment, despite its universal occurrence, has temporary character and short duration - over 89.5% of the employed in the hidden economy worked only once a month. All generation of the Poles, from the youth to persons at the retirement age, are involved in unregistered work. The hidden economy traditionally offers relatively large number of jobs for persons with low occupational qualifications (almost 58% of the employed informally had education no higher than basic vocational). For a significant part of informal labour force, their employment in the hidden economy provided the main source of maintenance. Compared to 2010, the percentage share of the employed with lower level of education in the total number of the illegally employed stayed at a similar level (57.8% in 2014 vs. 56.1% in 2010).

As regards the declared last performed work, persons employed in the hidden economy the most often found employment in gardening and farming, construction and installation services, construction and installation maintenance and repair, and neighbourhood services. For about 69% of persons employed in the hidden economy, the employers were natural persons, while for almost 27% – private companies or cooperatives.

Monthly income from unregistered work characterized wide range because of the variety of performed types of work, as well as differentiation of the agreed wage rates for particular jobs. The average monthly income from unregistered work amounted to 842 PLN and was decidedly higher in case of men (906 PLN) than women (722 PLN). When broken down by the character of unregistered work, the average monthly income from the main job was higher than the income generated through additional work (respectively: 1003 PLN and 616 PLN).

The average share of the income from the last performed work in the hidden economy in the total net monthly income comprised almost 67%, while in case of informal employment performed as the main job – almost 92%.

In the period January – September 2014, 380 thous. households hired unregistered workers (during the same period of 2010 – 429 thous.). In the surveyed period, the households employed workers informally on average for 12 days; and on average, the longest duration characterized taking care of a child or elderly person – 90 days. Monthly expenditures of the households connected with informal employment comprised on average 534 PLN, while average daily expenses – 135 PLN.

Unregistered employment constitutes a permanent feature of the Polish labour market, as was mentioned earlier, 4.5% of the entire employed population work outside the formal economy. The form, character and range of unregistered work depend on many factors which are a derivative of the current condition of the domestic labour market, but it seems that much stronger impact has the situation on the local labour markets, and to some extent even on the European labour markets. The scope of the hidden economy depends not only on the condition of economy, it is also influenced by the legislative system within which the labour market operates, charges imposed on the employers related to employment of workers, obligatory taxing system (including the amount of taxes), degree of bureaucratizing of procedures concerning setting up and conducting own business, etc.

Taking up unregistered employment is often a necessity, because the income it provides is often the only or supplementary source of maintenance, while offering such work presents an opportunity to a temporary, flexible exploitation of labour without any formalities, especially during the intensity of seasonal work. It is also a way to reduce labour costs. The survey results lead to the conclusion that employment in the hidden economy is socially acceptable, although to a lesser extent than a dozen or a few years ago. The public awareness of the current and future deprivation of the workers' rights (mainly related to the future retirement benefit) has been growing.

ANEKS TABELARYCZNY^a**TABLE ANNEX^a****DZIAŁ 1. OPINIE NA TEMAT PRZYCZYN PODEJMOWANIA PRACY NIEREJESTROWANEJ**
*OPINIONS ON REASONS FOR TAKING UNREGISTERED WORK***Tabl. 1.1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej^b***Population aged 15 years and more by place of residence, sex and opinion on reasons for taking unregistered work^b*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys.					
OGÓŁEM.....	30970	14820	16150	18826	8791	10035
według przyczyn:						
Niewystarczające dochody.....	12267	5827	6440	7285	3301	3984
Brak możliwości znalezienia pracy.....	18228	8615	9613	10626	4830	5796
Pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę.....	7634	3896	3738	4777	2364	2412
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej.....	2008	726	1282	1233	432	802
Podatki zniechęcają do rejestrowania dochodów.....	4087	2135	1952	2543	1320	1223
Wysoka składka ubezpieczeniowa.....	6356	3272	3083	3997	2025	1972
Niechęć wiązania się na stałe z miejscem pracy.....	320	172	148	173	103	69
Możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej.....	2499	1192	1307	1706	828	878
Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną.....	711	510	202	355	258	97
według wybranych przyczyn:						
Niewystarczające dochody.....	254	181	73	118	84	34
Brak możliwości znalezienia pracy.....	455	340	116	229	175	54
Pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę.....	232	177	54	108	87	21
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej.....	40	19	21	23	14	9
Podatki zniechęcają do rejestrowania dochodów.....	95	63	32	52	36	15
Wysoka składka ubezpieczeniowa.....	151	99	52	71	41	30
Niechęć wiązania się na stałe z miejscem pracy.....	.	.	-	-	-	-
Możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej.....	50	36	13	19	14	.

a Prezentowane dane dotyczą okresu trzech pierwszych kwartałów 2014 r.

b Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.

Wieś Rural areas			SPECIFICATION
razem total	mężczyźni men	kobiety women	
in thous.			
12144	6029	6115	TOTAL
			<i>by reasons:</i>
4982	2526	2456	Insufficient income
7602	3785	3817	Inability to find a job
			Employer proposes higher pay without formal employment contract
2857	1532	1325	
775	295	480	Family, personal reasons
			Taxes discourage from registering income
1544	815	729	
2359	1247	1112	High insurance rate
			Unwillingness to have a permanent job
147	69	78	
			Possibility to lose some benefits in case of taking registered work
793	364	429	
357	252	105	Persons performing unregistered work
			<i>by selected reasons:</i>
136	97	39	Insufficient income
226	165	62	Inability to find a job
			Employer proposes higher pay without formal employment contract
124	91	34	
17	5	12	Family, personal reasons
			Taxes discourage from registering income
43	26	16	
80	58	22	High insurance rate
			Unwillingness to have a permanent job
.	.	-	
			Possibility to lose some benefits in case of taking registered work
31	22	9	

a The presented data concern the period of the first three quarters of 2014.

b Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.2. Ludność według wieku, płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej^a
Population by age, sex and opinion on reasons for taking unregistered work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Wiek <i>Age</i>					SPECIFICATION
		15 - 24 lata	25 - 34	35 - 44	45 - 59	60 lat i więcej <i>and more</i>	
w tys. <i>in thous.</i>							
OGOŁEM	30970	4231	5544	5347	7438	8410	TOTAL
według przyczyn:							<i>by reasons:</i>
Niewystarczające dochody.....	12267	1595	2178	2125	3078	3292	<i>Insufficient income</i>
Brak możliwości znalezienia pracy...	18228	2625	3209	2990	4445	4959	<i>Inability to find a job</i>
Pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę.....	7634	975	1582	1431	1961	1684	<i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej.....	2008	235	385	422	453	514	<i>Family, personal reasons</i>
Podatki zniechęcają do rejestrowania dochodów.....	4087	464	822	811	1053	937	<i>Taxes discourage from registering income</i>
Wysoka składka ubezpieczeniowa...	6356	679	1260	1381	1540	1495	<i>High insurance rate</i>
Niechęć wiązania się na stałe z miejscem pracy.....	320	82	44	53	51	90	<i>Unwillingness to have a permanent job</i>
Możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej.....	2499	177	424	419	684	795	<i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>
Mężczyźni	14820	2177	2836	2704	3642	3461	Men
według przyczyn:							<i>by reasons:</i>
Niewystarczające dochody.....	5827	795	1081	1146	1505	1299	<i>Insufficient income</i>
Brak możliwości znalezienia pracy...	8615	1346	1618	1497	2144	2010	<i>Inability to find a job</i>
Pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę.....	3896	542	857	727	967	804	<i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej.....	726	92	113	147	175	200	<i>Family, personal reasons</i>
Podatki zniechęcają do rejestrowania dochodów.....	2135	255	452	453	533	441	<i>Taxes discourage from registering income</i>
Wysoka składka ubezpieczeniowa...	3272	376	690	722	812	672	<i>High insurance rate</i>
Niechęć wiązania się na stałe z miejscem pracy.....	172	50	23	41	25	33	<i>Unwillingness to have a permanent job</i>
Możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej.....	1192	98	224	189	345	336	<i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>
Kobiety	16150	2053	2707	2643	3796	4950	Women
według przyczyn:							<i>by reasons:</i>
Niewystarczające dochody.....	6440	799	1098	979	1572	1992	<i>Insufficient income</i>
Brak możliwości znalezienia pracy...	9613	1279	1592	1493	2300	2949	<i>Inability to find a job</i>
Pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę.....	3738	434	725	704	995	880	<i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej.....	1282	143	272	276	278	314	<i>Family, personal reasons</i>
Podatki zniechęcają do rejestrowania dochodów.....	1952	209	371	358	520	495	<i>Taxes discourage from registering income</i>
Wysoka składka ubezpieczeniowa...	3083	303	570	659	729	823	<i>High insurance rate</i>
Niechęć wiązania się na stałe z miejscem pracy.....	148	32	21	12	26	57	<i>Unwillingness to have a permanent job</i>
Możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej.....	1307	79	200	229	339	459	<i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.3. Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia, płci oraz opinii na temat przyczyn podejmowania pracy nierejestrowanej^a
Population aged 15 years and more by level of education, sex and opinion on reasons for taking unregistered work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Poziom wykształcenia <i>Level of education</i>				SPECIFICATION
		policealne i wyższe <i>post- -secondary and tertiary</i>	średnie zawodowe, ogólnokształ- cące <i>vocational and general secondary</i>	zasadnicze zawodowe <i>basic vocational</i>	gimnazjalne i niższe <i>lower secondary and below</i>	
<i>w tys. in thous.</i>						
OGOŁEM.....	30970	7957	9525	7345	6142	TOTAL
<i>by reasons:</i>						<i>by reasons:</i>
Niewystarczające dochody.....	12267	2816	3860	3121	2471	<i>Insufficient income</i>
Brak możliwości znalezienia pracy.....	18228	4212	5679	4550	3787	<i>Inability to find a job</i>
Pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę.....	7634	2190	2399	1834	1212	<i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej.....	2008	588	595	504	320	<i>Family, personal reasons</i>
Podatki zniechęcają do rejestrowania dochodów.....	4087	1448	1245	838	555	<i>Taxes discourage from registering income</i>
Wysoka składka ubezpieczeniowa.....	6356	2087	2122	1408	738	<i>High insurance rate</i>
Niechęć wiązania się na stałe z miejscem pracy.....	320	66	100	76	78	<i>Unwillingness to have a permanent job</i>
Możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej.....	2499	751	800	542	406	<i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>
Mężczyźni	14820	3314	4510	4379	2617	Men
<i>według przyczyn:</i>						<i>by reasons:</i>
Niewystarczające dochody.....	5827	1123	1826	1863	1015	<i>Insufficient income</i>
Brak możliwości znalezienia pracy.....	8615	1643	2700	2661	1611	<i>Inability to find a job</i>
Pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę.....	3896	925	1244	1126	601	<i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej.....	726	149	212	261	105	<i>Family, personal reasons</i>
Podatki zniechęcają do rejestrowania dochodów.....	2135	699	676	511	249	<i>Taxes discourage from registering income</i>
Wysoka składka ubezpieczeniowa.....	3272	974	1046	881	371	<i>High insurance rate</i>
Niechęć wiązania się na stałe z miejscem pracy.....	172	16	59	62	35	<i>Unwillingness to have a permanent job</i>
Możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej.....	1192	351	344	313	185	<i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>
Kobiety	16150	4643	5015	2967	3525	Women
<i>według przyczyn:</i>						<i>by reasons:</i>
Niewystarczające dochody.....	6440	1693	2034	1257	1456	<i>Insufficient income</i>
Brak możliwości znalezienia pracy.....	9613	2569	2979	1889	2176	<i>Inability to find a job</i>
Pracodawca proponuje wyższe wynagrodzenie bez rejestrowania umowy o pracę.....	3738	1264	1154	708	611	<i>Employer proposes higher pay without formal employment contract</i>
Wynika to z sytuacji rodzinnej bądź życiowej.....	1282	439	384	243	216	<i>Family, personal reasons</i>
Podatki zniechęcają do rejestrowania dochodów.....	1952	749	569	328	307	<i>Taxes discourage from registering income</i>
Wysoka składka ubezpieczeniowa.....	3083	1113	1076	527	367	<i>High insurance rate</i>
Niechęć wiązania się na stałe z miejscem pracy.....	148	49	41	14	43	<i>Unwillingness to have a permanent job</i>
Możliwość utraty niektórych świadczeń przy podjęciu pracy rejestrowanej.....	1307	400	457	229	220	<i>Possibility to lose some benefits in case of taking registered work</i>

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Tabl. 1.4. Ludność w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci oraz opinii na temat rodzajów podejmowanej pracy nierejestrowanej^a
Population aged 15 years and more by place of residence, sex and opinion on types of unregistered work

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys.					
OGÓŁEM	30970	14820	16150	18826	8791	10035
według rodzajów pracy:						
Handel.....	4800	2147	2653	3302	1494	1808
Usługi budowlane i instalacyjne.....	11893	6889	5004	7133	4083	3050
Remonty i naprawy budowlano- instalacyjne.....	14694	8192	6502	8758	4757	4001
Przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn.....	2392	1775	617	1282	965	316
Usługi transportowe.....	2240	1428	812	1433	927	506
Naprawa sprzętu elektrotechnicznego.....	945	646	299	646	446	200
Usługi lekarskie, pielęgniarstwo.....	1487	642	845	892	358	534
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne.....	2206	500	1706	1351	315	1036
Usługi turystyczne i gastronomiczne.....	582	222	360	296	117	179
Doradztwo księgowo, prawne.....	521	225	296	332	135	197
Korepetycje.....	7121	2897	4224	4844	1949	2895
Tłumaczenia.....	577	225	352	402	159	243
Usługi krawieckie.....	2829	689	2141	1716	381	1335
Prace domowe (np. sprzątanie).....	7386	2643	4743	5137	1795	3342
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą.....	9059	3126	5933	5588	1842	3746
Ochrona i pilnowanie mienia.....	506	315	191	356	219	137
Prace ogrodniczo-rolne.....	3796	2152	1645	1421	785	636
Działalność produkcyjna.....	356	191	164	189	104	86
Usługi sąsiedzkie.....	223	128	94	65	29	36
w tym :						
usługi budowlane i instalacyjne.....	5	-
remonty i naprawy budowlano- instalacyjne.....	48	32	16	17	6	11
usługi krawieckie.....	7	-	7	-	-	-
prace domowe (np. sprzątanie).....	21	13	7	6	-	6
opieka nad dzieckiem lub starszą osobą.....	25	12	13	16	.	12
prace ogrodniczo-rolne.....	106	64	42	19	14	5
Inne.....	149	86	63	117	65	52

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.
a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

Wieś Rural areas			SPECIFICATION
razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
<i>in thous.</i>			
12144	6029	6115	TOTAL
			<i>by type of work:</i>
1498	654	845	Trade
4760	2806	1954	Construction and installation services
5936	3435	2501	Construction and installation repairs
1110	809	301	Repair of cars and other engines
807	501	306	Transportation services
299	200	99	Repair of electrical equipment
595	284	311	Medical and nursing services
855	185	670	Hairdressing and beauty services
286	105	181	Tourism services and catering
189	91	99	Accounting and legal services
2277	948	1329	Tutoring
175	66	109	Translation
1113	308	805	Tailoring
2249	848	1401	Housework
3470	1284	2186	Taking care of child or elderly person
151	97	54	Security services
2375	1366	1009	Gardening and farming
166	88	79	Manufacturing
158	100	58	Neighbourhood services
			<i>of which:</i>
.	-	.	construction and installation services
			construction and installation repairs
31	26	5	tailoring
7	-	7	house work
14	13	.	taking care of child or elderly person
9	8	.	gardening and farming
87	50	38	Others
32	20	11	

Tab. 1.5. Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia oraz opinii na temat rodzajów podejmowanej pracy nierejestrowanej^a
Population aged 15 years and more by level of education and opinion on types of unregistered work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poziom wykształcenia Level of education				SPECIFICATION
		policealne i wyższe post- -secondary and tertiary	średnie zawodowe, ogólnokształcące vocational and general secondary	zasadnicze zawodowe basic vocational	gimnazjalne i niższe lower secondary and below	
w tys. in thous.						
OGÓŁEM	30970	7957	9525	7345	6142	TOTAL
według rodzajów pracy:						by type of work:
Handel.....	4800	1357	1451	1143	850	Trade
Usługi budowlane i instalacyjne.....	11893	2959	3617	3153	2164	Construction and installation services
Remonty i naprawy budowlano-instalacyjne.....	14694	3663	4495	3857	2679	Construction and installation repairs
Przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn.....	2392	486	759	739	408	Repair of cars and other engines
Usługi transportowe.....	2240	496	773	584	388	Transportation services
Naprawa sprzętu elektrotechnicznego.....	945	284	232	241	189	Repair of electrical equipment
Usługi lekarskie, pielęgniarskie.....	1487	385	434	346	323	Medical and nursing services
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne.....	2206	597	772	440	397	Hairdressing and beauty services
Usługi turystyczne i gastronomiczne.....	582	147	191	137	107	Tourism services and catering
Doradztwo księgowo, prawne.....	521	154	206	104	57	Accounting and legal services
Korepetycje.....	7121	2535	2407	969	1210	Tutoring
Tłumaczenia.....	577	202	218	53	104	Translation
Usługi krawieckie.....	2829	697	868	704	561	Tailoring
Prace domowe	7386	2247	2302	1564	1272	Housework
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą.....	9059	2758	2865	1823	1612	Taking care of child or elderly person
Ochrona i pilnowanie mienia....	506	113	201	118	75	Security services
Prace ogrodniczo-rolne.....	3796	693	970	1146	988	Gardening and farming
Działalność produkcyjna.....	356	71	84	115	86	Manufacturing
Usługi sąsiedzkie.....	223	43	60	73	47	Neighbourhood services
w tym :						of which:
usługi budowlane i instalacyjne.....	5	-	.	.	-	construction and installation services
remonty i naprawy budowlano-instalacyjne.....	48	.	16	20	7	construction and installation repairs
usługi krawieckie.....	7	-	-	-	7	tailoring
prace domowe	21	11	-	8	.	house work
opieka nad dzieckiem lub starszą osobą.....	25	11	9	.	.	taking care of child or elderly person
prace ogrodniczo-rolne.....	106	17	30	37	23	gardening and farming
Inne.....	149	60	47	19	23	Others

a Opinie ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (łącznie z brakiem danych); wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wymienić więcej niż jedną przyczynę podejmowania pracy nierejestrowanej.

a Opinions of population aged 15 years and more (including lack of data); outcomes don't sum, because each person could choose more than one reason for taking unregistered work.

DZIAŁ 2. OSOBY WYKONUJĄCE PRACĘ NIEREJESTROWANĄ
PERSONS PERFORMING UNREGISTERED WORK

Tabl.2.1. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci i miejsca zamieszkania oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy^a

Persons performing unregistered work by sex, place of residence and frequency and month of performing this work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>			W tym jednorazowo w miesiącu <i>Of which once a month</i>			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
<i>w tys. in thous.</i>							
OGÓŁEM	711	510	202	636	459	177	TOTAL
Styczeń.....	203	135	68	182	116	66	January
Luty.....	150	99	51	143	93	50	February
Marzec.....	177	120	58	170	114	56	March
Kwiecień.....	218	171	47	202	162	40	April
Maj.....	266	180	86	249	168	81	May
Czerwiec.....	287	219	68	272	205	67	June
Lipiec.....	340	252	88	315	230	85	July
Sierpień.....	358	258	100	347	250	97	August
Wrzesień.....	347	256	91	337	247	90	September
Miasta	355	258	97	310	220	90	Urban areas
Styczeń.....	126	93	33	106	73	33	January
Luty.....	88	61	27	82	55	27	February
Marzec.....	102	73	29	96	67	29	March
Kwiecień.....	126	103	23	112	94	18	April
Maj.....	132	91	41	120	79	41	May
Czerwiec.....	148	112	35	138	103	35	June
Lipiec.....	169	129	40	153	114	40	July
Sierpień.....	157	109	48	153	105	47	August
Wrzesień.....	173	125	48	166	119	47	September
Wieś	357	252	105	326	238	87	Rural areas
Styczeń.....	78	42	35	75	42	33	January
Luty.....	62	38	24	61	38	23	February
Marzec.....	76	47	29	74	47	27	March
Kwiecień.....	92	68	24	90	68	22	April
Maj.....	134	89	45	129	89	40	May
Czerwiec.....	140	107	33	134	102	32	June
Lipiec.....	171	123	49	162	117	45	July
Sierpień.....	201	149	52	194	145	50	August
Wrzesień.....	174	130	43	171	127	43	September

^a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).

^a *Outcomes don't sum, because each person could work in several analysed periods (months).*

Tabl. 2.2 Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci i wieku oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy^a
Persons performing unregistered work by sex, age and frequency and month of performing this work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>			W tym jednorazowo w miesiącu <i>Of which once a month</i>			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
	w tys. <i>in thous.</i>						
OGOŁEM	711	510	202	636	459	177	TOTAL
z tego w wieku:							<i>of which aged:</i>
15 - 24 lata.....	146	110	36	131	95	36	15 - 24 years
Styczeń.....	40	26	13	34	21	13	January
Luty.....	28	21	7	28	21	7	February
Marzec.....	25	20	5	25	20	5	March
Kwiecień.....	23	22	.	23	22	.	April
Maj.....	43	33	10	43	33	10	May
Czerwiec.....	58	49	9	53	45	9	June
Lipiec.....	83	65	18	79	61	18	July
Sierpień.....	92	74	18	88	70	18	August
Wrzesień.....	64	55	9	64	55	9	September
25 - 34 lata.....	164	119	44	145	111	33	25 - 34 years
Styczeń.....	40	21	18	32	16	16	January
Luty.....	24	16	8	20	12	8	February
Marzec.....	43	29	14	39	25	14	March
Kwiecień.....	66	53	13	57	49	8	April
Maj.....	65	49	17	58	45	13	May
Czerwiec.....	76	60	16	73	57	16	June
Lipiec.....	74	56	18	67	49	18	July
Sierpień.....	81	52	29	77	48	29	August
Wrzesień.....	86	60	26	82	56	26	September
35 - 44 lata.....	157	112	45	130	93	38	35 - 44 years
Styczeń.....	35	25	11	30	19	11	January
Luty.....	28	15	13	28	15	13	February
Marzec.....	27	15	12	25	15	10	March
Kwiecień.....	42	28	14	40	28	12	April
Maj.....	65	42	23	59	36	23	May
Czerwiec.....	52	43	9	46	37	9	June
Lipiec.....	63	49	14	58	44	14	July
Sierpień.....	67	51	16	65	51	13	August
Wrzesień.....	75	55	20	71	52	19	September
45 - 59 lat.....	193	135	58	179	125	53	45 - 59 years
Styczeń.....	77	59	18	73	56	18	January
Luty.....	57	43	14	54	41	13	February
Marzec.....	65	48	17	63	46	17	March
Kwiecień.....	76	61	15	70	56	15	April
Maj.....	78	50	28	74	47	27	May
Czerwiec.....	85	59	26	84	59	25	June
Lipiec.....	101	73	28	93	67	26	July
Sierpień.....	92	60	32	90	60	31	August
Wrzesień.....	97	68	29	94	65	29	September
60 lat i więcej.....	53	34	18	50	34	16	60 years and more
Styczeń.....	12	.	9	12	.	9	January
Luty.....	13	.	10	13	.	10	February
Marzec.....	17	7	10	17	7	10	March
Kwiecień.....	12	8	.	12	8	.	April
Maj.....	14	7	7	14	7	7	May
Czerwiec.....	16	8	8	16	8	8	June
Lipiec.....	19	8	11	17	8	9	July
Sierpień.....	27	21	6	27	21	6	August
Wrzesień.....	25	18	7	25	18	7	September

a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).
a Outcomes don't sum, because each person could work in several analysed periods (months).

Tabl. 2.3. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci i poziomu wykształcenia

oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy^a*Persons performing unregistered work by sex, level of education and frequency and month of performing this work^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>			W tym jednorazowo w miesiącu <i>Of which once a month</i>			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
	w tys. <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM	711	510	202	636	459	177	TOTAL
z tego z wykształceniem:							<i>of which with education:</i>
Policealnym i wyższym.....	115	76	39	104	73	32	Post-secondary and tertiary
Styczeń.....	36	17	19	36	17	19	January
Luty.....	25	13	12	25	13	12	February
Marzec.....	39	18	21	39	18	21	March
Kwiecień.....	59	38	21	52	38	14	April
Maj.....	47	27	20	47	27	20	May
Czerwiec.....	42	27	14	42	27	14	June
Lipiec.....	47	38	9	44	35	9	July
Sierpień.....	48	31	18	48	31	18	August
Wrzesień.....	47	31	16	47	31	16	September
Średnim zawodowym i ogólnokształcącym.....	185	114	71	167	97	70	Vocational and general secondary
Styczeń.....	38	18	20	25	5	20	January
Luty.....	19	6	14	16	.	14	February
Marzec.....	25	11	13	21	8	13	March
Kwiecień.....	25	17	8	21	13	8	April
Maj.....	47	17	31	44	13	31	May
Czerwiec.....	58	32	26	48	23	25	June
Lipiec.....	59	26	33	55	22	33	July
Sierpień.....	71	44	26	62	36	26	August
Wrzesień.....	79	49	30	75	45	30	September
Zasadniczym zawodowym.	245	198	47	217	184	33	Basic vocational
Styczeń.....	65	50	15	62	49	13	January
Luty.....	49	38	11	46	35	11	February
Marzec.....	58	47	11	56	45	11	March
Kwiecień.....	71	62	9	66	56	9	April
Maj.....	86	65	21	78	63	16	May
Czerwiec.....	97	84	14	97	84	14	June
Lipiec.....	129	106	24	113	93	20	July
Sierpień.....	128	103	25	125	103	22	August
Wrzesień.....	126	106	20	123	104	19	September
Gimnazjalnym i niższym....	167	123	45	148	106	42	Lower secondary and below
Styczeń.....	65	51	14	59	45	14	January
Luty.....	57	43	14	56	43	13	February
Marzec.....	55	43	12	53	43	11	March
Kwiecień.....	64	55	9	64	55	9	April
Maj.....	86	72	14	80	66	14	May
Czerwiec.....	91	76	15	85	70	15	June
Lipiec.....	105	83	22	103	81	22	July
Sierpień.....	112	81	31	112	81	31	August
Wrzesień.....	95	69	26	92	66	26	September

a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).
a Outcomes don't sum, because each person could work in several analysed periods (months).

Tabl. 2.4. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni pracy i liczby miesięcy, w których była wykonywana^a
Persons performing unregistered work by the number of days of work and the number of months in which it was performed^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Liczba dni przepracowanych <i>Number of days worked</i>							SPECIFICATION
		5 dni i mniej <i>days and less</i>	6-10	11-20	21-40	41-60	61-90	91 dni i więcej <i>days and more</i>	
<i>w tys. in thous.</i>									
OGÓŁEM.....	711	182	69	90	46	29	29	75	TOTAL
1 miesiąc.....	270	156	34	44	13	-	-	-	1 month
2 miesiące	141	24	20	19	26	7	.	-	2 months
3 miesiące.....	90	.	11	20	5	17	12	6	3 months
4 miesiące.....	21	-	.	.	-	-	9	.	4 months
5 miesięcy i więcej.....	191	-	-	.	.	6	.	66	5 months and more
Mężczyźni	510	141	58	64	23	21	23	51	Men
1 miesiąc.....	205	122	29	32	10	-	-	-	1 month
2 miesiące	92	19	15	14	12	5	-	-	2 months
3 miesiące.....	58	-	9	14	-	11	11	-	3 months
4 miesiące.....	14	-	.	-	-	-	9	-	4 months
5 miesięcy i więcej.....	140	-	-	.	.	6	.	50	5 months and more
Kobiety	202	41	11	26	23	8	5	25	Women
1 miesiąc.....	65	33	5	12	.	-	-	-	1 month
2 miesiące	48	5	5	5	14	.	.	-	2 months
3 miesiące.....	31	.	.	5	5	6	.	6	3 months
4 miesiące.....	6	-	-	.	-	-	-	.	4 months
5 miesięcy i więcej.....	51	-	-	-	.	-	-	16	5 months and more

^a Wyniki nie sumują się, gdyż nie zostały uwzględnione braki odpowiedzi.
a Outcomes don't sum because "no answer" cases are not included.

Tabl. 2.5. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni przepracowanych oraz płci, miejsca zamieszkania i wieku pracujących^a
Persons performing unregistered work by the number of days worked, sex, place of residence and age^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Liczba dni przepracowanych <i>Number of days worked</i>							Średnia liczba dni przepracowanych przez osobę <i>Average number of days worked by a person</i>	SPECIFICATION
		5 dni i mniej <i>days and less</i>	6-10	11-20	21-40	41-60	61-90	91 dni i więcej <i>days and more</i>		
		w tys. <i>in thous.</i>								
OGÓŁEM.....	711	182	69	90	46	29	29	75	35,8	TOTAL
15-24 lata.....	146	27	6	27	13	8	8	21	38,8	15-24 years
25-34.....	164	34	16	24	5	11	12	11	42,9	25-34
35-44.....	157	52	9	19	12	6	9	11	31,8	35-44
45-59.....	193	53	28	14	12	5	-	27	37,0	45-59
60 lat i więcej.....	53	16	10	6	.	-	-	.	25,7	60 years and more
Mężczyźni.....	510	141	58	64	23	21	23	51	32,7	Men
15-24 lata.....	110	18	6	25	9	.	.	18	38,9	15-24 years
25-34.....	119	31	13	14	-	11	10	5	30,5	25-34
35-44.....	112	37	9	13	9	6	9	8	34,3	35-44
45-59.....	135	42	19	8	6	.	-	18	32,8	45-59
60 lat i więcej.....	34	13	10	.	-	-	-	.	22,9	60 years and more
Kobiety.....	202	41	11	26	23	8	5	25	41,4	Women
15-24 lata.....	36	9	-	38,6	15-24 years
25-34.....	44	.	.	10	5	-	.	6	67,8	25-34
35-44.....	45	15	-	7	.	-	-	.	27,3	35-44
45-59.....	58	10	8	6	7	.	-	10	42,8	45-59
60 lat i więcej.....	18	.	-	.	.	-	-	.	30,9	60 years and more
Miasta.....	355	88	31	44	23	8	12	30	33,9	Urban areas
15-24 lata.....	53	5	.	8	.	-	.	.	37,1	15-24 years
25-34.....	88	24	5	12	5	7	.	5	30,0	25-34
35-44.....	87	27	7	11	.	-	.	5	30,6	35-44
45-59.....	98	23	10	11	8	.	-	13	37,2	45-59
60 lat i więcej.....	28	10	.	.	.	-	-	.	33,6	60 years and more
Wieś.....	357	95	38	45	24	22	16	46	37,2	Rural areas
15-24 lata.....	92	22	.	19	9	8	.	17	39,5	15-24 years
25-34.....	76	10	11	12	-	.	8	6	54,3	25-34
35-44.....	70	26	.	8	8	6	5	6	32,8	35-44
45-59.....	95	30	18	.	5	.	-	14	36,9	45-59
60 lat i więcej.....	24	7	5	.	.	-	-	.	19,3	60 years and more

a Wyniki nie sumują się, gdyż nie zostały uwzględnione braki odpowiedzi.
a Outcomes don't sum because "no answer" cases are not included.

Tabl. 2.6. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni przepracowanych oraz płci, miejsca zamieszkania i poziomu wykształcenia^a

Persons performing unregistered work by the number of days worked, sex, place of residence and level of education^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Liczba dni przepracowanych			
		5 dni i mniej <i>days and less</i>	6-10	11-20	21-40
w tys.					
OGÓŁEM	711	182	69	90	46
Policealne i wyższe.....	115	30	12	15	.
Średnie zawodowe i ogólnokształcące.....	185	63	15	34	9
Zasadnicze zawodowe.....	245	61	31	23	13
Gimnazjalne i niższe.....	167	28	11	17	20
Mężczyźni	510	141	58	64	23
Policealne i wyższe.....	76	22	7	11	.
Średnie zawodowe i ogólnokształcące.....	114	48	13	20	9
Zasadnicze zawodowe.....	198	48	28	18	9
Gimnazjalne i niższe.....	123	23	10	14	.
Kobiety	202	41	11	26	23
Policealne i wyższe.....	39	8	6	.	.
Średnie zawodowe i ogólnokształcące.....	71	15	.	14	-
Zasadnicze zawodowe.....	47	13	.	5	.
Gimnazjalne i niższe.....	45	5	.	.	16
Miasta	355	88	31	44	23
Policealne i wyższe.....	102	28	8	14	.
Średnie zawodowe i ogólnokształcące.....	95	33	.	17	.
Zasadnicze zawodowe.....	95	22	17	9	.
Gimnazjalne i niższe.....	64	5	.	.	11
Wieś	357	95	38	45	24
Policealne i wyższe.....	13	.	5	.	-
Średnie zawodowe i ogólnokształcące.....	90	29	12	17	5
Zasadnicze zawodowe.....	150	40	13	15	10
Gimnazjalne i niższe.....	104	23	8	13	9

a Wyniki nie sumują się, gdyż nie zostały uwzględnione braki odpowiedzi.

a Outcomes don't sum because "no answer" cases are not included.

<i>Number of days worked</i>			Średnia liczba dni przepracowanych przez osobę <i>Average number of days worked by a person</i>	<i>SPECIFICATION</i>
41-60	61-90	91 dni i więcej <i>days and more</i>		
<i>in thous.</i>				
29	29	75	35,8	TOTAL
7	8	6	27,1	<i>Post-secondary and tertiary</i>
5	.	13	27,8	<i>Vocational and general secondary</i>
10	11	24	31,4	<i>Basic vocational</i>
7	5	33	55,9	<i>Lower secondary and below</i>
21	23	51	32,7	Men
7	8	.	28,3	<i>Post-secondary and tertiary</i>
-	-	-	9,2	<i>Vocational and general secondary</i>
10	11	22	35,6	<i>Basic vocational</i>
.	.	25	50,6	<i>Lower secondary and below</i>
8	5	25	41,4	Women
-	-	.	25,8	<i>Post-secondary and tertiary</i>
5	.	13	50,3	<i>Vocational and general secondary</i>
-	-	.	17,8	<i>Basic vocational</i>
.	.	8	63,7	<i>Lower secondary and below</i>
8	12	30	33,9	Urban areas
7	8	6	29,9	<i>Post-secondary and tertiary</i>
-	-	6	19,5	<i>Vocational and general secondary</i>
-	.	10	34,0	<i>Basic vocational</i>
.	-	8	74,0	<i>Lower secondary and below</i>
22	16	46	37,2	Rural areas
-	-	-	10,0	<i>Post-secondary and tertiary</i>
5	.	7	35,5	<i>Vocational and general secondary</i>
10	7	14	30,1	<i>Basic vocational</i>
6	5	25	50,7	<i>Lower secondary and below</i>

Tabl. 2.7. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według liczby dni zatrudnienia w miesiącu i miesiąca zatrudnienia^a
Persons performing unregistered work by the number of days of employment in a month and the month of employment^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Liczba dni pracy w miesiącu <i>Number of days of work in month</i>						SPECIFICATION
		1 dzień <i>day</i>	2-3	4-5	6-10	11-20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	
		w tys. <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM.....	711	68	116	79	78	146	104	TOTAL
Styczeń.....	203	13	22	18	12	32	36	January
Luty.....	150	.	.	.	7	44	17	February
Marzec.....	177	9	13	.	11	22	38	March
Kwiecień.....	218	9	17	18	10	42	38	April
Maj.....	266	8	24	19	23	64	42	May
Czerwiec.....	287	15	21	14	17	86	44	June
Lipiec.....	340	13	22	31	31	69	76	July
Sierpień.....	358	28	27	26	39	92	49	August
Wrzesień.....	347	26	31	18	47	76	60	September
Mężczyźni	510	50	90	55	59	102	68	Men
Styczeń.....	135	8	15	11	11	20	23	January
Luty.....	99	-	.	.	5	30	6	February
Marzec.....	120	.	10	.	7	12	27	March
Kwiecień.....	171	9	15	8	10	37	27	April
Maj.....	180	6	15	10	15	54	19	May
Czerwiec.....	219	7	15	11	15	74	24	June
Lipiec.....	252	9	22	19	26	47	54	July
Sierpień.....	258	21	21	21	26	73	30	August
Wrzesień.....	256	14	27	9	38	58	50	September
Kobiety	202	17	27	24	19	44	36	Women
Styczeń.....	68	5	7	7	.	13	13	January
Luty.....	51	.	-	.	.	14	11	February
Marzec.....	58	6	.	.	.	10	11	March
Kwiecień.....	47	-	.	9	-	5	11	April
Maj.....	86	.	9	9	8	11	23	May
Czerwiec.....	68	7	6	.	.	12	20	June
Lipiec.....	88	.	-	12	5	22	22	July
Sierpień.....	100	7	6	6	13	19	19	August
Wrzesień.....	91	12	5	9	9	17	10	September

a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach) oraz nie zostały uwzględnione braki odpowiedzi.

a Outcomes don't sum, because each person could work in several analysed periods (months); also "no answer" cases are not included.

Tabl. 2.8. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci, miejsca zamieszkania oraz rodzajów wykonywanych prac^a

Persons performing unregistered work by sex, place of residence and types of performed work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Men</i>	Kobiety <i>Women</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	SPECIFICATION
	<i>w tys. in thous.</i>					
OGÓŁEM.....	711	510	202	355	357	TOTAL
w tym:						<i>of which:</i>
Handel.....	28	16	12	23	5	<i>Trade</i>
Usługi budowlane i instalacyjne.....	116	116	-	70	46	<i>Construction and installation services</i>
Remonty i naprawy budowlano- -instalacyjne.....	120	120	-	85	35	<i>Construction and installation repairs</i>
Przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn.....	23	23	-	8	15	<i>Repair of cars and other engines</i>
Usługi transportowe.....	18	15	.	6	11	<i>Transportation services</i>
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne.....	11	-	11	7	.	<i>Hairdressing and beauty services</i>
Usługi turystyczne i gastronomiczne.....	18	.	15	.	15	<i>Tourism services and catering</i>
Doradztwo księgowo, prawne.....	22	8	13	16	6	<i>Accounting and legal services</i>
Korepetycje.....	16	.	12	9	7	<i>Tutoring</i>
Usługi krawieckie.....	13	.	10	8	6	<i>Tailoring</i>
Prace domowe.....	19	-	19	13	6	<i>Housework</i>
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą.....	40	-	40	24	16	<i>Taking care of child or elderly person</i>
Prace ogrodniczo- -rolne.....	169	136	33	28	141	<i>Gardening and farming</i>
Działalność produkcyjna.....	25	10	15	11	14	<i>Manufacturing</i>
Usługi sąsiedzkie.....	70	52	18	15	55	<i>Neighbourhood services</i>
w tym :						<i>of which:</i>
prace ogrodniczo- rolne.....	55	45	10	6	49	<i>gardening and farming</i>
Inne.....	44	33	11	27	17	<i>Others</i>

^a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wykonywać więcej niż jedną pracę nierejestrowaną.
a Outcomes don't sum, because each person could perform more than one unregistered work.

Tabl. 2.9. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według miesiąca zatrudnienia i wybranych rodzajów wykonywanych prac^a
Persons performing unregistered work by month of employment and selected types of performed work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Miesiąc zatrudnienia			
		Styczeń <i>January</i>	Luty <i>February</i>	Marzec <i>March</i>	Kwiecień <i>April</i>
		w tys.			
OGÓŁEM.....	711	203	150	177	218
w tym:					
Handel.....	28	11	11	8	10
Usługi budowlane i instalacyjne.....	116	41	29	34	54
Remonty i naprawy budowlano- -instalacyjne.....	120	30	15	18	24
Przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn.....	23	.	-	.	.
Usługi transportowe.....	18	-	-	-	-
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne.....	11	7	-	7	7
Usługi turystyczne i gastronomiczne.....	18	.	-	.	-
Doradztwo księgowo, prawne.....	22	12	10	10	11
Korepetycje.....	16	-	-	.	6
Usługi krawieckie.....	13	10	7	7	.
Prace domowe (np.sprzątanie).....	19	.	5	5	.
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą.....	40	14	11	16	7
Prace ogrodniczo-rolne.....	169	27	31	31	56
Działalność produkcyjna.....	25	6	7	6	6
Usługi sąsiedzkie.....	70	10	.	9	9
w tym :					
prace ogrodniczo-rolne.....	55	-	-	8	8
Inne.....	44	24	9	13	9

a Wyniki nie sumują się, gdyż jedna osoba mogła wykonywać więcej niż jedną pracę nierejestrowaną oraz pracować w kilku analizowanych okresach (miesiącach).

a Outcomes don't sum, because each person could perform more than one unregistered work and work in several analysed periods (months).

<i>Month of employment</i>					<i>SPECIFICATION</i>
<i>Maj</i> <i>May</i>	<i>Czerwiec</i> <i>June</i>	<i>Lipiec</i> <i>July</i>	<i>Sierpień</i> <i>August</i>	<i>Wrzesień</i> <i>September</i>	
<i>in thous.</i>					
266	287	340	358	347	TOTAL
					<i>of which:</i>
25	24	12	12	14	<i>Trade</i>
40	71	74	65	58	<i>Construction and installation services</i>
47	51	65	45	52	<i>Construction and installation repairs</i>
-	.	6	9	-	<i>Repair of cars and other engines</i>
6	5	.	5	7	<i>Transportation services</i>
.	7	5	.	9	<i>Hairdressing and beauty services</i>
5	7	10	7	.	<i>Tourism services and catering</i>
.	10	10	.	5	<i>Accounting and legal services</i>
12	-	-	.	7	<i>Tutoring</i>
7	.	.	5	7	<i>Tailoring</i>
9	.	5	8	9	<i>Housework</i>
21	19	27	11	12	<i>Taking care of child or elderly person</i>
69	68	89	102	85	<i>Gardening and farming</i>
7	12	16	23	20	<i>Manufacturing</i>
7	.	10	33	26	<i>Neighbourhood services</i>
					<i>of which:</i>
.	-	7	22	25	<i>gardening and farming</i>
10	20	22	26	24	<i>Others</i>

DZIAŁ 3. OSTATNIO WYKONYWANA PRACA NIEREJESTROWANA
RECENTLY PERFORMED UNREGISTERED WORK

Tabl. 3.1. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według charakterystyki ostatnio wykonywanej pracy, płci oraz miejsca zamieszkania
Persons performing unregistered work by characteristic of recently performed work, sex and place of residence

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym typ pracodawcy <i>Of which type of employer</i>				SPECIFICATION
		osoba prywatna <i>natural person</i>	firma prywatna lub spółdzielnia w systemie pracy chałupniczej <i>private company or cooperative in outworking system</i>	firma prywatna lub spółdzielnia w innym systemie niż chałupniczy <i>private company or cooperative not in outworking system</i>	praca na własny rachunek <i>self-employed</i>	
w tys. <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM.....	711	489	43	146	18	TOTAL
Praca główna.....	396	229	37	119	11	Main job
Praca dodatkowa	316	261	7	26	7	Additional job
Mężczyźni.....	510	338	32	112	15	Men
Praca główna.....	280	149	32	90	9	Main job
Praca dodatkowa	230	189	-	22	6	Additional job
Kobiety.....	202	151	11	33	.	Women
Praca główna.....	116	79	5	30	.	Main job
Praca dodatkowa	86	72	7	.	.	Additional job
Miasta.....	355	234	18	86	.	Urban areas
Praca główna.....	174	89	17	63	.	Main job
Praca dodatkowa	181	145	.	22	-	Additional job
Wieś	357	255	26	60	14	Rural areas
Praca główna.....	222	139	20	56	7	Main job
Praca dodatkowa	135	116	6	.	7	Additional job

Tabl. 3.2. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według typu pracodawcy oraz ostatnio wykonywanej pracy

Person performing unregistered work by type of employer and recently performed work

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym typ pracodawcy <i>Of which type of employer</i>		SPECIFICATION
		osoba prywatna lub osoba pracująca na własny rachunek <i>natural person or self-employed</i>	firma prywatna lub spółdzielnia w systemie pracy chałupniczej / innym systemie niż chałupniczy <i>private company or cooperative in / not in outworking system</i>	
w tys. <i>in thous.</i>				
OGÓŁEM.....	711	507	189	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Handel.....	28	9	16	Trade
Usługi budowlane i instalacyjne.....	103	58	46	Construction and installation services
Remonty i naprawy budowlano-instalacyjne..	96	59	38	Construction and installation repairs
Przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn.....	21	19	-	Repair of cars and other engines
Usługi transportowe.....	13	7	6	Transportation services
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne.....	9	9	-	Hairdressing and beauty services
Usługi turystyczne i gastronomiczne.....	14	9	5	Tourism services and catering
Doradztwo księgowo, prawne.....	20	9	5	Accounting and legal services
Korepetycje.....	16	16	-	Tutoring
Usługi krawieckie.....	12	12	-	Tailoring
Prace domowe	13	10	.	Housework
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą.....	32	32	-	Taking care of child or elderly person
Prace ogrodniczo-rolne.....	158	143	14	Gardening and farming
Działalność produkcyjna.....	25	-	25	Manufacturing
Usługi sąsiedzkie.....	63	63	-	Neighbourhood services
w tym :				<i>of which:</i>
prace ogrodniczo-rolne...	44	44	-	gardening and farming
Inne.....	43	19	20	Others

Tabl. 3.3. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według płci i miejsca zamieszkania oraz wysokości miesięcznych dochodów uzyskiwanych z ostatnio wykonywanej pracy
Persons performing unregistered work by sex, place of residence and monthly income from recently performed work

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
	w tys.					
OGÓŁEM.....	711	510	202	355	258	97
Do 120 zł.....	37	27	10	23	21	.
121-200.....	29	15	14	13	.	9
201-300.....	28	26	.	9	6	.
301-500.....	40	27	14	23	17	6
501-800.....	32	21	12	19	13	7
801-1000.....	29	23	6	11	8	.
1001-1200.....	30	15	15	14	.	12
1201-1460.....	19	19	-	.	.	-
1461-1600.....	49	37	11	19	17	.
1601 zł i więcej.....	30	22	8	12	12	-
Brak odpowiedzi.....	388	279	109	210	155	55
Praca główna	396	280	116	174	120	54
Do 120 zł.....	8	-
121-200.....	8	5	.	6	.	.
201-300.....	16	16	-	.	.	-
301-500.....	15	7	7	5	-	5
501-800.....	19	7	12	8	.	7
801-1000.....	21	18	.	.	.	-
1001-1200.....	30	15	15	14	.	12
1201-1460.....	19	19	-	.	.	-
1461-1600.....	47	37	10	17	17	-
1601 zł i więcej.....	16	12	.	8	8	-
Brak odpowiedzi.....	198	140	58	105	77	29
Praca dodatkowa.....	316	230	86	181	138	43
Do 120 zł.....	29	23	6	19	17	.
121-200.....	21	10	11	8	-	8
201-300.....	13	10	.	7	5	.
301-500.....	26	19	6	18	17	.
501-800.....	13	13	-	11	11	-
801-1000.....	8	6	.	8	6	.
1461-1600.....	.	-	.	.	-	.
1601 zł i więcej.....	14	10	.	.	.	-
Brak odpowiedzi.....	190	139	51	104	78	26
Średni dochód w zł.....	842	906	722	784	919	559
Praca główna	1003	1082	857	1035	1212	748
Praca dodatkowa.....	616	659	538	589	695	408

Wieś Rural areas			SPECIFICATION
razem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
<i>in thous.</i>			
357	252	105	TOTAL
14	6	8	<i>Up to 120 zł</i>
16	10	5	121-200
19	19	-	201-300
18	9	8	301-500
13	8	5	501-800
18	15	.	801-1000
16	13	.	1001-1200
17	17	-	1201-1460
30	20	10	1461-1600
18	10	8	1601 zł and more
178	124	54	No answer
222	160	62	Main Job
.	-	.	<i>Up to 120 zł</i>
.	.	.	121-200
14	14	-	201-300
10	7	.	301-500
11	6	5	501-800
18	15	.	801-1000
16	13	.	1001-1200
17	17	-	1201-1460
30	20	10	1461-1600
8	.	.	1601 zł and more
93	64	29	No answer
135	92	43	Additional job
11	6	5	<i>Up to 120 zł</i>
13	10	.	121-200
5	5	-	201-300
8	.	6	301-500
.	.	-	501-800
-	-	-	801-1000
-	-	-	1461-1600
10	6	.	1601 zł and more
85	60	25	No answer
880	897	870	Average income in zł
987	1021	919	Main job
657	608	753	Additional job

Tabl. 3.4. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według wieku oraz wysokości miesięcznych dochodów uzyskiwanych z ostatnio wykonywanej pracy
Persons performing unregistered work by age and monthly income from recently performed work

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym w wieku <i>Of which aged</i>					SPECIFICATION
		15-24 lata <i>years</i>	25-34	35-44	45-59	60 lat i więcej <i>years and more</i>	
w tys. <i>in thous.</i>							
OGÓŁEM.....	711	146	164	157	193	53	TOTAL
Do 120 zł.....	37	9	12	.	7	5	<i>Up to 120 zł</i>
121-200.....	29	6	5	13	.	.	121-200
201-300.....	28	7	.	5	11	.	201-300
301-500.....	40	10	10	13	.	.	301-500
501-800.....	32	5	18	.	7	-	501-800
801-1000.....	29	11	.	-	11	.	801-1000
1001-1200.....	30	9	.	8	11	-	1001-1200
1201-1460.....	19	11	.	5	-	-	1201-1460
1461-1600.....	49	15	14	14	6	-	1461-1600
1601 zł i więcej.....	30	12	12	-	6	-	1601 zł and more
Brak odpowiedzi.....	388	50	80	93	126	39	<i>No answer</i>
Praca główna	396	120	96	56	92	32	Main Job
Do 120 zł.....	8	.	.	-	.	-	<i>Up to 120 zł</i>
121-200.....	8	6	-	-	.	.	121-200
201-300.....	16	7	.	.	-	.	201-300
301-500.....	15	.	6	-	.	.	301-500
501-800.....	19	5	8	.	.	-	501-800
801-1000.....	21	11	-	-	6	.	801-1000
1001-1200.....	30	9	.	8	11	-	1001-1200
1201-1460.....	19	11	.	5	-	-	1201-1460
1461-1600.....	47	15	14	14	.	-	1461-1600
1601 zł i więcej.....	16	8	8	-	-	-	1601 zł and more
Brak odpowiedzi.....	198	40	48	24	64	22	<i>No answer</i>
Praca dodatkowa.....	316	25	67	101	101	21	Additional job
Do 120 zł.....	29	5	10	.	6	5	<i>Up to 120 zł</i>
121-200.....	21	-	5	13	.	-	121-200
201-300.....	13	-	-	.	11	-	201-300
301-500.....	26	6	.	13	.	-	301-500
501-800.....	13	-	10	-	.	-	501-800
801-1000.....	8	-	.	-	5	-	801-1000
1461-1600.....	.	-	-	-	.	-	1461-1600
1601 zł i więcej.....	14	.	.	-	6	-	1601 zł and more
Brak odpowiedzi.....	190	11	31	69	63	16	<i>No answer</i>
Średni dochód w zł.....	842	1069	855	722	825	510	Average income in zł
Praca główna	1003	1027	1033	1217	894	600	<i>Main Job</i>
Praca dodatkowa.....	616	1350	597	265	778	60	<i>Additional job</i>

Tab.3.5. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według poziomu wykształcenia oraz wysokości miesięcznych dochodów uzyskiwanych z ostatnio wykonywanej pracy
Persons performing unregistered work by level of education and monthly income from recently performed work

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Poziom wykształcenia <i>Level of education</i>				SPECIFICATION
		policealne i wyższe <i>post- secondary and tertiary</i>	średnie zawodowe i ogólno- kształcące <i>vocational and general secondary</i>	zasadnicze zawodowe <i>basic vocational</i>	gimnazjalne i niższe <i>lower secondary and below</i>	
w tys. <i>in. thous.</i>						
OGÓŁEM.....	711	115	185	245	167	TOTAL
Do 120 zł.....	37	8	.	20	5	<i>Up to 120 zł</i>
121-200.....	29	5	6	6	12	121-200
201-300.....	28	-	9	9	10	201-300
301-500.....	40	8	14	7	11	301-500
501-800.....	32	11	.	11	8	501-800
801-1000.....	29	6	14	.	6	801-1000
1001-1200.....	30	-	9	11	10	1001-1200
1201-1460.....	19	-	-	8	11	1201-1460
1461-1600.....	49	9	6	28	6	1461-1600
1601 zł i więcej.....	30	10	8	5	8	1601 zł and more
Brak odpowiedzi.....	388	58	113	137	80	No answer
Praca główna	396	33	88	146	128	Main Job
Do 120 zł.....	8	-	.	6	-	<i>Up to 120 zł</i>
121-200.....	8	.	-	-	7	121-200
201-300.....	16	-	7	.	7	201-300
301-500.....	15	-	.	-	11	301-500
501-800.....	19	-	.	9	8	501-800
801-1000.....	21	-	11	.	6	801-1000
1001-1200.....	30	-	9	11	10	1001-1200
1201-1460.....	19	-	-	8	11	1201-1460
1461-1600.....	47	9	.	28	6	1461-1600
1601 zł i więcej.....	16	8	-	-	8	1601 zł and more
Brak odpowiedzi.....	198	15	49	80	55	No answer
Praca dodatkowa.....	316	81	97	98	39	Additional job
Do 120 zł.....	29	8	.	13	5	<i>Up to 120 zł</i>
121-200.....	21	.	6	6	5	121-200
201-300.....	13	-	.	7	.	201-300
301-500.....	26	8	10	7	.	301-500
501-800.....	13	11	-	.	-	501-800
801-1000.....	8	6	.	-	-	801-1000
1461-1600.....	.	-	.	-	-	1461-1600
1601 zł i więcej.....	14	.	8	5	-	1601 zł and more
Brak odpowiedzi.....	190	44	64	57	25	No answer
Średni dochód w zł....	842	922	875	855	751	Average income in zł
Praca główna	1003	1600	800	1090	880	Main Job
Praca dodatkowa.....	616	639	958	524	258	Additional job

Tabl. 3.6. Osoby wykonujące pracę nierejestrowaną według wysokości miesięcznych dochodów i relacji dochodów z pracy nierejestrowanej do dochodów ogółem

Persons performing unregistered work by monthly income and relation between income from unregistered work and total income

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Udział dochodów z pracy nierejestrowanej w ogólnych dochodach		
		do 10 % <i>until</i>	11% -25%	26%-50%
w tys.				
OGÓŁEM.....	711	41	20	31
Do 120 zł.....	37	22	-	-
121-200.....	29	12	.	-
201-300.....	28	5	.	.
301-500.....	40	.	12	6
501-800.....	32	-	-	9
801-1000.....	29	-	.	-
1001-1200.....	30	-	-	-
1201-1460.....	19	-	-	-
1461-1600.....	49	-	-	.
1601 zł i więcej.....	30	-	-	12
Brak odpowiedzi.....	388	-	-	-

<i>The share of income from unregistered work in total income</i>			Średni udział dochodów z pracy nierejestrowanej w dochodach ogółem <i>Average share from unregistered work in total income</i>	<i>SPECIFICATION</i>
51%-75%	76%-100%	brak odpowiedzi <i>no answer</i>		
<i>in thous.</i>				
6	174	440	66,9	TOTAL
-	9	6	34,5	<i>Up to 120 zl</i>
-	6	9	30,9	121-200
-	13	5	54,1	201-300
-	10	10	41,3	301-500
.	14	7	74,3	501-800
.	21	.	87,2	801-1000
-	24	7	98,9	1001-1200
-	19	-	92,0	1201-1460
-	45	.	95,0	1461-1600
-	16	.	69,1	1601 <i>zl and more</i>
-	-	388	x	<i>No answer</i>

Tabl. 3.7. Średni dochód z pracy nierejestrowanej w badanym miesiącu uzyskiwany przez osobę wykonującą tę pracę
Average income from unregistered work in reference month obtained by person performing this work

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Men</i>	<i>Women</i>	<i>Urban</i>	<i>Rural</i>	
w zł <i>in zł</i>						
Przeciętny dochód...	842	906	722	784	888	Average income
Styczeń.....	217	-	217	100	275	January
Luty.....	1200	-	1200	1200	-	February
Marzec.....	850	-	850	200	1500	March
Kwiecień.....	525	525	-	525	-	April
Maj.....	460	567	380	190	663	May
Czerwiec.....	716	833	540	452	1113	June
Lipiec.....	789	696	1350	693	886	July
Sierpień.....	905	853	1014	864	928	August
Wrzesień.....	957	1080	695	1054	891	September

DZIAŁ 4. GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE Z PRACY NIEREJESTROWANEJ **HOUSEHOLDS USING UNREGISTERED LABOUR**

Tabl. 4.1. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według miejsca zamieszkania oraz częstości i miesiąca wykonywania tej pracy^a
Households using unregistered labour by place of residence and frequency and month of performing this work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Gospodarstwa korzystające			SPECIFICATION
	<i>Grand total</i>			jednorazowo z pracy			
	ogółem	miasta	wieś	nierejestrowanej			
	<i>total</i>	<i>urban areas</i>	<i>rural areas</i>	razem	miasta	wieś	
				<i>total</i>	<i>urban areas</i>	<i>rural areas</i>	
w tys. <i>in thous.</i>							
OGÓŁEM.....	380	213	166	340	194	146	TOTAL
Styczeń.....	95	75	20	85	68	17	January
Luty.....	86	62	24	82	57	24	February
Marzec.....	73	56	17	63	49	14	March
Kwiecień.....	112	68	44	102	63	39	April
Maj.....	95	66	29	87	60	28	May
Czerwiec.....	107	76	31	103	74	29	June
Lipiec.....	121	71	50	116	67	49	July
Sierpień.....	115	64	51	107	59	49	August
Wrzesień.....	147	94	53	138	91	47	September

^a Wyniki nie sumują się, gdyż gospodarstwo domowe mogło korzystać z usług osób wykonujących pracę nierejestrowaną w kilku analizowanych okresach (miesiącach).

^a *Outcomes don't sum, because each household could use of services of persons engaged in unregistered employment in several analysed periods (months).*

Tabl.4.2. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według miesiąca i liczby roboczodni jej wykonywania^a
Households using unregistered labour by month and the number of work units (days) of performing unregistered work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Liczba roboczodni <i>Number of work units (days)</i>						Średnia liczba dni przepracowanych w miesiącu <i>Average number of days worked in a month</i>	SPECIFICATION
		1 dzień <i>day</i>	2-3	4-5	6-10	11-20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
		w tys. <i>in thous.</i>							
OGÓŁEM.....	380	96	95	66	34	33	11	5,8	TOTAL
Styczeń.....	95	23	14	16	15	6	-	5,3	January
Luty.....	86	24	16	14	9	8	.	5,7	February
Marzec.....	73	14	16	14	7	8	-	5,6	March
Kwiecień.....	112	31	20	28	9	6	-	4,3	April
Maj.....	95	8	24	22	17	8	-	5,5	May
Czerwiec.....	107	25	26	23	8	12	.	5,9	June
Lipiec.....	121	31	18	27	9	21	.	7,1	July
Sierpień.....	115	33	20	16	10	17	7	7,1	August
Wrzesień.....	147	35	30	27	15	16	.	5,2	September

a Wyniki nie sumują się, gdyż gospodarstwo domowe mogło korzystać z usług osób wykonujących pracę nierejestrowaną w kilku analizowanych okresach (miesiącach) oraz nie zostały uwzględnione braki odpowiedzi
a Outcomes don't sum, because each household could use of services of persons engaged in unregistered employment in several analysed periods (months); also "no answer" cases are not included.

Tabl. 4.3. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według miejsca zamieszkania oraz wybranych rodzajów tej pracy
Households using unregistered labour by place of residence and selected types of unregistered work

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	SPECIFICATION
	w tys. <i>in thous.</i>			
OGÓŁEM	380	213	166	TOTAL
według rodzajów pracy:				<i>by type of work:</i>
Handel.....	.	-	.	Trade
Usługi budowlane i instalacyjne.....	28	19	10	Construction and installation services
Remonty i naprawy budowlano-instalacyjne.....	120	78	42	Construction and installation repairs
Przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn.....	25	8	16	Repair of cars and other engines
Usługi transportowe.....	9	.	6	Transportation services
Naprawa sprzętu elektrotechnicznego...	6	.	.	Repair of electrical equipment
Usługi lekarskie, pielęgniarskie.....	6	.	.	Medical and nursing services
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne.....	19	12	8	Hairdressing and beauty services
Korepetycje.....	16	13	.	Tutoring
Usługi krawieckie.....	14	9	5	Tailoring
Prace domowe.....	48	42	6	Housework
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą.....	15	12	.	Taking care of child or elderly person
Prace ogrodniczo-rolne.....	94	20	74	Gardening and farming
Usługi sąsiedzkie.....	28	10	18	Neighbourhood services

Tabl. 4.4. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według liczby dni zatrudnienia pracowników nieformalnych oraz wybranych rodzajów wykonywanej pracy^a
Households using unregistered labour by the number of days of informal employment and selected types of performed work^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Liczba dni przepracowanych <i>Number of days worked</i>					Średnia liczba dni przepracowanych przez osobę <i>Average number of days worked by a person</i>	SPECIFICATION
		5 dni i mniej <i>days and less</i>	6-10	11-20	21-40	41 dni i więcej <i>days and more</i>		
		w tys. <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM	380	196	56	25	27	31	12	TOTAL
w tym:								<i>of which:</i>
Handel.....	.	-	-	-	-	-	.	x <i>Trade</i>
Usługi budowlane i instalacyjne.....	28	18	-	.	.	.	10	<i>Construction and installation services</i>
Remonty i naprawy budowlano- -instalacyjne.....	120	79	15	5	.	.	6	<i>Construction and installation repairs</i>
Przeglądy i naprawy samochodów oraz innych maszyn.....	25	23	.	-	-	-	.	<i>Repair of cars and other engines</i>
Usługi transportowe.....	9	9	-	-	-	-	.	<i>Transportation services</i>
Naprawa sprzętu elektrotechnicznego.....	6	6	-	-	-	-	.	<i>Repair of electrical equipment</i>
Usługi lekarskie, pielęgniarskie.....	6	5	-	.	-	-	5	<i>Medical and nursing services</i>
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne.....	19	12	5	-	-	-	.	<i>Hairdressing and beauty services</i>
Korepetycje.....	16	.	.	.	5	-	17	<i>Tutoring</i>
Usługi krawieckie.....	14	12	-	-	-	-	.	<i>Tailoring</i>
Prace domowe.....	48	19	6	9	6	9	20	<i>Housework</i>
Opieka nad dzieckiem lub starszą osobą.....	15	.	-	-	.	7	90	<i>Taking care of child or elderly person</i>
Prace ogrodniczo-rolne.....	94	49	15	.	8	13	14	<i>Gardening and farming</i>
Usługi sąsiedzkie.....	28	15	5	.	-	-	.	<i>Neighbourhood services</i>

a Wyniki nie sumują się, gdyż nie zostały uwzględnione braki odpowiedzi.

a Outcomes don't sum because "no answer" cases are not included.

Tabl. 4.5. Gospodarstwa domowe według miesięcznych wydatków na pracę nierejestrowaną wykonywaną na ich rzecz
Households by monthly expenditures on unregistered labour

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Miasta	Wieś	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Urban areas</i>	<i>Rural areas</i>	
	<i>w tys. in thous.</i>			
OGÓŁEM	380	213	166	TOTAL
Do 50 zł.....	42	27	15	<i>Up to 50 zł</i>
51-70.....	10	10	.	51-70
71-100.....	43	26	16	71-100
101-150.....	20	13	7	101-150
151-200.....	21	11	11	151-200
201-300.....	21	7	14	201-300
301-500.....	26	11	15	301-500
501-700.....	15	10	5	501-700
701-1200.....	27	17	11	701-1200
1200 zł i więcej.....	19	8	12	<i>1200 zł and more</i>
Brak odpowiedzi.....	135	75	60	<i>No answer</i>

Tabl. 4.6. Gospodarstwa domowe korzystające z pracy nierejestrowanej według grupy społeczno-ekonomicznej, miejsca zamieszkania oraz liczby osób w gospodarstwie
Households using unregistered labour by socio-economic groups, place of residence and the number of persons in household

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Gospodarstwa domowe		
		pracowników <i>employees</i>	rolników <i>farmers</i>	pracowników użytkujących gospodarstwa rolne <i>empoyees, farm holders</i>
w tys.				
OGÓŁEM	380	152	48	19
1 - osobowe.....	83	17	5	-
2 - osobowe.....	108	37	11	.
3 - osobowe.....	74	38	7	7
4 - osobowe.....	67	42	13	.
5 - osobowe.....	31	12	10	5
6 i więcej osobowe.....	17	6	.	.
Miasta.....	213	108	.	-
1 - osobowe.....	55	15	-	-
2 - osobowe.....	70	27	-	-
3 - osobowe.....	36	25	-	-
4 - osobowe.....	40	30	.	-
5 - osobowe.....	10	9	-	-
6 i więcej osobowe.....	.	.	-	-
Wieś.....	166	44	47	19
1 - osobowe.....	28	.	5	-
2 - osobowe.....	37	10	11	.
3 - osobowe.....	37	12	7	7
4 - osobowe.....	27	12	12	.
5 - osobowe.....	21	.	10	5
6 i więcej osobowe.....	16	.	.	.

<i>The households of</i>			<i>SPECIFICATION</i>
<i>pracujący na własny rachunek self- -employed</i>	<i>emerytów i rencistów retirees and pensioners</i>	<i>pozostałe other</i>	
<i>in thous.</i>			
25	112	23	TOTAL
.	51	8	1 - person
10	41	8	2 - person
.	12	6	3 - person
5	5	-	4 - person
.	.	-	5 - person
.	.	.	6 person and more
21	69	15	Urban areas
.	34	.	1 - person
10	27	6	2 - person
.	.	5	3 - person
5	.	-	4 - person
.	-	-	5 - person
-	-	-	6 person and more
.	44	8	Rural areas
-	16	.	1 - person
-	14	.	2 - person
.	9	.	3 - person
-	.	-	4 - person
.	.	-	5 - person
.	.	.	6 person and more

PUBLIKACJE Z WYKORZYSTANIEM WYNIKÓW BAEL ORAZ BADAŃ MODUŁOWYCH PUBLICATIONS WHICH MADE USE OF THE LFS RESULTS AND LFS MODULE SURVEYS

I. Monitoring rynku pracy

1. Kwartalna informacja o rynku pracy
2. Kwartalna informacja o aktywności ekonomicznej ludności
3. Dojazdy do pracy w 2010 roku na podstawie BAEL - jednorazowo (grudzień 2011).
4. Niewykorzystane potencjalne zasoby pracy (na podstawie BAEL) – jednorazowo (grudzień 2011).

II. Publikacje statystyczne

1. Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski
luty, maj, sierpień, listopad (do lutego 1999)
I kwartał, II kwartał, III kwartał, IV kwartał (od I kwartału 2000)
2. Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski w latach 1992-2001
(październik 2002)
3. Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski w latach 1992 – 2004
(grudzień 2005)
4. Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski w latach 2003 – 2007
(lipiec 2009)
5. Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski w latach 2008 – 2011
(styczeń 2013)
6. Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski w latach 2010-2012
(styczeń 2014)

III. Raporty analityczne

1. Aktywność zawodowa i bezrobocie w Polsce
listopad (do 1998), IV kwartał (od 2000 do 2003)

IV. Raporty problemowe oraz publikacje statystyczne z badań modułowych BAEL

1. Aktywność ekonomiczna młodzieży
- Krystyna Mlonek (grudzień 1992)
2. Aktywność ekonomiczna i bezrobocie ludności województwa warszawskiego - Zbigniew Strzelecki (grudzień 1992)
3. Zmiana sytuacji kobiet na rynku pracy
- Irena E. Kotowska (grudzień 1992)
4. Aktywność ekonomiczna i bezrobocie ludności wiejskiej w Polsce
- Izaak Frenkel (kwiecień 1993)
5. Bezrobocie z punktu widzenia gospodarstw domowych
- Irena E. Kotowska, Zbigniew Strzelecki (sierpień 1993)
6. Aktywność zawodowa inwalidów prawnych
- Danuta Piekut-Brodzka (wrzesień 1993)
7. Bezrobocie a segmentacja rynku pracy
- Elżbieta Kryńska (październik 1993)
8. Aktywność zawodowa i bezrobocie młodzieży w Polsce
- Krystyna Mlonek (listopad 1993)
9. Makroregionalne zróżnicowanie bezrobocia w Polsce
- Halina Sobczak, Jolanta Jakubowska, Agnieszka Miler (listopad 1993)
10. Społeczno-ekonomiczne położenie bezrobotnych
- praca zbiorowa (styczeń 1994)
11. Podstawowe cechy bezrobocia w Polsce w okresie transformacji
- Janusz Witkowski (marzec 1994)
12. Sytuacja na wiejskim rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem ludności związanej z rolnictwem indywidualnym
- praca zbiorowa (czerwiec 1994)
13. Aktywność zawodowa i bezrobocie młodzieży w Polsce w latach 1992-1994 - Krystyna Mlonek (luty 1995)
14. Losy zawodowe absolwentów w latach 1989-1994
- praca zespołowa pod kierunkiem Anny Kowalskiej (1995)
15. Osoby niepełnosprawne na rynku pracy w Polsce
- praca zespołowa pod kierunkiem Stanisławy Kostrubiec (1995)
16. Rynek pracy w Polsce w 1994 roku. Nowe tendencje stare zagrożenia
- Janusz Witkowski (1995)

I. Monitoring of the labour market

1. Quarterly information on the labour market developments

II. Statistical Publications

1. Labour Force Survey in Poland
February, May, August, November (to February 1999)
I quarter, II quarter, III quarter, IV quarter (since I quarter 2000)
2. Labour Force Survey in Poland in the years 1992-2001
(October 2002)
3. Labour Force Survey in Poland in the years 1992-2004
(December 2005)
4. Labour Force Survey in Poland in the years 2003-2007
(July 2009)
5. Labour Force Survey in Poland in the years 2008-2011
(January 2013)
6. Labour Force Survey in Poland in the years 2010-2012
(January 2014)

III. Analytical reports

IV. Special reports and Statistical Publications of the LFS module surveys

11. Unemployment in Poland in the period of transition
1990-1993

16. Labour market in Poland in 1994. New trends, old problems

PUBLIKACJE Z WYKORZYSTANIEM WYNIKÓW BAEŁ ORAZ BADAŃ MODUŁOWYCH
PUBLICATIONS WHICH MADE USE OF THE LFS RESULTS AND LFS MODULE SURVEYS

IV. Raporty problemowe oraz publikacje statystyczne z badań modułowych BAEŁ (c.d)

17. Analiza polskiego rynku pracy w latach 1990-1994. Kierunki zmian i rola polityk rynku pracy
- Marek Góra, Mieczysław W. Socha, Urszula Sztanderska (1995)
18. Praca nierejestrowana w Polsce w 1995 roku
- Małgorzata Kałaska, Janusz Witkowski, Stanisława Kostrubiec (1996)
19. Aktywność ekonomiczna kobiet i ich pozycja na rynku pracy
- Anna Kowalska (luty 1996)
20. Rynek pracy w Polsce w 1996 roku: kontynuacja korzystnych tendencji
- Małgorzata Kałaska, Janusz Witkowski (1997)
21. Efektywność polityki rynku pracy
- Anna Kowalska, Stanisława Kostrubiec (1997)
22. Losy zawodowe absolwentów w latach 1994-1997
- praca zespołowa pod kierunkiem Anny Kowalskiej (1998)
23. Praca nierejestrowana w Polsce w 1998 roku
- praca zespołowa pod kierunkiem Stanisławy Kostrubiec (1999)
24. Osoby niepełnosprawne na rynku pracy w 2000 roku
- Stanisława Kostrubiec (2001)
25. Kształcenie ustawiczne w 2003 roku (listopad 2004)
26. Typowe i nietypowe formy zatrudnienia w Polsce w 2004 roku (wrzesień 2005)
27. Praca nierejestrowana w Polsce w 2004 roku (październik 2005)
28. Praca a obowiązki rodzinne w 2005 roku (czerwiec 2006)
29. Przejście z pracy na emeryturę (marzec 2007)
30. Wypadki przy pracy i problemy zdrowotne związane z pracą (kwiecień 2008)
31. Wejście ludzi młodych na rynek pracy w Polsce w 2009 r. (grudzień 2010)
32. Praca nierejestrowana w Polsce w 2009 roku (lipiec 2011)
33. Praca nierejestrowana w Polsce w 2010 roku (październik 2011)
34. Praca a obowiązki rodzinne w 2010 roku (lipiec 2012)
35. Osoby niepełnosprawne na rynku pracy w 2011 roku (grudzień 2012)
36. Wolontariat w organizacjach i inne formy pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym – 2011 (luty 2013)
37. Przejście z pracy na emeryturę (lipiec 2013)
38. Wypadki przy pracy i problemy zdrowotne związane z pracą (marzec 2014)

IV. Special reports and Statistical Publications of the LFS module surveys (cont.)

18. *Unregistered employment in Poland in 1995*
19. *Economic activity of women and their position on the labour market*
20. *Labour market in Poland in 1996: continuation of positive trends*
23. *Unregistered employment in Poland in 1998*
29. *Transition from work into retirement (March 2007)*
30. *Accidents at work and work-related health problems (April 2008)*
31. *Entry of young people into the labour market in Poland in 2009 (December 2010)*
32. *Unregistered employment in Poland in 2009 (July 2011)*
33. *Unregistered employment in Poland in 2010 (October 2011)*
34. *Reconciliation between work and family life in 2010 (July 2012)*
35. *Employment of disabled people in 2011 (December 2012)*
36. *Volunteering through organizations and other types of unpaid work outside own household – 2011 (February 2013)*
37. *Transition from work into retirement (July 2013)*
38. *Accidents at work and work-related health problems (March 2014)*

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

- (-) - zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- (.) - szacunek mniejszy niż 5 tysięcy, konkretna wartość niepodana ze względu na wysoki losowy błąd próby.
estimate less than 5 thousand, specific value not given because of high random error of sample.
- x - wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.

Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi w tych przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niskiego rzędu, mniejsze niż 15 tysięcy.

Since this is a sample-based survey, it is important to be careful about using the data in cases where more detailed divisions were applied and where numbers are lower than 15 thousands.

W niektórych tablicach sumy składników mogą być różne od wielkości podanych w pozycji OGÓŁEM. Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

In some tables the summed up data may give a different total than the figure in the column TOTAL. This is due to the rounding-off done after generalizing the results of the survey.

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing CSO data - please indicate the source